

نظام آموزشی روسیه

۶ ملاحظات جغرافیایی
۸ ملاحظات سیاسی
۱۱ ملاحظات اقتصادی
۱۳ معضلات اقتصادی
۱۴ ملاحظات علمی
۱۵ تاریخچه آموزشی
۱۸ ارتباطات
۱۹ فرهنگ
۱۹ جمعیت

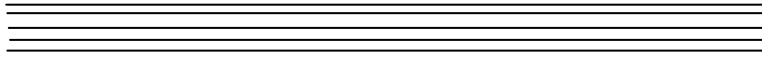
۲۰.....	ترکیب جمعیتی
۲۰.....	شاخصهای جمعیتی
۲۱.....	سیاستهای آموزشی
۲۱.....	سیاستهای آموزشی پیش از اصلاحات
۲۲.....	سیاستهای آموزشی حال حاضر
۲۴.....	ساختار آموزشی
۲۵.....	آموزش پیش دانشگاهی
۲۷.....	آموزش پیش دبستانی
۲۷.....	سیاستهای آموزشی
۲۷.....	سیاستهای حمایتی
۲۷.....	حمایت اجتماعی از کودکان
۲۸.....	توسعه آموزشی
۲۹.....	معضلات آموزشی
۳۰.....	آمار تحصیلی
۳۰.....	آموزش متوسطه
۳۰.....	ساختار آموزشی
۳۱.....	ارزیابی تحصیلی
۳۱.....	کارنامه تحصیلی
۳۲.....	سیستم نمره دهی
۳۳.....	آموزش عالی
۳۳.....	تاریخچه
۳۴.....	ساختار آموزشی
۳۵.....	موسسات آموزشی
۳۶.....	سال تحصیلی
۳۶.....	سیستم تحصیلات چند مقطعی
۳۸.....	مقاطع تحصیلی

۳۸.....	مقطع کارشناسی ارشد ناپيوسته
۴۰.....	پذيرش تحصيلی
۴۰.....	مقطع دکتری تخصصی (Ph.D)
۴۱.....	پذيرش تحصيلی
۴۲.....	مقررات آموزشی
۴۳.....	دوره فوق دکتری
۴۴.....	دانشگاه ها
۴۴.....	خدمات دانشجویی
۴۴.....	نهادهای مرکزی
۴۵.....	پذيرش تحصيلی دانشجویان خارجی
۴۵.....	مدارک مورد نیاز
۴۸.....	نهادهای مرکزی
۴۸.....	کمیسیونهای پذیرش دانشجویان خارجی
۴۹.....	ارزشیابی تحصيلی
۴۹.....	ارزشیابی مدارک تحصيلی خارجی
۵۰.....	همکارهای بین المللی آموزشی
۵۰.....	برنامه های تبادلانی
۵۱.....	نهادهای مرکزی
۵۱.....	ارزیابی تحصيلی
۵۱.....	نهادهای مرکزی
۵۲.....	ارزیابی تحصيلی
۵۲.....	معاهدات چندجانبه
۵۴.....	اصلاحات آموزشی
۵۵.....	توسعه آموزشی
۵۶.....	پژوهش و تحقیقات
۵۶.....	تحقیقات آموزشی
۵۷.....	نهادهای مرکزی

۵۷.....	توسعه آموزشی
۵۷.....	آموزش معلمان
۵۷.....	معلمین مقاطع ابتدایی و پیش دبستانی
۵۸.....	معلمین مقطع متوسطه
۶۰.....	اساتید دانشگاهی
۶۲.....	حقوق و مزایای معلمین
۶۳.....	آموزش بزرگسالان
۶۳.....	آموزش فنی و حرفه ای
۶۳.....	ساختار آموزشی
۶۴.....	آموزش عالی فنی و حرفه ای غیر دانشگاهی
۶۵.....	آموزش استثنایی
۶۵.....	آموزش غیررسمی
۶۵.....	مدارس جامع شبانه روزی
۶۶.....	سیاستهای آموزشی
۶۶.....	اولویتها و علایق آموزشی
۶۷.....	اصول و اهداف آموزشی
۶۸.....	معضلات آموزشی
۶۹.....	اصلاحات آموزشی
۷۰.....	ابعاد اصلاحات
۷۱.....	مدیریت آموزشی
۷۱.....	توسعه آموزشی
۷۲.....	توسعه آموزش عمومی سال ۲۰۰۰
۷۴.....	همکاریهای آموزشی
۷۴.....	همکاریهای بین الملل
۷۵.....	اصول اصلی قانون اساسی
۱۲۵.....	قوانین آموزشی

- ۱۲۷ قانون فدرال آموزش
- ۱۲۷ مدیریت آموزشی
- ۱۲۹ مدیریت آموزشی در سطح فدرال
- ۱۲۹ نهادهای مرکزی
- ۱۳۰ مدیریت آموزشی در سطح ناحیه ای
- ۱۳۱ نظام جدید مدیریت آموزشی
- ۱۳۱ اهداف اصلی مدیریتی
- ۱۳۲ توسعه مدیریتی
- ۱۳۲ مدیریت آموزش عالی
- ۱۳۲ ساختار اداری و مدیریتی
- ۱۳۳ بودجه و هزینه های آموزشی
- ۱۳۳ هزینه های آموزش عالی
- ۱۳۴ سرمایه گذاری آموزشی

ملاحظات جغرافیایی

کشور روسیه با ۱۷۰۷۵۴۰۰ کیلومتر مربع وسعت به تنهایی بیش از ۷۶ درصد خاک اتحاد شوروی سابق را تشکیل می‌دهد. و در حال حاضر نیز با اشغال حدود ۱۱/۵ درصد خشکیهای کره زمین بزرگترین کشور جهان محسوب می‌گردد. اگرچه ۶۵ درصد خاک این کشور در بخش آسیایی قرار دارد، تنها ۲۸ درصد مردم روسیه در این نواحی زندگی می‌کنند. این سرزمین بیش از ۱۶۰ درجه طول جغرافیایی و ۱۰ منطقه زمانی را در بر گرفته و اختلاف ساعت در منطقه مسکو با شرقی‌ترین نقطه روسیه در شبه‌جزیره چوکچی و شبه‌جزیره ساخالین ۹ ساعت است. سرزمین پهناور روسیه رادریاهای متعددی دربر گرفته که از جمله عمده‌ترین آنها می‌توان از دریای بالتیک و خلیج فنلاند در غرب، دریای سفید، خلیج پچورا، دریای کارا، دریای بارتس، دریای لاپتف، دریای سیبری شرقی، دریای چوکچی و اقیانوس منجمد شمالی در شمال، دریای برینگ، دریی اُختسک، دریای ژاپن و اقیانوس آرام در شرق، دریای سیاه و دریای خزر در جنوب نام برد. با وجود آنکه طول سواحل این کشور به ۶۵۳،۳۷ کیلومتر می‌رسد، اما به لحاظ اینکه بیشتر سواحل آن در منطقه منجمد شمالی واقع گردیده و یا دریاهای مرتبط با آن از طریق تنگه‌های تحت کنترل سایر کشورها به آبراه‌های مهم متصل است، این کشور از وضعیت مطلوبی در برقراری ارتباط دریایی آزاد با سایر کشورهای جهان برخوردار نیست. مرزهای این کشور بالغ بر ۱۳۹،۲۰ کیلومتر است. بخش اروپایی روسیه عمدتاً جلگه‌ای و هموار است. بلندترین نقطه روسیه، قله البروس با ۶۴۲،۵ متر ارتفاع در شمال قفقاز در جمهوری آستای شمالی و نزدیکی مرز گرجستان واقع گردیده است که در عین حال بلندترین نقطه اروپا نیز محسوب می‌گردد. کوههای اورال که در امتداد شمالی - جنوبی واقع گردیده

است حد میان اروپا و آسیا را تعیین نموده و بلندترین نقطه آن قله نارودا تنها ۸۸۵،۱ متر ارتفاع دارد. تمامی قسمت آسیایی روسیه را سرزمین پهناور سیبری در بر گرفته است. شبکه گسترده‌ای از رودهای پر آب در روسیه وجود دارد که علاوه بر تأمین آب آشامیدنی، سدهای برق آبی فراوانی بر روی آنها احداث شده است.

از جمله مهمترین رودهای عمده بخش اروپایی روسیه می توان از ولگا با ۶۹۰،۳ کیلومتر طولیترین رود اروپا ، رود دون با نام قزاق‌های دون ، رود دنیپر، رود نمان، رود نوا ، رود لینا و رود پچورا نام برد. بلندترین رود روسیه ینی در بخش آسیایی این کشور جریان دارد. دریای خزر نیز که بزرگترین دریاچه جهان محسوب می‌گردد در مرزهای جنوبی این کشور قرار دارد. دریاچه بایکال با ۱۴۰،۳۴ کیلومتر مربع وسعت بزرگترین دریاچه روسیه، عمیق‌ترین دریاچه جهان (با ۱۷۴۰ متر عمق) و بزرگترین دریاچه آب شیرین کشور به شمار می‌آید. ۲۰ درصد آب شیرین دریاچه‌های جهان در این دریاچه ذخیره شده است.

پوشش گیاهی روسیه را در شمالی‌ترین مناطق توندرا و در جنوب تایگا تشکیل می‌دهد که یک سوم جنگل‌های جهان در این نواحی قرار دارد. آب و هوای روسیه عمدتاً قاره‌ای خشک همراه با زمستان‌های سرد است. میزان درجه حرارت در نواحی شمال شرقی سیبری در زمستانها تا ۷۰ درجه زیر صفر نیز می‌رسد. میانگین دمای تابستان از ۶ درجه تا ۲۰ درجه بالای صفر است. میزان بارندگی از متوسط تا کم در تغییر بوده و بویژه در نواحی داخلی چندان قابل پیش‌بینی نیست.

نام رسمی: فدراسیون روسیه	امید به زندگی: زنان ۷۲ سال، مردان ۶۲ سال (سال ۱۹۹۸)
نام محلی: روسیا	توزیع سنی: ۱۴ - ۰ سال: ۲۳ درصد، ۶۴ - ۱۵ سال: ۶۶ درصد
پایتخت: مسکو	جمعیت شهری: ۷۴ درصد
میزان بیکاری: ۱۹۹۸: ۳/۱ درصد	زبان رسمی: روسی
روز ملی: ۱۲ ژوئن	واحد پول: روبل روسیه برابر با ۱۰۰ کوپک
مساحت: ۱۷۰۷۵۴۰۰ کیلومتر مربع	تولید ناخالص ملی: ۴۷۹،۴۶۶،۰۵۴،۰۰۰ دلار
جمعیت: ۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰ نفر	تولید سرانه ناخالص ملی: ۱۹۹۲: ۲۶۸۰ دلار
تراکم جمعیت: ۸/۷ نفر در کیلومتر مربع	نرخ تورم: ۱۹۹۹: ۴۰ درصد
رشد سالانه جمعیت: منفی	نیروی کار: صنعت: ۳۷ درصد، کشاورزی: ۱۲/۵ درصد، خدمات: ۵۰/۵ درصد

ملاحظات سیاسی

کشور روسیه دارای ۲۱ جمهوری خودمختار، ۴۹ استان، ۶ خطه و ۲ شهر خودمختار مسکو و سنت پترزبورگ است. در شهر مسکو پارلمان و دوامی کشوری و مجلس سنا و شورای فدراسیون فعالیت دارند. علت اینکه این دو شهر خودمختار هستند این است که از نظر مساحت و جمعیت با سایر مناطق قابل مقایسه بوده و از آنجا که این دو شهر در دوران مختلف پایتخت بودند از اهمیت خاصی برخوردار گردیده و به عنوان مناطق خودمختار معرفی گردیده اند. طی می سال ۲۰۰۰، بنا بر پیشنهاد ولادیمیر پوتین، کشور روسیه در روز ۳۱ ماه مه سال ۲۰۰۰ به ۷ منطقه به شرح ذیل تقسیم گردید:

- منطقه شمال غربی (مرکز - سنت پترزبورگ)

- منطقه مرکزی (مرکز - مسکو)

- منطقه رود ولگا (مرکز - نیژنی نوگورود)

- منطقه شمال قفقاز (مرکز - رستوف - دن)

- منطقه خاور دور (مرکز - خاباروفسک)

- منطقه اورال (مرکز - یکاترینبورگ)

- منطقه سیبری (مرکز - نووسیپرسک)

پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، کشور روسیه به عنوان بزرگترین کشور تشکیل دهنده شوروی، در بیشتر موارد حقوقی و سیاسی جایگزین آن گردید. قانون اساسی روسیه در فراندوم ۱۲ دسامبر سال ۱۹۹۳ با ۵۸ درصد آرا به تأیید عمومی رسیده و طبق آن حکومت این کشور جمهوری فدراتیو می‌باشد. قوه مقننه یا مجلس فدرال از ترکیب شورای فدراسیون با ۱۷۸ عضو و دومای کشوری با ۴۵۰ عضو تشکیل می‌گردد. نیمی از اعضای دوما از طریق انتخابات مستقیم در حوزه‌های انتخابی منطقه‌ای به مجلس راه یافته و نیم دیگر بر اساس فهرستهای حزبی برگزیده می‌شوند. فدراسیون روسیه به عنوان یکی از چهار جمهوری اصلی بنیانگذار اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۹۱ رأی به انحلال شوروی داد و سپس همراه با روسیه سفید (بیلوروسی) و اوکراین نقش اصلی را در تأسیس اتحادیه جامعه کشورهای مستقل مشترک المنافع برعهده داشت. فرماندهی کل قوا به عهده شخص رئیس جمهور است. فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی (USSR) که در آستانه دهه آخر قرن گذشته صورت گرفت سبب پیدایش ۱۵ کشور جدید در نقشه سیاسی دنیا گردید که بزرگترین آن فدراسیون روسیه (Russia) می‌باشد. فدراسیون با ۸۹ تبعه یا قدرت محلی بوده و شامل ۲۱ جمهوری، ۵۲ استان خود مختار ۶ کریس و ۱۰ کروگ خود مختار می‌باشد. در روسیه ۱۰۹۵ شهر وجود دارد. روسیه کشوری چند ملیتی متشکل از ۱۵۰ ملیت جداگانه می‌باشد. این کشور قرن بیستم را بیشتر در نظام کمونیستی طی کرده و افراد روسی در حال و هوای تشکیل فضای جامعه بازاری دمکراتیک قرار داشته‌اند. تغییرات اساسی در جنبه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی اعمال گردیده

است. نقش آموزش و پرورش در فراهم سازی اصلاحات اقتصادی جامعه و رونق حیاتی کشور و جامعه پی در پی مورد توجه بوده و موضوع مورد بحث آکادمیهای عمومی در زمینه مفاهیم متعدد میباشد.

اهداف مدرنیزه سازی اجتماعی- فرهنگی کشور

انتقال از سیستم توتالیترین به جامعه ای باز بر اساس اصول دموکراسی و ارزشهای مشترک انسانی

انتقال از اقتصاد توزیع دولتی سرمایه به بازار آزاد

ایجاد جامعه شهری و پرورش و توسعه انستیتوهای عمومی

انتقال از جامعه صنعتی به جامعه فراصنعتی

انتقال از ایدئولوژی منابع انسانی به ایدئولوژی سرمایه انسانی

جمهوری های فدراسیون روسیه

نام جمهوری	مرکز	موقعیت جغرافیایی	جمعیت(هزار نفر)	مساحت(کیلومتر مربع)
آدیغه	مایکوپ	شمال قفقاز	۴۴۲	۷۶۰۰
گورنی آلتای	گورنو-آلتایسک	جنوب سیبری	۱۹۸	۹۲۶۰۰
اودمورتیا	ایژفسک	کرانه رود ولگا	۱۶۳۷	۴۲۱۰۰
بوریاتیا	اولان اوده	در جنوب روسیه	۱۰۵۹	۳۵۱۳۰۰
تووا	قزل اردو	در غرب بوریات	۳۰۶	۱۷۰۵۰۰
خاکاس	آباکان	غرب رود نینوسی	۵۸۱	۶۱۹۰۰
ساخا (پاکوت)	یاکوتسک	در سیبری شرقی	۱۰۹۳	۳۱۰۳۲۰۰
کارلیا	پتروزاودسک	در همسایگی فنلاند	۸۰۰	۱۷۲۴۰۰
کالمیکیا	الیستا	در ساحل رود ولگا	۳۲۷	۷۶۱۰۰
کومی	سیکتیف کار	در غرب کوه های اورال	۱۲۵۵	۴۱۵۹۰۰
ماری	یوشکار-اولا	مرکز روسیه	۷۶۲	۲۳۲۰۰
موردووی	سارانسک	بخش اروپای روسیه	۹۶۴	۲۶۲۰۰

جمهوری های مسلمان نشین

نام جمهوری	مرکز	موقعیت جغرافیایی	جمعیت (هزار نفر)	مساحت (کیلومتر مربع)
اوستیای شمالی	ولادی قفقاز	شمال قفقاز	۶۹۵	۸۰۰۰
باشقیرستان	اوفا	در ساحل ولگا	۴۰۰۸	۱۴۳۶۰۰
تاتارستان	قازان	در ساحل ولگا	۳۶۹۶	۶۸۰۰۰
چچنیا	گروزنی	شمال قفقاز	-	-
چوواش	چیوکساری	مرکز روسیه	۱۳۵۳	۱۸۳۰۰
داغستان	ماخاچ قلعه	در غرب دریای خزر	۱۸۹۰	۵۰۳۰۰
قره چای چرکسیا	چرکسک	شمال قفقاز	۴۳۱	۱۴۱۰۰
کابار دابالکاریا	نالچیک	شمال قفقاز	۷۸۴	۱۲۵۰۰

ملاحظات اقتصادی

اقتصاد روسیه به ویژه در بخش اروپایی آن تا اواخر قرن نوزدهم (همزمان با آغاز انقلاب صنعتی در اروپا) بر پایه کشاورزی قرار داشت. بعدها روند تکاملی اقتصاد این کشور به واسطه جگ جهانی اول و جنگ های داخلی متعاقب آن دچار وقفه گردید. استالین پایه های پیشرفت صنعتی مدرن را بنیان نهاد. با اجرای بازار آزاد، اقتصاد روسیه با وضعیت بغرنجی روبرو گردید. از طرفی نهادها و روابط اقتصادی سابق از میان رفت و از سوی دیگر سیستم جدید نیز هنوز استقرار نیافته بود؛ در نتیجه افت تولید در بیشتر بخش های اقتصاد حاکم گردید. پس از فروپاشی شوروی، دولت روسیه مالکیت خصوصی زمین را که در دوران شوروی وجود نداشت برسمیت شناخت. تا سال ۱۹۹۳، بالغ بر ۲۶۰ هزار شرکت در بخش کشاورزی فعالیت داشتند که ۵ درصد تولیدات کشاورزی را تأمین می نمودند. دامپروری نیز در روسیه از تنوع بسیاری برخوردار بوده و بر پرورش گاو، گوسفند و بز تا گوزن شمالی مشتمل می گردد. همچنین ناوگان صیادی روسیه در آبهای وسیع و گسترده اطراف این کشور فعال داشته و

یکی از بزرگترین ناوگان‌های جهان در نوع خود محسوب می‌گردد. روسیه از لحاظ معادن نیز از ذخایر با ارزشی از سنگهای معدنی فلزی و غیرفلزی برخوردار است. این کشور از نظر منابع تأمین سوخت و انرژی نیز بسیار غنی است و نفت منبع اصلی صادرات آن محسوب می‌گردد. از زمان تأسیس اتحاد جماهیر شوروی تأکید زیادی بر گسترش صنایع سنگین صورت می‌گرفت و به تولید صنایع سبک و مصرفی اهمیت چندانی داده نمی‌شد. این در حالیست که در سال‌های پس از فروپاشی اتحاد شوروی توجه بیشتری به صنایع سبک و به ویژه به صنایع تولید کالاهای مصرفی و خانگی معطوف گردید. واحد پول رسمی روسیه روبل و اجزای آن کپک میباشد. هر روبل نیز معادل ۱۰۰ کپک است. درآمد بودجه عمومی دولت روسیه در سال ۱۹۹۲ بالغ بر ۲۸۵،۳۰۰،۰۰۰ روبل (به تاریخ ۳۱ ماه مه سال ۲۰۰۰ هر دلار برابر ۱۰،۲۸ روبل است) و هزینه‌های آن نیز بر ۳،۱۱۱،۶۰۰،۰۰۰ روبل (دلار ۱۰،۲۸ روبل) بالغ می‌گردد. تولید ناخالص داخلی در سال ۱۹۹۳ بالغ بر ۳۰۰،۱۶۲ میلیارد روبل (هر دلار ۱۰،۲۸ روبل) گزارش شده است که نسبت به سال ۹۲ با کاهشی معادل ۱۲ درصد مواجه بوده است. روسیه از شبکه‌های حمل و نقل وسیعی برخوردار است که شامل راه‌آهن، جاده‌ها، شبکه رندهای قابل کشتیرانی و کانال‌ها است. مهمترین عامل ارتباطی بخش اروپایی روسیه با نواحی شرقی و به ویژه خاور دور روسیه خط‌آهن سراسری سیبری است. رود ولگا بوسیله کانال ولگا-دریای خزر را به دریای سیاه متصل می‌سازد. طول خط راه‌آهن روسیه به ۷۹،۸۶۰ کیلومتر است که ۳۶۵،۳۷ کیلومتر آن برقی شده و طول راههای اتومبیل‌رو نیز ۸۹۳،۰۰۰ کیلومتر (طی سالهای ۱۹۹۹-۱۹۹۸) است. شرکت هواپیمایی روسیه آئروفلوت پرواز به بیش از ۱۰۳ کشور جهان را امکان پذیر ساخته است.

ساختار تولید ناخالص داخلی و نیروی کار

تولید ناخالص داخلی (میلیون روبل)	درصد کل ارزش	نیروی کار (نفر)	درصد نیروی کار	
۱۰۰۲۰۰	۱۶	۹۹۷۰۰۰۰	۱۳/۵	کشاورزی
۲۲۸۱۰۰	۳۶/۴	۲۰۱۱۷۰۰۰	۲۷/۳	صنایع، معادن، تسهیلات عمومی
۵۷۳۰۰	۹/۱	۱۰۷۷۸۰۰۰	۱۴/۶	ساختمان
۴۳۱۰۰	۶/۹	۵۷۵۰۰۰۰	۷/۸	حمل و نقل و ارتباطات
۱۶۲۹۰۰	۲۶	۲۲۷۵۸۰۰۰	۳۰/۸	بازرگانی، امور مالی، خدمات دولتی و ارتش
۳۴۷۰۰	۵/۶	۴۴۳۶۰۰۰	۶	سایر موارد
۶۲۶۳۰۰	۱۰۰	۷۳۸۰۹۰۰۰	۱۰۰	جمع

معضلات اقتصادی

کاهش حجم تولید طی سالهای گذشته

عدم اعمال تغییرات عمده ساختاری در تولید و افت ۲۰ درصدی در این راستا

عدم فراهم سازی محرک لازم برای توسعه تولید به واسطه اجرای فرایند خصوصی سازی و مالکیت مشارکتی

بطور عملی

قطع تولید خام داخلی بیواسطه افت محصول

قطع تخصیص بودجه های دولتی در عرصه اجتماعی من جمله آموزش

کاهش استاندارد زندگی و افزایش نرخ بیکاری

افزایش فاصله طبقات اجتماعی

افزایش بی عدالتی در توزیع استانداردهای زندگی

کاهش جمعیت به واسطه مهاجرت اجباری

طی سال ۱۹۹۴-۱۹۹۲، رشد مهاجرت جمعیت با متوسط ۴۷۰ هزار نفر در سال افزایش یافت. این در

حالیست که نرخ مذکور طی سال ۲۰۰۰ به ۱۸۰ هزار و طی سال ۲۰۰۵ به ۱۱۵ هزار نفر کاهش خواهد

یافت. فرایند وقوع مهاجرت طبیعی جمعیت روسیه در آینده نزدیک میتواند منجر به تغییرات ساختار سنی گردد.

بدین قرار تعداد کودکان زیر رده سنی ۱۶ سال برای دوره ۲۰۰۵-۱۹۹۷ ۷/۸ میلیون کاهش خواهد داشت.

علاوه بر این افزایش سن جمعیت قابل استخدام ۴/۹ میلیون نفر می باشد. با توجه به دیدگاه مشخص تغییرات

در جمعیت مهاجر و طبیعی برای ۲۰۰۵-۱۹۹۸ جمع تعداد جمعیت روسیه از ۱۴۷/۱ میلیون طی سال ۱۹۹۷ به

۱۴۵/۱ میلیون طی سال ۲۰۰۰ و بر ۱۴۳/۱ میلیون نفر طی سال ۲۰۰۵ بالغ خواهد گردید.

ملاحظات علمی

۱۰۰٪ مردان و ۹۷٪ زنان بالای ۱۵ سال با سواد می باشند. مردم روسیه مردمی با فرهنگ و با مطالعه بوده

و کتاب و کتابخانه از رواج خوبی در میان مردم برخوردار است. توجه عمومی به خرید کتاب و نشریات نیز

چشمگیر است. در اکثر محلات شهر کتابخانه های ویژه کودکان و فروشگاه های کتاب نسبتا بزرگ وجود دارد.

عادت مردم به مطالعه حتی در وسایل نقلیه و در تردهای شهری نیز بخوبی آشکار است.

تاسیسات مراکز آموزش عمومی فدراسیون روسیه بر مبنای مناطق مختلف کشور

تعداد کل		مناطق حاشیه ای		مناطق شهری		
۹۷-۹۸	۹۵-۹۶	۹۷-۹۸	۹۵-۹۶	۹۷-۹۸	۹۵-۹۶	
۶۵۲۰۵	۶۵۵۱۸	۴۶۰۵۱	۴۶۸۱۶	۱۹۱۵۴	۱۸۷۰۲	تعداد کل مدارس کشور به استثنای مدارس استثنایی
۱۴۲۳۳	۱۳۷۰۱	۱۱۵۵۰	۱۱۳۱۱	۲۶۸۳	۲۳۹۰	مدارس فاقد اتاق کاری
۲۵۰۲۴	۲۴۱۴۵	۱۲۳۶۹	۱۱۹۹۴	۱۲۶۵۵	۱۲۱۵۱	مدارس برخوردار از انفورماتیک پایه و تکنولوژی کامپیوتر
۴۳۷۵۱	۴۲۷۹۴	۲۶۲۸۹	۲۵۷۱۵	۱۷۴۶۲	۱۷۰۷۹	مدارس برخوردار از سالن ورزشی
۱۱۳۱	۱۰۰۰	۱۸۶	۱۳۴	۹۴۵	۸۶۶	مدارس برخوردار از استخر شنا
۶۳۲۸۰	۶۳۹۴۳	۴۴۳۷۷	۴۵۵۵۱	۱۸۹۰۳	۱۸۳۹۲	مدارس برخوردار از امکانات مجهز کتابخانه ای
۱۲/۸۹	۱۳/۹۹	۴/۳۷	۴/۶۴	۸/۵۲	۹/۳	دانش آموزان برخوردار از تغذیه گرم در مدارس
۲۸۱۸۳	۲۳۱۷۶	۱۶۳۴۸	۱۵۶۴۲	۷۸۳۵	۷۵۳۴	مدارس نیازمند تعمیرات اساسی
۴۲۱۸	۴۱۵۳	۲۹۶۴	۳۱۸۶	۱۲۵۴	۹۶۷	مدارس مواجه با شرایط نامناسب
۴۶۸۱۳	۴۶۵۳۲	۲۸۷۶۵	۲۸۸۹۰	۱۸۰۴۸	۱۷۶۴۲	مدارس برخوردار از سیستم حرارت مرکزی
۴۴۰۰۵	۳۳۰۶۱	۱۶۷۶۱	۱۶۳۱۳	۱۷۲۴۴	۱۶۷۴۸	مدارس برخوردار از سیستم فاضلاب

تاریخچه آموزشی

همانند بسیاری از دولتهای پیشین بلوک شرق، دولت فدراسیون روسیه از سال ۱۹۹۳، به اجرای سیاست اعمال حداقل حمایت ملی از نظام آموزش ملی مبادرت نمود. در این اثنا، بنا بر بند ۴ قانون آموزش و پرورش، ۱۰ درصد از درآمد ملی به عنوان بودجه آموزشی بدین امر اختصاص یافت. بدهی های مراکز آموزشی و نبود تجهیزات به روز، از جمله عمده ترین مشکلات پیش روی مراکز آموزشی مستقر در نواحی فقیر نشین کشور و

شهرهای کوچک و حاشیه ای بوده است و این در حالیست که مدارس ایالتی و حرفه ای مستقر در نواحی بزرگ شهری، از جمله مسکو و پترزبورگ، در شرایط بسیار مناسب مالی قرار داشته اند.

با توسعه مدارس خصوصی افزایش بی عدالتی در برخورداری شهروندان روسی از حق آموزشی عمومی با کیفیت بالا مشهود گردید. به نحویکه در طراحی سیاست آموزشی ملی فدراسیون روسیه طی سال ۱۹۹۸، این معضل بطور اختصاصی مورد توجه قرار گرفت. در این اثنا همچنین، افزایش نرخ برنامه های آموزش پایه حرفه ای فاقد راندمان بالای کاری بواسطه حذف شتابزده بیکاری در بازار کار، شکست نظام مدیریت قدیم آموزش پایه حرفه ای و کاهش نرخ افراد استخدامی ثابت در بازار کار، به بروز تنش اجتماعی در کشور منتهی گردید که اول از همه در جامعه معلمان مشهود است. طی سالهای ۱۹۹۶-۱۹۹۴، افزایش اعتراض معلمان تا سرحد اعتصاب به پیش رفت. بروز چنین حوادثی در زمینه آموزش، با انعکاس گسترده ای در حوزه فعالیتی مجلس دوما ایالتی مواجه گردید که به نوبه خود به اتخاذ سیاست « آموزش و پرورش و امنیت ملی» در می سال ۱۹۹۶ منجر گردید. متعاقب اتخاذ چنین سیاستی، نظام آموزشی روسیه مستقیماً تحت تاثیر پایه امنیت ملی قرار گرفته و مشخص گردید که نقاط ضعف موجود در حوزه آموزش خود عامل اصلی بروز نتیجه غیر منطقی و خطای سیاسی دولت است.

از جمله دستاوردهای اتخاذ سیاست آموزش و پرورش و امنیت ملی می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

تضمین فراهم سازی آموزشی عمومی متوسطه آزاد برای کلیه شهروندان روسی

افزایش سهم هزینه های آموزشی و پرورشی در بودجه کشور

برقراری فرصت‌های متساوی برای کلیه شهروندان روسی جهت دستیابی به آموزش و جلوگیری از طبقاتی شدن سطوح مختلف اجتماع در دستیابی به امکانات آموزش و پرورش بر اساس قانون اساسی فدراسیون روسیه و قانون آموزش و پرورش

ایجاد شرایط مناسب جهت توسعه تاسیسات آموزشی با اشکال متفاوت ملکیتی

توسعه برنامه های آموزشی در جهت جلوگیری از کاهش نرخ سواد و پائین آمدن توسعه روشنفکری و فرهنگی

شهروندان روسی

با اتخاذ سیاست آموزش و پرورش و امنیت ملی و تصویب آن در مجلس دومای روسیه، در خواست دولت روسیه فدرال جهت در نظر گرفتن شرایط اصلاحات آموزشی مورد پذیرش واقع گردید. از این روی، ماموریت اجرایی طرح سوم اصلاح نظام آموزشی در دستور جولای سال ۱۹۹۷ دولت گنجانیده شد.

از جمله مهمترین مسائل پیش روی اعمال اصلاحات آموزشی مذکور می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

عدم تعیین معیاری مشخص جهت افزایش سرمایه گذاری آموزشی توسط دولت روسیه و کاهش چشمگیر

بودجه فدرال طی سالهای ۱۹۹۷-۱۹۹۵

عدم برآورد نیازهای قانونی جاری آموزشی در روند اجرای اصلاحات آموزشی توسط دولت فدراسیون روسیه

عدم تخصیص بودجه جبرانی در حوزه اصلاحات آموزشی

کاهش سریع بودجه فدرال در ارائه خدمات عمومی آموزشی

عدم مسئولیت پذیری دولت فدراسیون روسیه در انتشار کتب درسی مقاطع مختلف آموزشی

افزایش نرخ جرم و جنایت در میان کودکان به واسطه آموزش سهم عمده ای از آنان در خارج از نظام رسمی

آموزشی

ارتباطات

طبق آمارهای موجود (سال ۱۹۹۹) سالانه بیش از ۸۰۸،۴ عنوان روزنامه در روسیه منتشر می گردد که تیراژ

آنها به ۱۶۶ میلیون نسخه بالغ می گردد. از میان روزنامه‌های مذکور، ۲۸۸ مورد با ۳ میلیون تیراژ به زبان‌های غیر

روسی منتشر می گردد. در روسیه ۴۸/۸ میلیون رادیویی (یک رادیو برای ۳ نفر) و ۵۴/۲ میلیون گیرنده تلویزیونی

موجود است. همچنین حدود ۲۴/۳۵ میلیون خط تلفن (طی سالهای ۱۹۹۹-۱۹۹۸) مورد استفاده قرار می گیرد.

مقایسه وضعیت مسکن و حمل و نقل در کشورهای روسیه، روسیه سفید و اوکراین با سایر کشورهای پیشرفته دنیا طی سالهای ۹۲ - ۹۰

کشور	میانگین وسعت آپارتمانهای مسکونی	حمل و نقل هوایی مسافر، میلیون نفر به کیلومتر	طول راههای اتومبیل رو به هزار کیلومتر	طول خطوط راه آهن به کیلومتر	حمل و نقل بار توسط راه آهن به میلیون تن
روسیه	۶۲،۳	۱۵۱۰۰۰	۸۹۳	۸۶۷۷۴	۲۱۴۰
اوکراین	۶۲،۳	۱۵۶۰۰	۲۷۴	۲۲۷۹۸	۹۷۴
روسیه سفید	۶۳	۵۶۱۱	۱۰۳	۵۵۶۸	۱۱۹
انگلستان	۷۶،۸	۷۰۶۰۰	۳۸۰	۱۶۹۲۲	۱۴۳
فرانسه	۱۰۴	۴۳۴۱۶	۸۰۰	۳۴۰۷۰	۱۵۴
آلمان	۱۲۱	۴۵۷۴۴	۵۰۰	۳۰۳۱۱	۳۰۷
ایتالیا	۱۰۱	۲۱۴۹۲	۳۰۳	۱۹۵۸۸	۶۸
فنلاند	۸۰	۴۷۴۰	۷۶	۵۸۷۳	۳۴
ژاپن	۸۵	۹۹۰۷۰	۱۱۱۰	۲۸۲۰۶	۸۳
آمریکا	۱۵۶	۷۵۱۰۰۰	۶۲۳۹	۱۸۷۶۸۶	۱۴۰۰

فرهنگ

فرهنگ و آداب و سنن روسی آمیخته‌ای از زندگی سنتی اسلاوهای شرقی، کلیسای ارتدکس و تا حدودی تأثیرپذیرفته از فرهنگ اروپایی است. ادبیات روسی یکی از غنی‌ترین ادبیات جهان و دارای شاهکارهای جاودانی است. عصر طلایی ادبیات روسی که در دوران پطر کبیر آغاز شده بود و در سال‌های ۱۸۱۵ تا ۱۸۳۰ به اوج خود رسید. بزرگترین شاعر روسیه یعنی الکساندر پوشکین را خلق نمود. از شاعران و نویسندگان دیگر روس می‌توان از نیکولای گوگول، ایوان تورگنیف، فنودور داستایفسکی، لو تولستوی و آنتوان چخوف ماکسیم گورکی و ... نام برد. در دوران شوروی تأکید زیادی بر موضوعات علمی و تاریخی معطوف می‌گردید و به همین علت موزه‌های بسیار زیادی در زمینه‌های مختلف در این کشور به وجود آمده است. همچنین علاقه مردم روسیه به موسیقی و هنرهای نمایشی از جمله تئاتر و اپرا موجب گردیده که در اقصی نقاط این کشور مراکزی به این امر اختصاص یابد. به علاوه سیرک‌های بزرگی در روسیه وجود دارد که دارای شهرت جهانی است.

جمعیت

طبق آمار سال ۲۰۰۲، جمعیت کشور روسیه ۱۵۰ میلیون نفر است. در ترکیب کشور فدراتیو روسیه ۲۱ ایالت وجود دارد که تعداد ۶ جمهوری مسلمان نشین نیز در زمره آن میباشند. شهر سن پترزبورگ (لنینگراد سابق) که قبلاً پایتخت امپراتوری روسیه بوده است از اهمیت و شهرت جهانی برخوردار است. در این شهر بالغ بر ۶ میلیون نفر زندگی میکنند. نرخ رشد جمعیت در سال ۱۹۹۵، ۲٪ بوده است. در سال ۱۹۹۵ عمر متوسط برای مردان ۱،۶۴ سال و برای زنان ۳۵،۷۴ سال بوده است.

شهر مسکو (پایتخت کشور) با ۸/۴ میلیون سکنه پرجمعیت ترین شهر کشور روسیه محسوب می گردد. از جمله دیگر شهرهای پرجمعیت روسیه می توان از شهرهای پترزبورگ با ۴/۸ میلیون سکنه، nizhnij novgorod با ۱/۹ میلیون سکنه، novosibirsk با ۱/۴ میلیون سکنه و severdlovsk با ۱/۴ میلیون سکنه نام برد. زبان رسمی این کشور روسی است. دین رسمی این کشور مسیحی اورتودکس و ادیان رسمی در این کشور مسیحیت، اسلام، یهودیت و بودایی میباشند. از لحاظ جمعیتی، دین اسلام بعنوان دومین دین در کشور فدراتیو روسیه محسوب میگردد. (حدود ۲۰ میلیون نفر)

ترکیب جمعیتی

روسها که در حال حاضر حدود ۸۳ درصد جمعیت روسیه را تشکیل می دهند از گروه اسلاوهای شرقی بشمار می روند که خود از خانواده هند و اروپایی محسوب می گردند. در روسیه بیش از ۱۰۰ ملیت و قوم زندگی می کنند. زبان روسی زبان رسمی است و به خط سیریلیک نوشته می شود. اکثریت مردم روسیه تابع کلیسای ارتدکس روسیه می باشند. دین مسیحیت و به تبع آن کلیسای ارتدکس از اوایل قرن ۱۰ در روسیه گسترش یافته است. بعلاوه پیروان مذاهب کاتولیک و پروتستان در شمار محدودی در این کشور حضور دارند. در نواحی شمال قفقاز و شمال دریای خزر مسلمانان از اکثریت برخوردارند.

شاخصهای جمعیتی

تداوم کاهش جمعیت و افزایش نرخ مرگ و میر به نسبت افزایش نرخ تولد)

کاهش نرخ تولد

تقلیل در سن جمعیت استخدامی

افزایش ناهنجاریهای وراثتی

افزایش مشارکت افراد در ساختار جمعیت

افزایش نرخ کودکان زیر ۱۶ سال

سیاستهای آموزشی

سیاستهای آموزشی پیش از اصلاحات

سیاست اتحاد جماهیر شوروی از سال ۱۹۱۷ تا پیش از تجزیه کشور، عمدتاً بر افزایش نرخ سواد کلی جمعیت کشور تأکید داشت. بطور سنتی آموزش و پرورش کشور شوروی از نظام با ارزش اجتماعی بهره برده و از پیشرفت قابل توجه در این زمینه برخوردار گردیده بود. از جمله عمده ترین سیاستهای آموزش سنتی روسیه پیش از اصلاحات می توان از موارد ذیل نام برد :

تقویت ساختار نظام آموزش پیش دبستانی

افزایش سطح سواد همگانی

تدارک و توزیع کتب رایگان درسی

ارائه برنامه های آموزش آزاد در سطحی گسترده

ارائه برنامه های فوق برنامه به دانش آموزان به ویژه دانش آموزان تیزهوش در دروس فیزیک و ریاضی

فراهم سازی تنوع و سیعی از برنامه های آموزش تکمیلی

اجرای طرح تغذیه رایگان کودکان خانواده های کم در آمد در مدارس سراسر کشور

سیاست های آموزشی دوره گذار

حفظ یکپارچگی فضای آموزشی کشور

تبیین و تدوین مقررات واحد فدرال آموزشی

توسعه استانداردهای آموزش ایالتی

ایجاد مکانیسم واحد اعتبار بخشی به تاسیسات آموزشی و کنترل کیفیت بر خدمات آموزشی

نظارت بر رعایت ضمانت حقوق شهروندی در برخورداری از آموزش پایه

کاهش روند خصوصی سازی نظام تاسیسات آموزشی ایالتی و فراهم سازی و ارائه خدمات آموزش پایه

تهیه سرمایه مالی اختصاصی مورد نیاز برای مدرسه فعال پیشنهاد آموزش عمومی اجباری

سیاستهای آموزشی حال حاضر

اولیای امور روسیه به این موضوع پی برده اند که آموزش و پرورش از نقش هدایت گر در دوره انتقال برای

آموزش نسل فعلی و آتی جهت زندگی در جامعه جدید برخوردار است. از این روی سیاست اصلی بخش آموزش

روسیه، ایجاد تغییرات وسیع و پایه اجتماعی به منظور ساماندهی روسیه جدید است. در چنین شرایطی، همبستگی

پیچیده ای میان تغییر شکل سیستم آموزشی و محتوی آن وجود دارد. ساختار همبستگی چند جانبه است. به نحوی که

آموزش از یک سو بعنوان عامل نوسامانی ارتباطات اجتماعی و از سوی دیگر بعنوان نیروی محرک توسعه جامعه

مطرح می‌گردد. اتخاذ فضای آموزشی واحد که از یک سو بر سنت های آموزشی روسیه مشتمل گردیده و از سوی دیگر از همسویی با تمایلات جهانی برخوردار باشد، نیز از جمله سیاستهای اصلی آموزشی روسیه می باشد.

مطابق بند ۸ قانون فدرال در زمینه آموزش و پرورش، نظام آموزشی روسیه به ارائه مجموعه کاملی از سیاستهای

آموزشی به شرح ذیل می پردازد :

ارائه برنامه های آموزشی منسجم و تبیین و تدوین معیارهای آموزشی در سطوح مختلف آموزشی

اهمیت دهی به مراکز آموزشی بدون توجه به شکل سازمانی و حقوقی، نوع و قسم آن

مدیریت بر کادر آموزشی و تقویت وابستگی آنان به نهادها و سازمانهای آموزشی

گسترش آموزش اجتماعی معلمان

آماده سازی شغلی کودکان و افراد بزرگسال

آماده سازی برنامه فدرال توسعه آموزشی روسیه

توسعه آموزش تکمیلی کودکان نواحی شهری

افزایش بودجه تاسیسات تکمیلی کودکان تا سقف ۱۲۹ میلیون روبل

تشکیل صندوق مالی جهت خرید کتب آموزشی طی سال ۱۹۹۸

تخصیص ۲۷/۷ میلیون روبل از بودجه فدرال جهت انتشار کتب درسی کودکان نابینا

استراتژیهای آموزشی

از جمله مهمترین استراتژیهای آموزشی روسیه می توان از موارد ذیل نام برد :

توسعه دمکراسی آموزشی

اتکا به خویشتن ملی، هماهنگی ارتباطات بین المللی، حذف تنش های اجتماعی و توسعه قدرت اقتصادی

روسیه در شرایط جدید به واسطه طراحی و اجرای سیاستهای مدرن آموزشی

تضمین حقوق شهروندی جهت برخورداری از برنامه های آموزش با کیفیت بالا

برخورداری کلیه شهروندان روسی از حق انتخاب برنامه ها و امکانات آموزشی مطابق با تمایلات طبیعی،

قابلیتها و منافع ملی

ابقاء فضای یکپارچه و منسجم آموزشی

اصلاح محتوی آموزشی

طراحی نظام آموزشی و هدایت تحصیلی دانش آموزان در زمینه انجام تحقیقات آموزشی

تفکیک موسسات آموزشی

ایجاد تنوع در محتوی برنامه های آموزشی بر مبنای امکان انتخاب کتب، برنامه ها و رشته های تحصیلی

توسط دانش آموزان

اعمال تغییرات سازمانی و تجدید ساختار سازمانی و مدیریت آموزشی و محول نمودن عمده مسوولیت برعهده

شهرداری ها

ساختار آموزشی

نظام آموزش و پرورش در فدراسیون روسیه به عنوان یک زنجیر پیوسته از سطوح و مراحل مختلف آموزشی

است. تحصیلات متوسطه عمومی قلب نظام آموزشی کشور است که پس از آموزش متوسطه پایه و آموزش ابتدایی

ارائه می گردد. مقطع تکمیلی متوسطه نیز در ادامه تحصیلات متوسطه پایه به علاقه مندان ارائه می گردد.

آموزش پیش دانشگاهی

آموزش پایه

سن ورود به دوره : ۶ سالگی

سن اتمام دوره : ۱۷ سالگی

ساختار آموزش پایه طی سالهای ۱۹۹۰-۱۹۹۷

۱۹۹۷	۱۹۹۶	۱۹۹۵	۱۹۹۴	۱۹۹۳	۱۹۹۲	۱۹۹۱	۱۹۹۰	
۶۰/۳	۶۴/۲	۶۸/۶	۷۲/۸	۷۸/۳	۸۲	۸۷/۶	۸۷/۹	تعداد مراکز آموزش پیش دبستانی (به هزار)
-	۶/۱	۵/۶	۶/۱	۶/۸	۷/۲	۸/۴	۹	نرخ کودکان تحت پوشش برنامه های آموزش پیش دبستانی بر مبنای میلیون
۵۴/۴	۵۴/۹	۵۵/۵	۵۶/۲	۵۷/۴	۵۶/۸	۶۳/۹	۶۶/۴	درصد کودکان ثبت نامی مراکز پیش دبستانی
۶۸/۵	۶۸/۸	۶۸/۹	۶۸/۶	۶۸/۵	۶۸/۳	۶۷/۹	۶۷/۶	درصد کل مدارس جامع روزانه بر مبنای هزار
۶۷/۹	۶۸/۳	۶۸/۴	۶۸/۳	۶۸/۱	۶۸/۳	۶۷/۹	۶۷/۶	مدارس ایالتی (شهری)
۰/۶	۰/۵	۰/۵	۰/۴	۰/۴	-	-	-	مدارس غیر ایالتی
۲۱۷۳۳/۴	۲۱۷۲۸/۹	۲۱۵۶۶/۸	۲۱۱۴۳/۵	۲۰۵۹۷/۶	۲۰۵۰۳	۲۰۴۲۷	۲۰۳۲۸	تعداد مدارس جامع روزانه بر مبنای هزار
۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	نرخ دانش آموزان مدارس جامع بر مبنای میلیون

مقطع آموزش ابتدایی

طول دوره آموزشی : ۴ سال

مقطع سنی : از ۶ سالگی تا ۱۰ سالگی

مقطع متوسطه مقدماتی

طول دوره آموزش ۵ سال

مقطع سنی : از ۱۰ سالگی تا ۱۵ سالگی

مدرک اعطائی : گواهی نام اتمام دوره متوسطه مقدماتی

مقطع متوسطه تکمیلی

طول دوره آموزشی : ۲ سال

مقطع سنی : از ۱۵ سالگی تا ۱۷ سالگی

مدرک اعطایی : گواهی نامه اتمام دوره متوسطه تکمیلی

۶۰/۳ هزار مرکز پیش دبستانی با ۴/۷ میلیون کودک

۶۶/۷ هزار مرکز آموزش عمومی با ۲۱/۲ میلیون دانش آموز

۴/۱ هزار مرکز آموزش پایه با ۱/۷ میلیون دانش آموز

۲/۶ هزار مرکز آموزش متوسطه با بیش از ۲ میلیون دانش آموز

۸۸۰ مرکز آموزش عالی با ۳/۰۴ میلیون دانشجو

آموزش پیش دبستانی

سیاستهای آموزشی

اصلی ترین سیاست آموزشی مراکز پیش دبستانی، تدوین برنامه های آموزشی ناحیه ای برخوردار از خصوصیات تاریخی، فرهنگی و جغرافیائی نواحی مختلف کشور است.

سیاستهای حمایتی

حمایت اجتماعی از کودکان

در عرصه حمایت اجتماعی کودکان روسی جهت های مذکور در ذیل از ارجحیت برخوردار بوده است :

- حفاظت از حقوق اجتماعی کودکان و عدم فقر اجتماعی آنان در جهت پیش گیری از بروز بزهکاری
- توسعه مدارس شبانه روزی و تاسیسات آموزشی ویژه کودکان جهت جلوگیری از ابتلای آنان به مشکلات اخلاقی و رفتاری نظیر اعتیاد به مواد مخدر و
- سپارش کودکان بی سرپرست به شهروندان فدراسیون روسیه و افراد خارجی داوطلب جهت مراقبت از

بین کودکان

- تشکیل مراکز ویژه کودکان مطرود از کانون خانواده و مهاجرین اجباری
- برقراری هماهنگی میان وزارت آموزش و پرورش و نهاد ریاست جمهوری در جهت برخورداری کودکان بی سرپرست روسی و کودکان مطرود از کانون خانواده و مهاجرین اجباری از امکانات

مناسب آموزشی و تفریحی

دستاوردهای آموزشی دهه ۱۹۹۰

- تاسیس ۱۴۲۵ مرکز پیش دبستانی و مدارس شبانه روزی برای ۲۱۸/۴ هزار نفر از کودکان بی سرپرست و مهاجر
- تاسیس ۵۶۶ مدرسه جامع شبانه روزی
- تاسیس ۳۵ مدرسه اختصاصی ویژه ۵/۶ هزار کودک بزهکار
- افزایش تعداد خانه کودکان به ۲۶۸ مرکز با تحت پوشش قرار دادن ۱۱/۹ هزار کودک
- افزایش تعداد مدارس شبانه روزی ویژه کودکان عقب مانده بی سرپرست
- افزایش نرخ کودکان بی سرپرست مدارس شبانه روزی به ۷/۹۳۲ نفر (از میان این تعداد، ۳۴۹۵ نفر در مدارس تربیتی حرفه ای حضور یافته اند.)
- تاسیس ۷۳۶ مدرسه کارآموزی و ۸۱۴ انستیتوی آموزش متوسطه و عالی حرفه ای
- افزایش ۴/۳ درصدی تعداد فارغ التحصیلان خانه های کودکان و مدارس شبانه روزی جهت ورود به انستیتوهای آموزش عالی

توسعه آموزشی

- تخصیص بودجه اختصاصی به تاسیسات آموزش پیش دبستانی اشکال مختلف سازمانی و حقوقی
- حفظ نظام تاسیساتی آموزش پیش دبستانی در روند انتقال آن از مالکیت فدرال به نوع شهری
- توسعه شبکه آموزش پیش دبستانی و ایجاد ساختار جدید برای آموزش پیش دبستانی

توسعه تاسیسات مختلف آموزش پیش دبستانی و تجربه علوم جدید

توسعه طرح قانون فدراسیون روسیه در حوزه آموزش پیش دبستانی

فراهم سازی قابلیت دسترسی کلیه کودکان روسی به برنامه های آموزش پیش دبستانی

غناي محتوایی برنامه های آموزش پیش دبستانی از طریق بهره گیری از امکانات تکنولوژیک آموزشی

تلاش جهت غلبه بر شکاف موجود میان کانون خانواده و جامعه پیش دبستانی

افزایش ۷۵ درصدی مراکز پیش دبستانی شهری

تفکیک مراکز آموزشی پیش دبستانی بواسطه نوع و طبقات آن از سال ۱۹۹۵

افزایش تعداد مراکز آموزش پیش دبستانی به ۲۸۸ مرکز طی سال ۱۹۹۸

اجباری سازی نظام آموزشی پیش دبستانی از سال ۱۹۹۵

آماده سازی تعداد ۳۶۰۳ مرکز آموزش پیش دبستانی برای کودکان رده سنی پیش دبستانی و سنین پائین تر

جهت جذب بالغ بر ۱۸۶۰۸۳ کودک

معضلات آموزشی

عدم کفایت و تاخیر در سرمایه گذاری که به نوبه خود بر عدم ثبات و ایجاد شرایط بحرانی در نظام آموزش

پیش دبستانی منجر گردیده است.

تجدید ساختار آموزش پیش دبستانی تنها در شکل و نه نوع فعالیت آموزشی

کاهش نرخ کودکان ثبت نامی مراکز آموزش پیش دبستانی ۱۳ استان فدراسیون روسیه اعم از (DSKOV)،

حور، ماسک، نیومن، تیژنی، نوگورد، ساخالین، کالوگا، روستو، چیتا و...

کاهش نرخ ثبت نامی کودکان عمدتاً بواسطه کاهش نرخ تولد و عدم توجه والدین به مقطع آموزش پیش

دبستانی به جهت افزایش هزینه نگهداری کودکان در این مراکز بوده است.

ورود تنها ۹/۵۴٪ از کودکان رده های سنی ۶-۱ سال به مراکز آموزش پیش دبستان طی سال ۱۹۹۶

آمار تحصیلی

طبق آمار بدست آمده طی سال ۱۹۹۸، بالغ بر ۶۰۲۵۶ مرکز آموزش پیش دبستانی با ۴۷۰۵۹۵۴ کودک

(۴/۷ میلیون نفر) در روسیه فعال بوده اند. این در حالیست که نرخ مذکور تا سال ۱۹۹۲، بر ۲/۶۳۰ میلیون کودک

بالغ می گردید.

آموزش متوسطه

ساختار آموزشی

دولت روسیه امکان دستیابی و بهره مندی رایگان از امکانات آموزش متوسطه مقدماتی را تضمین می نماید .

مدت زمان تحصیل در کلاسهای متوسطه مقدماتی ۳۰-۳۲ ساعت در هفته و در متوسطه تکمیلی ۳۴-۳۶ ساعت در

هفته می باشد. فارغ التحصیلان آموزش متوسطه به کسب مدرک متوسطه تکمیلی پس از ۵ سال تحصیل در مقطع

متوسطه مقدماتی و متعاقب آن دو سال تحصیل در متوسطه تکمیلی نائل می گردند.

ارزیابی تحصیلی

کارنامه تحصیلی

در مدارس روسی هر دانش آموز ملزم به تدارک دفترچه مخصوصی با عنوان دیونیک (diunik) «کارنامه تحصیلی» علاوه بر تدارک دیگر ابزار مورد نیاز در آغاز سال تحصیلی است.

گفتنی است که در صفحه اول این دفترچه، ضمن الصاق یک قطعه عکس، اطلاعات کاملی اعم از نام و نام خانوادگی، نشانی منزل، نام پدر و مادر، تلفن محل کار پدر و مادر، تلفن مستقیم مدیر مدرسه، نام و نام خانوادگی مدیر مدرسه، گروه خونی و RH دانش آموز، شماره بیمه، حساسیت های پزشکی و دارویی دانش آموز ثبت می گردد. علاوه بر این، تلفن های ضروری نظیر آتش نشانی، فوریت های پزشکی، حوادث گاز، پلیس و سایر موارد در صفحه اول دفتر لحاظ می گردد. در صفحه های بعدی دفترچه نیز، برنامه کلاسی هر ترم لحاظ می گردد. گفتنی است که سال تحصیلی به چهار ترم تقسیم می شود. در هر ترم ممکن است برنامه کلاسی تغییر یابد. کلاسهای فوق برنامه نیز در این دفتر به ثبت می رسد تا خانواده ها دقیقاً در جریان برنامه مدرسه باشند.

صفحه بعدی اختصاص به مشخصات معلمین هر یک از دروس آموزشی دارد. باقی صفحات - بجز چند صفحه، تماماً به نظارت درسی دانش آموز اختصاص داشته و خود بر جدول برنامه روزانه به تفکیک دروس، تکلیف منزل، نمرات کلاسی و نظر معلم مشتمل می گردد. والدین دانش آموزان با بررسی روزانه دفترچه مذکور از نحوه عملکرد فرزندان خود آگاهی میابند.

علاوه بر این، در پایان هر هفته، در محل مخصوصی، ناظم مدرسه به ارائه نظر خود در خصوص عملکرد آموزشی و اخلاقی دانش آموز می پردازد که باید به اطلاع والدین کودکان رسیده و توسط آنان تایید گردد. لازم به ذکر است

که در مدارس روسی برای هرچند کلاس یک ناظم تعیین می شود که امور تحصیلی و انضباطی دانش آموزان آن کلاس ها به این ناظم مربوط است و چنانچه دانش آموزی مشکلی پیدا کند از طریق وی برطرف می شود. مدیر مدرسه بیشتر جنبه اداری داشته و اولیا به ندرت با مدیر در ارتباط می باشند.

در پایان دفترچه نیز صفحات نتیجه گیری عملکرد دانش آموز در سال تحصیلی وجود دارد که بر ریز نمرات دروس چهار ترم تحصیلی، معدل نمرات کلاسی، معدل نمرات کلاسی و امتحانات ترمی، نمره انضباط و امضای ناظم و ولی دانش آموز مشتمل می گردد. نمره انضباط با نمرات دیگر جمع و معدل گیری نمی شود و نقش مهمی در آینده دانش آموز دارد. در صفحه پایانی کارنامه تحصیلی همچنین نظر کلی مدرسه در خصوص ترم های چهارگانه و نظریه کلی در خصوص وضعیت دانش آموز طی سال تحصیلی درج می گردد. از آنجاییکه این دفترچه به منزله پرونده تحصیلی غیر رسمی دانش آموز بشمار می رود، از این روی طریقه نگهداری مناسب از آن الزامی است.

سیستم نمره دهی

نظام معمول اعطای نمره در مدارس متوسطه

نمره ۲ نمره قبولی و نمره عدم رضایت و کفایت در درس مربوطه

نمره ۳ نمره رضایت بخش مرز بین قبولی و مردودی

نمره ۴ نمره خوب

نمره ۵ نمره عالی

آموزش عالی

تاریخچه

آموزش عالی روسیه از گذشته قابل توجهی برخوردار بوده است که فصل آغازین آن را دانشمند برجسته لومانوسف با تاسیس آکادمی لاتین- یونانی- اسلاو در مسکو گشود. این دانشمند بزرگ روشهایی را بنیان نهاد که بعدها در دانشگاههای مسکو و سن پترزبورگ ادامه یافته و بعنوان یکی از مشهورترین بنیادهای آموزشی جهان از جایگاه با ثباتی برخوردار گردید. طی قرون ۱۹ و ۲۰ تعدادی از مکاتب فکری دنیا در روسیه شکل گرفت. در نمایشگاههای بین المللی فیلادلفیا (طی سال ۱۸۷۶) و پاریس (طی سال ۱۹۰۰) به سیستم اصلی آموزشی تحت عنوان "متدهای روسی تدریس" جوایزی تعلق گرفت. طی سال ۱۸۶۵، وزارت وقت آموزش روسیه تصمیم به پذیرش و جذب دانشجویان خارجی گرفت. اتحاد جماهیر شوروی سابق نیز این روش را اتخاذ نمود. در دهه ۲۰ (سالهای ۱۹۲۰-۱۹۱۰) دانشجویانی از کشورهای مغولستان، ترکیه، ایران و افغانستان جهت تحصیل به اتحاد جماهیر شوروی آمدند. طی دهه ۴۰ نیز دانشجویانی از اروپا و آسیا و از دهه ۵۰ به بعد از آفریقا و سپس از آمریکای لاتین به شوروی سابق رهسپار گردیدند. در سال ۱۹۶۰، دانشگاه دوستیهای ملل با هدف جذب دانشجویان خارجی تاسیس گردید. در سال ۱۹۹۰، بیش از ۱۲۰ هزار دانشجوی خارجی در موسسات آموزش عالی روسیه ثبت نام نمودند. طی ۷۵ سال گذشته، موسسات آموزش عالی روسیه از ۳۰ برنده جوایز ملی و بین المللی و برندگان جایزه نوبل برخوردار گردیده اند. در سال ۱۹۹۳، نظام مقطع دوم آموزش عالی

(کارشناسی ارشد) مشتمل بر ۲۶۰۹ زمینه تخصصی تصویب گردید و در حال حاضر ۴۳۲ موسسه آموزش عالی

از این سیستم برخوردار میباشند.

ساختار آموزشی

آموزش دانشگاهی در موسسات آموزش دانشگاهی معتبر دولتی و غیر دولتی ارائه میگردد. آموزش در موسسات

آموزش دانشگاهی دولتی رایگان است. آموزش دانشگاهی تحت لوای قضایی کمیته دولتی آموزش دانشگاهی

فدراسیون روسیه به علاقه مندان ارائه میگردد که عهده دار مسئولیت برسمیت شناختن و هویت بخشیدن به موسسات

آموزش دانشگاهی و ایجاد تحول و گسترش و حمایت از استادان و آموختن دولتی می باشد.

ساختار آموزش عالی در روسیه در مقایسه با سایر کشورهای جهان

کشور	تعداد دانشگاه	تعداد دانشجو	تعداد کادر هیئت علمی	جمعیت کشور (میلیون نفر)	نسبت دانشجو به جمعیت %	نسبت کادر هیئت علمی به دانشجو %	بودجه آموزش عالی (میلیون دلار)
آمریکا	۲۱۵۷	۸۵۲۹۱۳۰	۴۲۷۵۶۰	۲۵۸،۳	٪۴	٪۵	۵۹۲۴۴
روسیه	۹۰۴	۲۹۹۱۰۰۰	۵۳۹۶۰۰	۱۵۰	٪۲	٪۱۸	-
استرالیا	۴۸	۵۰۵۸۰۰	۳۳۶۶۰	۱۷،۸	٪۳،۱	٪۶،۷	۳۱۱۳
کره جنوبی	۱۵۰	۱۱۹۳۰۰۰	۴۱۷۴۴	۴۴،۵	٪۲،۹	٪۳،۵	۸۰۳
فرانسه	۵۵۴	۱۴۸۰۳۰۰	۵۳۱۱۰	۵۷،۵	٪۲،۹	٪۳،۶	۵۶۵۹
کانادا	۶۸	۴۹۹۱۷۷	۳۵۸۰۰	۲۷،۴	٪۲،۳	٪۷،۲	-
آلمان	۳۰۲	۱۸۲۷۲۲۹	۳۸۱۷۰	۸۱،۱	٪۲،۳	٪۲،۲	۱۹۱۰۰
ژاپن	۵۳۸	۲۲۰۹۰۰۰	۱۲۹۰۰۰	۱۲۴،۴	٪۱،۹	٪۵،۸	۲۸۸۲۴
انگلستان	۹۷	۷۲۸۳۰۰	۵۳۰۰۰	۵۷،۵	٪۱،۴	٪۷،۲	۴۷۶۸
هند	۲۳۲	۳۷۹۶۰۰۰	۲۵۶۰۰۰	۸۹۷،۵	٪۰،۴۷	٪۶،۷	-
ایران	۹۰	۶۲۵۰۰۰	۲۰۳۶۰	۶۳،۴	٪۱	٪۳،۲	-

موسسات آموزشی

به طور کلی در کشور روسیه از سه عنوان آکادمی، دانشگاه و انستیتو برای موسسات آموزش عالی استفاده می گردد.

- انستیتو: انستیتوهای آموزش عالی به ارائه رشته های تخصصی خاص مبادرت می نمایند که از آن جمله میتوان از انستیتو هواشناسی، انستیتو هوا فضا، انستیتو معدن، انستیتو صنایع ماهی نام برد.

- دانشگاه: به موسسات آموزش عالی اطلاق میگردد که دارای رشته ها و تخصص های مختلفی میباشد. برخی از این دانشگاهها جامع بوده، تقریباً از کلیه رشته های دانشگاهی برخوردار بوده واکثراً" به بخشی از علوم و فنون رشته های مختلف مشتمل می گردند که از آن جمله می توان از دانشگاه علوم پزشکی، دانشگاه فنی، دانشگاه چاپ و انتشارات، دانشگاه علوم انسانی و غیره نام برد. بر طبق مقررات، برخی از انستیتوها که تنوع رشته های تخصصی آنها به حد نصاب خاصی برسد به دانشگاه تغییر نام یافته و در صورت برخورداری از حد نصاب کادر هیئت علمی با عنوان آکادمیسین به آکادمی تغییر نام میابند.

- آکادمی: آکادمی به موسسات آموزش عالی اطلاق میگردد که معمولاً در بخشی از علوم به تربیت دانشجو و امور پژوهشی می پردازند. در کادر هیئت علمی این موسسات میبایست بیش از ۵ نفر از اساتید با عنوان علمی آکادمیک یا آکادمیسین عضو باشند. از جمله مهمترین آکادمیهای روسیه می توان از آکادمی پزشکی مسکو، آکادمی کشاورزی مسکو، آکادمی صنایع شیمی و آکادمی دریا اشاره نمود. برخی

از دانشگاهها با وجود سطح علمی بالا و دارا بودن حد نصاب کافی بدلیل جامع بودن با همان نام دانشگاه باقیمانده اند که از آن جمله می توان از دانشگاه دولتی مسکو نام برد.

سال تحصیلی

سال تحصیلی دانشگاهی از ماه سپتامبر آغاز شده و تا ماه ژوئن به طول می انجامد. بیشترین تعطیلات مراکز دانشگاهی از یکم ماه جولای تا سی ام ماه آگوست است. زبان آموزشی مراکز دانشگاهی نیز روسی و گاه انگلیسی است.

سیستم تحصیلات چند مقطعی

سیستم چند مقطعی تحصیلات دانشگاهی در کشور روسیه با هدف گسترش مراکز آموزش عالی و رشته های تخصصی و همچنین افزودن بر مهارتهای علمی و فنی دانش آموختگان و ایجاد تناسب با بازار کار برای متخصصین ایجاد شده است. در واقع این سیستم ترکیبی از سیستم ملی کشور روسیه و آموزش کلاسیک بین المللی و سازمان یونسکو میباشد. مقاطع مختلف این سیستم برای رشته های مختلف تحصیلی به شرح ذیل میباشد:

مقطع اول: دوره آموزشی ۲ ساله که حاصل آن مدرک "غیر تکمیلی" (معادل کاردانی) است.

مقطع دوم: طی این مقطع دانشجویان آموزشهای پایه ای را در علوم، تکنولوژی علوم انسانی و هنر طی

نموده و مهارتهای حرفه ای کسب میکنند. طول دوره ۴ سال و مدرک پایانی آن کارشناسی (B.Sc) میباشد.

مقطع سوم : در این مقطع متخصصانی با مهارتها و شایستگیهای بالا آموزش می بینند. طول دوره ۵ سال
و حاصل آن مدرکی با عنوان دیپلم تخصصی است که در رشته های مهندسی تحت عنوان کارشناسی مهندسی اطلاق
می گردد.

مقطع چهارم : طول این دوره ۶ سال و حاصل آن مدرک کارشناسی ارشد M.Sc میباشد.

مقاطع تکمیلی در آموزش عالی روسیه دوره های دکتری و فوق دکتری میباشند. امکان ادامه تحصیل از هر
یک از این مقاطع به مقاطع بالاتر وجود دارد. بعنوان مثال مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته که طول دوره آن دو سال
است برای دارندگان مدرک B.Sc. وجود دارد.

دوره های آموزشی

- دوره های باز آموزشی ویژه اعضای هیئت علمی
 - دوره های پژوهشی جهت ارتقاء سطح کیفی اعضای هیئت علمی
 - دوره های خاص آموزشی ویژه دانشجویان خارجی
 - دوره های آموزش زبان روسی ویژه دانشجویان خارجی
 - دوره های باز آموزشی و تقویتی ویژه مدرسین خارجی که به زبان روسی تدریس می نمایند
 - دوره های تربیت مدرس در قالب دوره های شش ماه تا یکسال
- لازم به ذکر است، آندسته از متقاضیانی که قصد دارند بعنوان مدرس در دانشگاهها فعالیت نمایند، گذراندن
این دوره الزامی است. در این دوره علاوه بر تعدادی از دروس عمومی ، تعلیم و تربیت و برنامه ریزی آموزشی،
روشهای تدریس دروس تخصصی همان رشته نیز تدریس می گردد.

دوره های پیش دانشگاهی ویژه دانشجویان خارجی

آندسته از دانشجویان خارجی که قصد ورود به موسسات آموزش عالی روسیه را داشته و از مدرک دیپلم متوسطه نیز برخوردار می باشند، ملزم به گذراندن تعدادی از دروس علوم پایه علاوه بر آموزش زبان روسی طی مدت یکسال می باشند.

مقاطع تحصیلی

مقطع آموزش دانشگاهی ناپیوسته که مدت زمان ۲ سال به طول می انجامد .

آموزش پایه دانشگاهی که مدت زمان ۴ سال بطول انجامیده و به کسب مدرک کارشناسی (نخستین مدرک رسمی دانشگاهی) منتج می گردد.

آموزش تکمیلی دانشگاهی (کارشناسی ارشد و دکتری) که مدت زمان ۵-۶ سال یا بیشتر طول می انجامد .

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

این دوره بطور کلی برای دانشجویان خارجی برخوردار از مدرک **B.Sc**. که قصد تحصیل در موسسات آموزش عالی روسیه را دارند ایجاد شده است . طول دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته بطور متوسط ۲ سال میباشد که برای دانشجویان خارجی مدت ۹ ماه آموزش زبان روسی به طول مدت تحصیل این دوره اضافه میگردد. دانشجویان در این دوره ملزم به گذراندن تعدادی از دروس تخصصی می باشند. تعداد این دروس بطور متوسط ۱۰ الی ۱۲ درس مشتمل بر ۴۰ واحد درسی است. در صورتیکه دانشجو در دوره کارشناسی برخی دروس پیش نیاز این دوره را نگذرانده باشد پس از تطبیق مدارک دوره کارشناسی تعدادی درس بعنوان کسر واحد به دروس این

دوره اضافه می‌گردد. بطور کلی تعداد ساعات درسی دانشجوی در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته بطور متوسط نباید از ۱۴ ساعت درسی در هفته تجاوز کند. علاوه بر دروس تخصصی دانشجوی ملزم به انجام فعالیت تحقیقاتی بعنوان پایان نامه دوره کارشناسی ارشد می باشد. این پایان نامه بنابه تعریف عبارت است از مجموع نتایج علمی کشف شده ای که توسط یک مولف به رشته تحریر درآید. پایان نامه کارشناسی ارشد تحقیق علمی کاملی است که حاوی نتایج تئوریک، آزمایشات علمی و ابداع شیوه ها و متدولوژی جدید در حل مسائل پیچیده علمی بوده و بعنوان پایه های تئوریک محسوب گردد. حجم صفحات پایان نامه کارشناسی ارشد با احتساب تابلوها، نمودارها، اشکال و فهرست منابع نباید از ۷۵ صفحه تجاوز کند. (اشکال و تابلوها ممکن است در بخش ضمیمه بیایند). برای هر دانشجوی کارشناسی ارشد ۱ استاد راهنما با درجه علمی بالا مشخص می گردد. علاوه بر این دانشجو میتواند یک یا دو استاد مشاور داشته باشد. دانشجوی کارشناسی ارشد میبایست بصورت فعال به امر تحصیل پرداخته و دروس تعیین شده و تحقیقات انفرادی خود را به موقع به پایان برده و در مهلت تعیین شده پایان نامه های کارشناسی ارشد خود را برای دفاع تحویل دپارتمان مربوط و کمیسیون دفاع از پایان نامه های کارشناسی ارشد دهد. به منظور کنترل بر فعالیتهای تحقیقاتی دانشجوی کارشناسی ارشد فرمهای خاصی وجود دارد که برنامه کار، ویژگیهای تحقیق، برنامه زمان بندی شده و ارزیابی دپارتمان و استاد راهنمای وی با نظم و ترتیب خاص و با دقت ثبت می‌گردد. دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد میبایست در حضور هیئت ارزیاب وزارت آموزش عالی روسیه بوده و پایان نامه و امتحانات دانشجو به تصویب این هیئت برسد

پذیرش تحصیلی

برای اخذ پذیرش دوره کارشناسی ناپیوسته میبایست در خواست متقاضی خطاب به رئیس موسسه آموزش عالی همراه با ذکر رشته تخصصی مورد تقاضا و مدارک تحصیلی و ریزنمرات دوره کارشناسی (B.Sc.) به موسسه آموزش عالی مورد نظر ارسال گردیده و یا از طریق دفتر نمایندگی وزارتین آموزش عالی و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی که در مسکو مستقر است بصورت متمرکز عمل گردد. علاوه بر این، پذیرش شهروندان خارجی بصورت انعقاد موافقتنامه های مستقیم نیز صورت میپذیرد.

مقطع دکتری تخصصی (Ph.D)

دوره دکتری Ph.D عبارت است از شکل اصلی تربیت و آماده سازی کادر علمی و آموزشی در سیستم تحصیلات تکمیلی که امکان دستیابی دانشجویان به سطح بالایی از تخصص را فراهم ساخته و بر کیفیت تحصیلات آنان می افزاید. دوره دکتری در کشور روسیه عبارت است از شکل اصلی تربیت و آماده سازی کادر علمی - آموزشی در سیستم فوق دوره کارشناسی ارشد که امکان دستیابی دانشجویان را به سطح بالایی از تخصص فراهم ساخته و بر کیفیت تحصیلات عالی آنان میافزاید. دانشجویانی برای تحصیل در دوره دکتری پذیرفته میشوند که از مدرک پایان تحصیلات دانشگاهی (کارشناسی ارشد) بوده، موفقیت‌هایی در فعالیتهای علمی داشته و از خلاقیت لازم در کار علمی برخوردار باشند. تاریخ شروع سال تحصیلی در دوره دکتری در روسیه اول اکتبر هر سال میباشد. مدت تحصیل در دوره دکتری ۳ سال بوده و در این دوره دانشجو میبایست حداقل سه درس فلسفه علم، درس زبان خارجی (برای دانشجویان خارجی این درس میتواند زبان روسی باشد) و دروس تخصصی را امتحان

بدهد. ماده درس تخصصی شامل کلیه مباحث در دروس مختلفی است که دانشجو در آن رشته تخصصی در حال تحصیل است. دانشجو میبایست اطلاعات علمی خود را در آن رشته تخصصی کامل نموده و خود را به مرزهای علمی آن رشته تخصصی برساند. قبولی در امتحانات این دوره توسط هیئتی بررسی می گردد که توسط رئیس موسسه آموزش عالی مربوطه تعیین میشوند. در ترکیب این هیئت حداقل ۲ استاد کرسی همان تخصص و یافوق دکتری در همان تخصص وجود دارند. امتحانات بصورت کتبی و مصاحبه حضوری در حضور اعضاء "کمیسیون امتحان" برگزار گردیده، در فرم مخصوص ارزیابی اعضاء کمیسیون ثبت گردیده و توسط اعضاء ممتحن ثبت و امضاء می گردد. هر یک از دانشجویان این دوره میبایست یک استاد راهنما با تصویب گروه آموزشی مربوطه انتخاب نماید. استاد راهنما از میان اعضاء هیئت های علمی در پایه استادی و فوق دکتری انتخاب می گردد. در برخی موارد با تصمیم هیئت علمی گروه آموزشی مربوطه از عضو هیئت علمی با درجه دانشیاری نیز بعنوان استاد راهنمای دانشجو استفاده می گردد. دانشجویان این دوره که مطالعات و پروژه های تحقیقاتی خود را در مرزهای علم و تکنولوژی رشته تخصصی خود دنبال میکنند مجازند همزمان دو استاد راهنما و یا یک استاد راهنما و یک استاد مشاور داشته باشند.

پذیرش تحصیلی

جهت اخذ پذیرش تحصیلی افراد میتوانند مستقلاً اقدام نمایند. همچنین اخذ پذیرش میتواند از طریق انعقاد موافقت نامه هایی میان موسسات آموزش عالی روسیه و نمایندگی آموزش عالی دیگر کشورها صورت گیرد. اعلام پذیرش به متقاضی دوره دکتری توسط حکم رئیس موسسه آموزش عالی مربوطه صورت می گیرد. جهت اخذ

پذیرش توسط نمایندگی وزارت فرهنگ و آموزش عالی کشورهای مختلف مستقر در روسیه، ارسال مدارک ذیل

بطور کامل دوماه پیش از تاریخ شروع به تحصیل متقاضی به این دفتر الزامی است :

رونوشت ترجمه شده مدارک دانشگاهی مشتمل بر مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد

کپی ترجمه ریز نمرات دوره کارشناسی ارشد متقاضی

کپی صفحات مشخصات و اعتبار گذرنامه متقاضی و همراهان

عناوین مقالات و کتب منتشره ، اختراعات و ابتکارات علمی متقاضی در صورت وجود

کپی ترجمه شده گواهی صحت مزاج متقاضی و همراهان وعدم ابتلا به بیماری ایدز

کپی نامه حمایت مالی وزارت فرهنگ و آموزش عالی برای دانشجویان بورسیه)

درخواست کتبی متقاضی برای اخذ پذیرش با ذکر گرایش و موضوع مورد علاقه پژوهشی رساله دوره

دکتری

معرفی نامه اداره بورس و امور دانشجویان خارجی

تعیین گرایش و موضوع پژوهشی پیشنهادی متقاضی برای رساله دوره دکتری

مقررات آموزشی

- تکمیل برنامه انفرادی پروژه تحقیقات دانشجویی

- گذراندن موفقیت آمیز امتحانات این دوره

- انجام امور مربوط به رساله تحقیقات دانشجویی در مدت زمان معین

علاوه بر این، دانشجوی می بایست هر ساله گزارش پیشرفت تحصیلی و پروژه تحقیقاتی خود را در حضور اعضای هیئت علمی گروه آموزشی و دانشکده مربوطه ارائه دهد. دانشجویان بورسیه موظفند بطور تمام وقت به امر تحصیل و تحقیق بپردازند. دانشجویان بورسیه موظفند هر ۶ ماه گزارش پیشرفت تحصیلی خود را به نمایندگی آموزش عالی جهت ارسال به معاونت دانشجویی تحویل دهند. این گزارشها توسط مشاور علمی در معاونت دانشجویی بررسی و نتیجه آن جهت اطلاع دانشجویی مربوطه به دفتر نمایندگی وزارت ارسال می گردد. میزان وام تحصیلی به هر یک از دانشجویان و همچنین مبلغ مقرری تحصیلی هر یک از دانشجویان مشغول به تحصیل در خارج از کشور، همه ساله بپیشنهاد وزارت و تصویب هیئت وزیران تعیین می گردد. دانشجویانی که از بورس و یا وام کامل تحصیلی بهره برداری مینمایند، تنها مجاز به اشتغال به فعالیتهای علمی میباشند. وزارت (آموزش عالی) موظف است مطابق آئین نامه های مربوطه پس از وصول گزارش سرپرستی ها و رسیدگی به وضع دانشجویانی که از حیث اخلاق و رفتار شایستگی ندارند و یا در تحصیلات پیشرفت لازم را حاصل نکرده اند با تذکر قبلی نسبت به قطع بورس، وام تحصیلی و یا ارزش تحصیلی آنان اقدام نموده و از تمدید مجوز خروج تحصیلی ایشان خودداری نماید.

دوره فوق دکتری

دوره فوق دکتری “D.DC” که در روسیه به آن دکترانتوری اطلاق میشود امکان ادامه تحصیل فارغ التحصیلان دوره دکتری که چندین سال به امر آموزش و پژوهش مشغول بوده اند را فراهم میسازد. طول این دوره دو سال است و کسانی در این دوره پذیرفته میشوند که دارای مقالات، تالیفات و تحقیقات قابل ملاحظه ای باشند و همچنین نقش آشکاری در پیشرفت علمی و تکنولوژیکی رشته تخصصی خود داشته باشند. افرادی که بتوانند باموفقیت این دوره را طی کنند و از رساله خود دفاع نمایند مدرک “D.Sc” دریافت میکنند سپس این افراد دو

سال به امر تدریس ، پژوهش و تربیت دانشجویان دوره دکتری میپردازند. چنانچه در این ۲ سال کمیت و کیفیت کارشان ارزنده باشد به آنها لقب پروفیسور (استاد کرسی) داده میشود .

دانشگاه ها

در حال حاضر بالغ بر ۵۴۸ موسسه آموزش عالی دولتی در کشور روسیه و فعالیت دارد که از آن جمله می توان به ۱۳۰ دانشگاه شامل ۴ دانشگاه جامع، ۵۶ دانشگاه فنی و مهندسی، ۸ دانشگاه در زمینه های علوم کشاورزی ، ۴ دانشگاه تربیت معلم، ۲۹ آکادمی در زمینه های مختلف تحصیلی شامل ۱۵ آکادمی فنی و مهندسی، ۴ آکادمی اقتصاد ، ۵ آکادمی علوم انسانی ، ۳ آکادمی کشاورزی و دامپزشکی، ۱ آکادمی پزشکی و ۱ آکادمی یهودیت، ۳۷۸ انستیتو در ۴۹ زمینه تخصصی و ۱۸۰ موسسه آموزش عالی غیر دولتی اشاره نمود. بر اساس آمار سال تحصیلی ۱۹۹۲-۱۹۹۱، مجموعاً ۲۷۶۲۸۰۰ نفر در موسسات آموزش عالی روسیه مشغول تحصیل بوده اند. در سال ۱۹۹۲ تعداد ۶۵۲ هزار نفر به تحصیل در سطح کارشناسی ارشد پیوسته مبادرت نمودند و این در حالیست که همه ساله همین میزان دانشجو وارد دوره تکمیلی آموزش عالی میگردند. در حال حاضر بالغ بر ۳ میلیون دانشجو از روسیه و ۱۵۰ کشور جهان به تحصیل در روسیه مبادرت دارند.

خدمات دانشجویی

نهادهای مرکزی

خدمات دانشجویی در سطح ملی

نهاد ارائه دهنده سرویس : اداره کل توسعه اجتماعی کمیته دولتی آموزش عالی

نوع سرویس ارائه شده : خدمات اجتماعی و رفاهی

سرویس فوق به دانشجویان خارجی نیز ارائه می گردد .

نهاد ارائه دهنده سرویس : اداره آموزش متخصصان خارجی کمیته دولتی آموزش عالی

نوع سرویس ارائه شده : خدمات ارائه دهنده مشاوره شغلی و آکادمیک

سرویس فوق به دانشجویان خارجی نیز ارائه می گردد .

نهاد ارائه کننده سرویس : مرکز سرویس روابط بین المللی آموزش

نوع سرویس ارائه شده : مرکز خدمات ویژه دانشجویان خارجی

سرویس بیمه بهداشت و امنیت اجتماعی ویژه دانشجویان روسی

سیستم فوق برای دانشجویان خارجی نیز در نظر گرفته شده است.

سرویس ارائه تخفیفهای ویژه رفت و آمد و مسافرت دانشجویان از طریق راه آهن، زمینی و هوایی

دانشجویان خارجی از تخفیفهای فوق برخوردار می باشند .

انجمنها و کانونهای دانشجویی

انجمن ملی سازمانهای اتحادیه کارگری دانشجویان

پذیرش تحصیلی دانشجویان خارجی

مدارک مورد نیاز

اتباع خارجی به موجب توافقنامه هایی که میان کمیته های دولتی آموزش عالی فدراسیون روسیه و یا

ارگانهای اجرایی مرکزی دیگر که موسسات آموزشی را تحت پوشش داشته و ارگانهای دولتی و هدایت کننده

مؤسسات آموزشی کشورهای خارجی، از مجوز حضور در مؤسسات آموزش عالی برخوردار می گردند. گفتنی است که این قبیل توافقنامه ها تحت نظارت کمیته دولتی وزارت آموزش عالی روسیه منعقد می گردند.

اداره همکاریهای بین المللی کمیته وزارت آموزش عالی روسیه طبق توافق با کمیسیون بین اداری همکاریهای بین المللی آموزشی، همه ساله بر اساس اعلام نیازاز گانههای مرکزی اجرایی که مراکز آموزشی راتحت پوشش دارند و همچنین سفارتخانه های فدراسیون روسیه مستقر در خارج از کشور، به تقدیم برنامه های خود در خصوص پذیرش و تقسیم دانشجویان خارجی به مؤسسات آموزشی جهت تایید، به ریاست کمیته دولتی وزارت آموزش عالی مبادرت می نمایند. ثبت نام اتباع خارجی در مؤسسات آموزش عالی به هر صورت که باشد چه از لحاظ آموزشی و چه از نظر ارتقاء سطح علمی تنها با اجازه اداره همکاریهای بین المللی کمیته دولتی وزارت آموزش عالی روسیه قابل اجرا است.

الف) دانشجویان خارجی که به زبان روسی مسلط نباشند در ابتدای ورود به مراکز پیش دانشگاهی

(آمادگی) به مدت یکسال به فراگیری زبان روسی و مقدمات آموزشی مبادرت می نمایند.

ب) دانشجویان خارجی همچنین ملزم به گذراندن زبان روسی و دیگر مواد آموزشی متناسب با رشته

تخصصی در دوره پیش دانشگاهی می باشند.

ج) در پایان دوره پیش دانشگاهی امتحانات پایانی برگزار شده و دانشجویان موفق در آزمون زبان روسی

در حد مدارس متوسطه، به دریافت گواهی اتمام دوره پیش دانشگاهی (مجوز لازم جهت ورود به مراکز

تخصصی آموزش عالی) نائل می گردند. آندسته از داوطلبینی نیز که در آزمون زبان روسی در سطح

تحصیلات عمومی پذیرش گردند، گواهی و مجوز لازم جهت تحصیل در دوره های متوسطه و حرفه ای دریافت می دارند.

د) آندسته ازدانشجویان خارجی نیز که درآزمون نهایی از معلومات کافی و بنیه علمی لازم دررشته

تخصصی خود برخوردار نباشند از ورود به موسسات مربوطه محروم گردیده و ازدانشگاه اخراج میشوند.

مدارک متقاضیان خارجی داوطلب ورود به موسسات آموزش عالی روسیه میبایست دارای شرایط ذیل باشد :

- ترجمه مدرک داوطلبین خارجی به یکی از زبانهای روسی ، انگلیسی ، فرانسه و یا اسپانیایی

- فرم حاوی مشخصات کامل داوطلب و زمینه تخصصی وی

- کپی گواهی یا مدرک تحصیلی که به ترتیب سال تحصیلی مواد درسی گذرانده شده و نمرات مربوط

در آن ثبت شده باشد .

- گواهی پزشکی صحت مزاج دال بر سلامت جسمی فرد

گفتنی است که این گواهی می بایست از سوی وزارت بهداشت و درمان کشور تابعه داوطلب صادر

گردد.

گواهی عدم اطلاع به بیماری ایدز مورد تایید ارگانهای رسمی بهداشتی و درمانی کشور تابعه داوطلب

کپی گواهی تولد (شناسنامه)

- شش قطعه عکس در ابعاد ۴*۶

علاوه بر مدارک فوق داوطلبان تحصیل در مقطع دکتری میبایست کپی مدارک تخصصی و ریز نمرات

خود در مقطع کارشناسی ارشد را به همراه خلاصه فعالیتها و تحقیقات علمی ارائه نمایند.

کاندیداهای تحصیل برای ارتقاء سطح علمی لازم است برنامه و تحقیق خود را به همراه داشته باشند. بر اساس قانون مصوبه ۲۸ اکتبر سال ۱۹۹۵ به شماره ۱۰۳۹، مبنی بر گسترش همکاریها با کشورهای خارجی در زمینه آموزشی، موسسات آموزش عالی فدراسیون روسیه ملزم به آموزش اتباع خارجی و پرداخت کمک هزینه و ارائه خدمات پزشکی مطابق با شرایط اتباع روسیه (دانشجویان روسی) می باشند. بدیهی است هزینه های این خدمات از محل بودجه مرکزی دولت روسیه تامین می گردد. سرآخر به آندسته از اتباع خارجی که به گذراندن موفقیت آمیز برنامه تحصیلی و امتحانات نهایی دولتی نائل گردند، مدرک پایان تحصیلات در رشته تخصصی و در مقاطع کارشناسی (**B.Sc.**) و کارشناسی ارشد (**M.Sc.**) اعطاء می گردد. آندسته از اتباع خارجی که به گذراندن برنامه تحصیلی و تحقیق دوره دکتری با موفقیت نائل آمده و از پایان نامه خود دفاع نمایند، رتبه علمی کاندیدای علوم و مدرک **Ph.D.** دریافت می دارند. به اتباع خارجی که بطور موفقیت آمیز دوره **D.Sc.** را به پایان رسانده و از پایان نامه خود با موفقیت دفاع کنند مدرک **D.Sc.** (فوق دکتری) و رتبه علمی دکترای علوم اعطا می گردد.

نهادهای مرکزی

کمیسیونهای پذیرش دانشجویان خارجی

در خصوص ایجاد سیاست واحد دولتی در حمایت از همکاریهای موسسات آموزشی فدراسیون روسیه با موسسات آموزشی خارجی کمیسیونی تحت عنوان کمیسیون پذیرش دانشجویان خارجی تشکیل گردیده است. وظیفه اصلی این کمیسیون، انتخاب کاندیداهای متقاضی ورود به رشته های مختلف تحصیلی و ارتقاء سطح

دانشجویان خارجی میباشند. کمیسیون مذکور وظیفه دارد، مدارک داوطلبین خارجی ورود به دانشگاهها را دریافت نموده و آنها را در اختیار ارگانهای فدرال (مرکزی) اجرایی که موسسات آموزش عالی را تحت پوشش دارند، قرار دهد. ارگانهای فوق نیز با بررسی مدارک ارائه شده توسط دانشجویان خارجی تصمیم نهایی خود در خصوص پذیرش افراد در دانشگاه و معرفی آنان به مراکز پیش دانشگاهی (آموزش زبان) و فراهم سازی ترتیب انتقال این افراد به موسسات عالی را ترتیب میدهند. این کمیسیون بر مراحل پذیرش و تحصیل اتباع خارجی نیز نظارت دارد. رئیس و اعضاء کمیسیون توسط کمیته دولتی وزارت آموزش عالی فدراسیون روسیه تعیین می گردند.

اداره آموزش متخصصان خارجی کمیته دولتی آموزش عالی

مرکز خدمات روابط بین الملل «Gosvuzservis»

ارزشیابی تحصیلی

ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی

مطابق قانون فدرال روسیه مدارک تحصیلی دانشگاهی و تحصیلات تکمیلی و مدارج علمی کشورهای خارجی در صورت تائید ارگان مربوطه دولتی مبنی بر قانونی بودن آن در روسیه جنبه رسمی و قانونی می یابد. ترتیب ارزشیابی مدارک و مدارج دانشگاهی و تحصیلات تکمیلی کشورهای خارجی بدین گونه است که مدارک مورد نظر بر اساس مدارک و مدارج علمی و آکادمیک موجود در قوانین فدراسیون روسیه ارزشیابی گردیده و در صورت وجود مقطع و رشته دانشگاهی و تحصیلات تکمیلی در فدراسیون روسیه ارزشیابی می گردد.

تائید و ارزشیابی مدارک کشورهای خارجی، دارنده مدرک را از رعایت قوانین و شرایط لازم جهت ورود به موسسه آموزشی معاف نمی سازد که از آن جمله می توان از توانایی در مهارت زبان روسی نام برد.

همکارهای بین المللی آموزشی

موسسات آموزش عالی مجازند در همکاریهای بین المللی فدراسیون روسیه در زمینه آموزش عالی و تحصیلات تکمیلی و آموزش های تخصصی در موارد ذیل مشارکت جویند :

– مشارکت در برنامه های دوطرفه یا چند جانبه تبادل دانشجویان مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری و فوق دکتری، اساتید و کادر علمی

– مشارکت در اجرای تحقیقات علمی مشترک، کنگره های مختلف، کنفرانسها، سمپوزیومها و دیگر اجتماعات علمی

– اجرای تحقیقات علمی و اساسی و انجام فعالیتهای ساختاری تجربی برطبق سفارشات شرکتهای حقوقی خارجی

– مشارکت در برنامه های بین المللی جهت تکمیل و ارتقاء تحصیلات دانشگاهی

– آماده سازی و ارتقاء سطح علمی داوطلبان خارجی و تحقیقات علمی و آماده سازی اساتید خارجی

برنامه های تبادلاتی

برنامه TEMPUS

برنامه های تبادل دانشجو با کنسرسیوم دانشگاهها و کالج های آمریکا

برنامه های تبادل دانشجو با شورای آمریکایی اساتید زبان روسی

نهادهای مرکزی

از جمله مهمترین وظایف موسسات آموزش عالی فدراسیون روسیه در روند برقراری همکاریهای بین المللی

می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

- عضویت در ارگانهای بین المللی غیردولتی

- انعقاد قراردادهایی در زمینه همکاریهای مشترک با ارگانهای خارجی

گفتنی است که این قرار دادها همانند قرار دادهای بین المللی فدراسیون روسیه غیر قابل بررسی است.

- ایجاد ساختارهای زیر مجموعه ای با همکاران خارجی نظیر مراکز علمی- پژوهشی ، آزمایشگاهها و

موسسات تکنولوژیک

ارزیابی تحصیلی

نهادهای مرکزی

کمیته ملی آموزش عالی که عهده دار وظایف ارزیابی مدارک خارجی به منظور ورود به موسسات آموزش

عالی و ارزیابی مدارک خارجی به منظور ورود به تحصیلات تخصصی و تکمیلی است.

وزارت آموزش و پرورش که عهده دار وظایف ارزیابی مدارک خارجی به منظور ورود به موسسات آموزش

عالی و ارزیابی تحصیلات جامع و تکمیلی و ارزیابی مراکز فنی و حرفه ای است.

کمیته عالی ارزیابی که عهده دار مسئولیت ارزیابی مدارک دکتری می باشد.

ارزیابی تحصیلی

معاهدات چندجانبه

از جمله مهمترین پیمانهای چند جانبه که در ارتباط با ارزیابی تحصیلات ، مدارک و دیپلم ها منعقد گردیده اند، می توان از موارد ذیل نام برد :

۱- قرارداد سازمان یونسکو در ارتباط با ارزیابی تحصیلات، مدارک و دیپلم ها و مدارک در برگیرنده آموزش

عالی در کشورهای حوزه اروپا مصوب سال ۱۹۷۹

قرارداد سازمان یونسکو در ارتباط با ارزیابی تحصیلات ، مدارک و دیپلم ها و مدارک در برگیرنده آموزش

عالی در آسیا و کشورهای حوزه اقیانوس آرام

قرارداد سازمان یونسکو تحصیلات ، دیپلم ها و مدارک کشورهای اروپا مصوب سال ۱۹۷۹

قرارداد منطقه ای سازمان یونسکو در ارتباط با ارزیابی تحصیلات ، دیپلم ها و مدارک کشورهای آسیایی و

حوزه اقیانوس آرام مصوب سال ۱۹۸۳

از جمله پیمانهای دو جانبه که در ارتباط با ارزیابی تحصیلات ، مدارک و دیپلم ها با کشور ثالث منعقد

گردیده اند، می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

نام کشور : فنلاند

مرجع قرارداد : پروتکول حکومتی در ارتباط با ارزیابی متقابل دیپلم های معادل آموزش عالی مصوب هفتم

دسامبر ۱۹۸۹

نام کشور : مجارستان

مرجع قرارداد : قرارداد مدارک و مدارج معادل مصوب ۱۱ اکتبر سال ۱۹۷۴

نام کشور : ویتنام

مرجع قرارداد : قرارداد مدارک و مدارج معادل مصوب ۱۰ فوریه سال ۱۹۷۸

نام کشور : عراق

مرجع قرارداد : سند وثبت مدارک معادل مصوب ۱۲ فوریه سال ۱۹۷۸

نام کشور : هند

مرجع قرارداد : سند وثبت مدارک و مدارج معادل مصوب ۲۴ نوامبر سال ۱۹۷۸

نام کشور : اسپانیا

مرجع قرارداد : قرارداد و معادل سازی و ارزیابی مدارک و مدارج معادل مصوب : ۲۶ اکتبر سال ۱۹۹۰

نام کشور : چین

مرجع قرارداد : قرارداد ارزیابی دو جانبه مدارک و مدارج مصوب ۲۰ می سال ۱۹۹۵

نام کشور : کوبا

مرجع قرارداد : پروتکول معادل سازی مدارک و مدارج مصوب : ۴ نوامبر سال ۱۹۷۱

نام کشور : پرو

مرجع قرارداد : پروتکول معادل سازی مدارک و مدارج مصوب : ۲۸ اکتبر سال ۱۹۸۷

نام کشور : لهستان

مرجع قرارداد : قرارداد معادل سازی و ارزیابی معادل مدارک و مدارج مصوب ۱۰ می سال ۱۹۷۴

نام کشور: سوریه

مرجع قرارداد: پروتکول معادل سازی مدارک و مدارج مصوب ۲۸ سپتامبر سال ۱۹۶۶

نام کشور: الجزایر

مرجع قرارداد: پروتکول معادل سازی مدارک و مدارج مصوب: ۱۲ می سال ۱۹۶۹

نام کشور: یوگسلاوی

مرجع قرارداد: ارزیابی متقابل مدارک و مدارج مصوب: ۱۵ مارچ سال ۱۹۸۸

اصلاحات آموزشی

بسط و گسترش آموزش دانشگاهی

اصلاح و به روز نمودن آموزش دانشگاهی

تمرکز زدایی مدیریت آموزشی و استقلال بخشی به دانشگاه ها

ایجاد بخش غیر دولتی آموزش دانشگاهی

گفتنی است که بالغ بر ۵۴۸ موسسه آموزش دانشگاهی دولتی و ۲۰۶ موسسه آموزش دانشگاهی خصوصی در

روسیه وجود دارد که کمیته دولتی ۲۱۹ موسسه آموزش دانشگاهی دولتی را تأمین مالی نموده و ۹۶ موسسه

آموزش دانشگاهی نیز از جانب وزارت آموزش و پرورش تأمین اعتبار می گردند.

توسعه آموزشی

یکی از راههای شناخت آموزش عالی روسیه، بررسی کمیت و کیفیت دانشمندان، محققین و شخصیت‌های مختلف فرهنگی و علمی برخاسته از نظام آموزش عالی این کشور است که نقش بسزایی در پیشرفت ترویج دانش بشری داشته‌اند. نظام آموزش عالی روسیه علی‌رغم ریشه‌های عمیق تاریخی، نظامی پویا و انعطاف‌پذیر بوده و بعنوان یکی از نظام‌های آموزشی معتبر جهانی از تجارب ارزشمند و متخصصین کارآمد مطابق با استانداردهای بین‌المللی برخوردار گردیده و برای آموزش و تربیت متخصصین از سیستم چند مقطعی برخوردار است. همچنین به ارائه برنامه‌های پژوهشی و آموزشی اروپا و روز دنیا مبادرت می‌نماید. یکی از اولویتهای نظام آموزش عالی روسیه، فعالیت در سطح بین‌المللی است و امروزه این نظام آموزشی ارگانی فعال در ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی در سطح جهان به شمار می‌آید به نحویکه در حال حاضر بالغ بر ۴۰۰ هزار متخصص خارجی برخوردار از مدارک نظام آموزش عالی روسیه به فعالیت موفقیت‌آمیز در ۵۰ کشور جهان مبادرت می‌نمایند.

ویژگیهای جغرافیایی و پراکندگی مؤسسات آموزش عالی

از آنجا که روسیه پهناورترین کشور جهان به شمار می‌آید، لذا بسیار مشکل است که بتوان خصوصیات اقلیمی، جغرافیایی و طبیعی تعریف شده‌ای را برای این کشور بازگو نمود. این کشور در قسمت اعظم قاره‌های اروپا و آسیا قرار گرفته است و از طریق مناطق شمال غربی آلاسکا با قاره آمریکا همسایه است. اختلاف ساعت در مرزهای شرقی و غربی این کشور به ۱۰ ساعت میرسد، به نحویکه مردم غربی‌ترین نقاط روسیه زمانی صبح را آغاز میکنند که مردم مناطق شرقی شب را آغاز خواهند کرد. در این کشور پهناور بیش

از ۱۳۸۸ موسسه آموزش عالی در مناطق مرکزی و شمال غربی و در محدوده شهر های مسکو و سن پترزبورگ واقع گردیده است که از این تعداد ۷۸ موسسه آموزش عالی در مسکو و ۴۲ موسسه آموزش عالی در شهر سن پترزبورگ واقع شده اند. رود ولگا که بزرگترین رودخانه کشور است به لحاظ کشاورزی، صنعت و کشتی رانی اهمیت فراوان دارد، از این روی، شهرهای بسیاری در حاشیه این رودخانه واقع شده اند. در شهرهای حاشیه رود ولگا تعداد ۲۲ موسسه آموزش عالی واقع شده اند. یکی از مناطق پرجمعیت و دارای تمدنهای فراوان در کشور فدراتیو روسیه منطقه وسیعی بنام چرنوزیوم است که در محدوده شمال قفقاز و رودخانه های حوزه آبریز دریای سیاه قرار گرفته است. چرنوزیوم اصطلاحاً به معنای زمین یا خاک سیاه است. مشخصه اصلی این منطقه وجود خاکهای عمیق و حاصلخیز به رنگ سیاه است که باعث تولیدات فراوان کشاورزی در این مناطق شده است. تعداد موسسات آموزش عالی روسیه در این منطقه به ۲۲ موسسه بالغ می گردد. علاوه بر این، تعداد ۲۰۰ موسسه آموزش عالی روسیه در مناطق مختلف دارای شعباتی هستند.

پژوهش و تحقیقات

تحقیقات آموزشی

طبق آمار بدست آمده طی سال ۱۹۹۲، ۱۵۵ عضو دانشگاهی روسیه، مجربان اصلی هماهنگ کننده فعالیتهای علمی و تحقیقاتی در زمینه آموزش و پرورش کشور روسیه به شمار می آیند که همگی در ۲۳ مؤسسه و سازمان دانشگاهی استخدام شدند. علاوه بر این، ۸ مؤسسه تحقیقاتی و ۷ آزمایشگاه تحقیقی مؤسسه تربیت معلم، در

زمره مهمترین مراکز تحقیقاتی آموزش و پرورش کشور بودند که علوم تعلیماتی و شکل مالی بودجه کشور را به هم ارتباط می دادند که در سال ۱۹۹۲، به استخدام مؤسسات و آزمایشگاهها در آمدند.

نهادهای مرکزی

تحقیقات در زمینه آموزش توسط انستیتوی تحقیقات آکادمیک روسیه و مراکز وزارت آموزش و پرورش، صورت می گیرد. ۲۷۸ پروژه از ۵۷ ناحیه روسیه در این خصوص فعالیت دارند.

توسعه آموزشی

توسعه علمی - روش شناختی فعالیت تاسیسات آموزشی و پژوهشی

تالیف کتب درسی جدید بر مبنای متدهای تحقیقاتی و پژوهشی

توسعه نظامهای آموزش تکنولوژیک و ارتباط از دور در حوزه های آموزش و علوم

تداوم توسعه فرا ساختاری علمی و تکنیکی (تکنوپارک) در مراکز آموزشی و تحقیقاتی کشور

آموزش معلمان

معلمین مقاطع ابتدایی و پیش دبستانی

مؤسسات آموزشی مقطع غیر دانشگاهی (کالجهای فنی و عمومی) معلمین مدارس پیشین دبستانی و دبستانی

را آموزش می دهند. مدت زمان دوره ۲ تا ۵ سال می باشد. این در حالیست که برخی مؤسسات آموزش معلمان

مقطع دانشگاهی، معلمین مدارس ابتدایی را آموزش می دهند که طول این دوره ها نیز ۵ سال می باشد. فارغ

التحصیلان دوره های موسسات آموزشی فوق ممکن است حرفه معلمی را به صورت عملی و حرفه ای (کارآموزی) تجربه نمایند.

معلمین مقطع متوسطه

آموزش معلمین مراکز متوسطه در موسسات آموزش معلم مقطع دانشگاهی صورت میپذیرد.

برنامه آموزشی موسسات فوق ۵ سال بطول می انجامد. فارغ التحصیلان ممکن است بصورت کارآموزی

حرفه معلمی را تجربه نمایند.

نرخ کادر مراکز آموزش دولتی فدارسیون روسیه

تعداد کل		مناطق حاشیه ای		مناطق شهری		
۹۷-۹۸	۹۶-۹۷	۹۷-۹۸	۹۶-۹۷	۹۷-۹۸	۹۶-۹۷	
۱۰۶۷۶۸۲۹	۱۰۶۸۹۱۰	۶۴۰۷۹۴	۶۴۶۰۰۲	۹۳۱۰۳۰	۹۲۲۹۱۳	تعداد معلمین تک شغل
۱۱۹۲۸۰۴	۱۱۷۴۷۴۳	۴۴۹۴۲۳	۴۴۷۱۱۳	۷۴۳۴۴۳۱	۷۲۷۶۳۰	آموزش عالی تکمیلی
۴۳۲۳۸	۴۴۰۷۳	۱۷۷۹۹	۱۸۱۷۸	۲۰۴۳۹	۲۰۸۹۰	آموزش عالی مقدماتی
%۲/۷	%۲/۸	%۲/۷	%۲/۸	%۲/۷	%۲/۸	
۳۲۶۷۷۰	۳۳۴۹۱۰	۱۶۸۰۲۷	۱۶۹۷۴۹	۱۰۸۱۴۸	۱۶۰۱۶۱	آموزش متوسطه
%۲۰/۷	%۲۱/۳	%۲۶/۱	%۲۶/۳	%۱۷	%۱۷/۹	
۱۳۴۱۲۹۲	۱۳۳۳۴۱۹	۵۱۰۸۴۸	۵۱۰۷۳۰	۸۲۰۴۴۴	۸۱۷۶۸۹	معلمین زن سطوح مختلف آموزشی

نرخ کادر مراکز آموزش شبانه عمومی فدراسیون روسیه طی سالهای ۱۹۹۷-۱۹۹۹

تعداد معلمان		
۱۹۹۸-۹۹	۱۹۹۷-۹۸	
۵۱۲۲۳	۵۰۲۳۲	تعداد کل معلمان
۲۹۷۳۶	۲۸۷۹۰	تعداد معلمان مراکز آموزش شهری
۲۱۳۶۰	۲۱۴۴۲	تعداد معلمان مراکز آموزش حاشیه ای
۲۹۳۵۲	-	تعداد معلمان مدارس آموزش متوسطه شبانه
۳۰۵۳	-	تعداد اساتید مراکز آموزش عالی شبانه

نرخ کادر آموزشی و پزشکی مراکز آموزش استثنایی

تعداد کادر آموزشی و پزشکی						
پرستاران		پزشکان		معلمان		
۹۸-۹۹	۹۷-۹۸	۹۸-۹۹	۹۷-۹۸	۹۸-۹۹	۹۷-۹۸	
۲۳۲۳	۲۳۳۷	۱۲۲۹	۱۲۲۷	۳۴۷۲۰	۳۴۱۹۵	مدارس ویژه کودکان عقب مانده ذهنی
۱۴۷	۱۵۲	۱۰۲	۳۷	۳۲۲۸	۳۱۱۱	مدارس افراد ناشنوا
۱۵۹	۱۳۲	۱۱۰	۱۰۸	۳۰۱۵	۲۹۱۵	مدارس ویژه افراد مواجه با آسیب شنوایی
۳۷	۵۰	۲۵	۳۵	۵۷۹	۷۸۵	مدارس ویژه کودکان نابینا
۱۷۴	۱۴۸	۱۳۴	۱۱۸	۱۸۶۶	۱۶۴۹	مدارس ویژه افراد مواجه با آسیبهای بینایی
۱۱۵	۱۲۳	۸۲	۷۸	۱۸۲۵	۱۸۷۶	مدارس ویژه افراد مواجه با ناتوانیهای تکلمی
۵۰۶	۴۰۴	۲۲۶	۱۶۶	۱۷۲۷	۱۳۶۳	مدارس ویژه کودکان مواجه با ناتوانیهای حرکتی
۲۱۵	۱۵۳	۱۴۱	۱۱۵	۲۶۱۷	۲۰۳۲	مدارس ویژه کودکان عقب مانده ذهنی
۸۰۴	۷۹۴	۳۰۹	۳۳۳	۳۳۲۸۴	۳۱۱۱۰	مدارس شبانه روزی استثنایی

نرخ کادر مراکز آموزش غیر دولتی فدراسیون روسیه

۱۹۹۸-۹۹	۱۹۹۷-۹۸	
۱۶۰۴۵	۱۵۶۴۵	معلمین آموزش پیش دانشگاهی
۴۳۷۹	۴۲۱۲	معلمین برخوردار از مشاغل دیگر
۱۴۰۶۹	۱۳۴۴۳	کادر آموزش عالی تکمیلی
۴۶۹	۵۱۱	کادر آموزش عالی مقدماتی
۱۴۶۱	۱۶۲۲	کادر آموزش متوسطه
۳۲۵۷	۳۵۱۳	کادر برخوردار از ۵ تا ۱۰ سال سابقه کاری
۹۴۰۷	۸۴۷۶	کادر برخوردار از بیش از ۱۰ سال سابقه کاری

اساتید دانشگاهی

اساتید راهنمای دانشجویان میبایست از میان اعضاء هیئت علمی در پایه استادی و فوق دکتری علوم منصوب گردند. در برخی موارد بنا به تصمیم هیئت های علمی موسسات آموزش عالی، عضو هیئت علمی با درجه دانشیاری نیز میتواند بعنوان استادراهنما فعالیت نمایند. دانشجویان این دوره که پروژه تحقیقاتی خود را در مرزهای علم و تکنولوژی رشته تخصصی خود دنبال میکنند مجاز به انتخاب دو استاد راهنما و یا یک استاد راهنما و یک استاد مشاور می باشند که ممکن است یکی از آنها در مرتبه دانشیاری باشند. اساتید راهنما بر انجام برنامه های آموزشی و پروژه های تحقیقاتی تصویب شده دانشجویان نظارت کامل دارند. دانشجویان دوره دکتری موظفند همه ساله گزارش فعالیتهای یکساله خود را به همراه نتایج کسب شده به اعضاء هیئت علمی گروه آموزشی مربوطه ارائه دهند. دانشجویانی که در مدت تعیین شده از عهده ارائه برنامه های آموزشی و پروژه تحقیقاتی خود برنیایند با حکم ریاست موسسه آموزش عالی مربوطه از دوره اخراج می گردند. دانشجویان این دوره همچنین برای

انجام اقدامات مربوط به رساله تحقیقاتی و تکمیل مطالعات خود میتوانند برابر با سایر اعضای هیئت علمی موسسات آموزش عالی و سازمانهای علمی از تجهیزات، آزمایشگاهها، اتاقهای کار و کتابخانه ها بهره برداری نموده و از حق ماموریت به مراکز آموزشی و پژوهشی دیگر جهت تکمیل تحقیقات خود برخوردار گردند. انتقال دانشجویان این دوره از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر با موافقت روسای دو دانشگاه بلامانع است. روسای موسسات آموزش عالی مکلفند در صورت درخواست دانشجو در حد امکان تسهیلات و امکانات دولتی لازم را در اختیار وی قرار داده تا وی به مهارتهای حرفه ای تکمیلی دست یابد. دانشجویان این دوره که به تحصیل در سیستم حضوری مبادرت می نمایند، همه ساله به مدت ۲ ماه از مرخصی تحصیلی (تعطیلات) برخوردار می گردند. موسسات آموزش عالی مجازند بر طبق قرار دادهای فیما بین با ارگانها و مراکز اعزام دانشجو، در صورت لزوم برای دانشجویان ورودی جدید پیش دوره یا کارآموزی مقدماتی برگزار نمایند. تضمینها و مزایای اجتماعی ویژه دانشجویان دوره دکتری مطابق قوانین روسیه و تصویب نامه های هیئت دولت روسیه فدراتیو تعیین می گردد.

بررسی آماری اعضای هیئت علمی موسسات آموزش عالی

بر طبق آمار منتشره بالغ بر ۷۰۰ هزار نفر در موسسات آموزش عالی روسیه مشغول بکار میباشند که از این تعداد ۳۵۰ هزار نفر مدرس، ۵۰۰۰۰ نفر در امور پژوهشی و ۳۰۰ هزار نفر در امور مدیریتی و خدمات اداری مشغول به فعالیت می باشند. از تعداد مدرسین ۱۵۰ هزار استاد (آکادمیسین و پرفسور) و ۷۷ هزار دانشیار و استادیار با مدارک فوق دکتری و دکتری در امور آموزشی و پژوهشی مشغول به فعالیت می باشند.

نرخ کادر هیئت علمی موسسات آموزش عالی روسیه بر مبنای مدرک تحصیلی، درجه علمی و موقعیت شغلی آنان

موقعیت شغلی	مدرک علمی		درجه علمی		عضو هیئت علمی تمام وقت
	.D.Sc	Ph. D	استاد/ پرفسور	دانشیار و استادیار	
روسای موسسات آموزش عالی	۲۹۲	۲۰۷	۴۱۳	۱۰۸	۵۶۳
معاونین موسسات آموزش عالی	۵۰۷	۱۱۵۹	۶۹۸	۸۸۵	۲۲۰۲
روسای دانشکده ها	۶۱۷	۲۶۷۲	۷۳۰	۲۴۱۰	۳۷۲۰
روسای گروههای آموزش	۷۲۵۴	۹۷۶۹	۷۵۱۵	۸۹۵۲	۱۸۷۹۹
استاد گروه آموزشی	۸۴۳۸	۲۹۷۳	۸۵۴۷	۲۸۴۰	۱۲۳۱۵
دانشیار و استادیار گروه آموزشی	۴۱۳	۷۶۶۰۱	۲۶	۶۶۰۱۲	۸۲۷۰۲
مدرس ارشد	۱۳	۱۲۴۲۴	۱	۱۹۴	۵۵۲۷۲
مدرس	۲۵	۱۱۱۰۱	۰	۱۱۳	۶۳۷۲۰
مجموع	۱۷۶۲۹	۱۱۷۴۴۹	۱۷۹۸۵	۸۱۹۲۷	۲۳۹۸۴۸

حقوق و مزایای معلمان

طبق آمار سال ۱۹۹۸، میزان حقوق رسمی معلمان در فدراسیون روسیه از ۲۲۰ تا ۵۸۵ روبل متفاوت می باشد. این در حالیست که حقوق پرسنل مدیریت مدارس بر ۴۰۵ تا ۷۳۵ بالغ می گردد. لازم به ذکر است که حقوق مکفی برای ادامه زندگی هر فرد ۴۱۱ روبل در ماه میباشد. حقوق معلمان در مقایسه با حقوق کادر دیگر حوزه های اقتصادی از کمترین مقدار ممکن برخوردار میباشد. به عبارت دیگر میتوان گفت که سطح حقوق کادر آموزشی کشور تنها بر ۳۰٪ معدل حقوقی کادر حوزه صنایع کشور بالغ می گردد که این خود به افزایش تمایل تعداد بیشتری از معلمان به کاهش سن بازنشستگی در حوزه آموزش و کاهش نرخ جذب معلمان سطوح مختلف آموزشی از میان فارغ التحصیلان مراکز آموزش عالی منجر گردیده است. علاوه بر این حقوق پرداختی معلمان به روز نبوده و با

تاخیر زیاد توأم است. مدت زمان تاخیر در پرداخت حقوق معلمان در مناطق مختلف کشور از ۳ تا ۱۰ ماه متغیر است. در مقابل میزان حقوق معلمان مدارس غیردولتی بالاتر از معلمان مدارس دولتی است که این خود به دلیل وجود اختلافات عمده در نسبت معلمان به دانش آموزان است به نحویکه در مدارس دولتی به استثنای مدارس کم ظرفیت حومه شهر، میانگین نسبت دانش آموزان به معلمان ۲ تا چند برابر این نسبت در مدارس خصوصی بوده است.

آموزش بزرگسالان

از جمله مهمترین مراکز آموزش بزرگسالان روسیه میتوان از ۹۰ انستیتوی آموزش مهارتهای شغلی تحت مسئولیت فدراسیون نام برد. علاوه بر این، ۳ انستیتوی آموزش پایه شغلی تحت نظارت وزارت آموزش و پرورش فعالیت دارند.

آموزش فنی و حرفه ای

ساختار آموزشی

آموزش حرفه ای پایه یکی از راههای تربیت کیفی نیروی انسانی و متخصص کشور و بازآموزی جمعیت غیر شاغل و بیکار به شمار می آید. در حال حاضر دو سوم از کارکنان شاغل در شاخه های اقتصادی روسیه از مراکز فنی و حرفه ای فارغ التحصیل گردیده اند. در فدراسیون روسیه بالغ بر ۴۰۵۰ موسسه با مجموع ۱/۷ میلیون دانش آموز به انضمام ۳/۶ هزار مدرسه روزانه با ۱/۶ میلیون کارآموز من جمله ۸۸۳ مرکز لیسه حرفه ای در این حوزه فعالیت داشتند. علاوه بر نظام آموزش فنی و حرفه ای دولتی، ۸ موسسه آموزش حرفه ای پایه غیردولتی نیز فعالیت

داشتند. از سال ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۷، تاسیسات نظام آموزش حرفه ای پایه به ۲۷۱ مرکز تقلیل یافت. طی سال ۱۹۹۸ نظام آموزش حرفه ای با اعمال تغییراتی در شاخصهای کمی به بهای تجدید سازمان تاسیسات آموزش حرفه ای تغییر یافت. در این فرایند ۱۰ موسسه آموزشی حذف شده و ۹ مرکز دوباره ایجاد گردید. طی سالهای ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۷ همچنین نرخ کارگران آموزش دیده حوزه کاری کشور به ۳۴۱/۱ هزار نفر کاهش یافت. این در حالیست که در سال ۱۹۹۸ نرخ متخصصین مراکز آموزش حرفه ای پایه بر ۸۰۰ هزار نفر من جمله ۶۶۸ هزار فارغ التحصیل مدارس حرفه ای روزانه و لیسیوم بالغ گردید. سیاست سال ۱۹۹۸، در خصوص آموزش فنی و حرفه ای مویذ حفظ تمایل در جهت تقلیل نرخ کادر مراکز آموزش فنی و حرفه ای و تاکید بر برخورداری جوانان از امکانات آموزش حرفه ای است. بدین لحاظ نظام آموزش حرفه ای، بازآموزی شهروندان بیکار و غیر شاغل و مدرنیزه نمودن آموزش حرفه ای را در اولویت برنامه های خود قرار داده است. آموزش حرفه ای پایه همچنین به حمایت اجتماعی از قشر جوانان در معرض خطر تاکید دارد. در کل نرخ ثبت نامی افراد در مدارس حرفه ای روزانه بر ۱۷/۵ هزار نفر بالغ می گردد که ۱۳/۶٪ از کل افراد روزانه را تشکیل میدهند.

آموزش عالی فنی و حرفه ای غیر دانشگاهی

تحصیلات غیر دانشگاهی حرفه ای و فنی حرفه ای، در کالجهای فنی و کالج های آموزش معلمان، اقتصاد، پزشکی و فنی ارائه می گردد. کالجهای فوق توالی گسترده ای از دوره ها و برنامه های آموزشی را به منظور پیشبرد مهارتها و دانش فنی و حرفه ای ارائه می نمایند. تحصیلات فوق بین ۲ تا ۳ سال بطول انجامیده و به کسب مدرک

آموزش عالی فنی حرفه ای منتج می گردد. رشته های نیمه تخصصی نظیر تکنسین، پرستاری، مامایی و غیره) در زمره رشته های عالی غیر دانشگاهی محسوب می گردند.

آموزش استثنایی

کودکان معلول از حمایت اختصاصی دولت روسیه جهت نیل به حقوق آموزشی خویش برخوردار می باشند. پایه این چنین تضمینی که در طرح قانون فدرال لحاظ گردیده بود، طبق ملاحظات ۱۴ می سال ۱۹۹۸ تغییر شکل داده و توسط دوما ی ایالتی مورد اصلاح قرار گرفت. در این ارتباط، حفظ و توسعه نظام آموزش استثنایی و بکارگیری معیارهای ایالتی آموزش عمومی برای این طبقه از کودکان و اصلاح مفهوم نظام آموزشی استثنایی صورت گرفت. علاوه بر ۸ موسسه آموزش استثنایی، مراکز دیگری برای افراد مواجه با آسیب مغزی و عقب ماندگی فیزیکی و ذهنی، گشایش یافته است. گفتنی است که در مراکز آموزش استثنایی، آسایشگاه ها و مراکز توان بخشی کودکان نیز با تعداد ۸۳ هزار مربی، ۴ هزار کادر پزشکی و ۲/۲ هزار دکترا با تخصصهای مختلف فعالیت دارند. کمیته مشاوره روانشناسی - پزشکی مستقر در مراکز آموزش استثنایی نیز به بررسی کودکان ناتوان پرداخته و به تعیین مسیر آموزشی این افراد از طریق مشاوره با والدین و مربیان آنان می پردازند.

آموزش غیررسمی

مدارس جامع شبانه روزی

نرخ معلمین مدارس جامع شبانه روزی بر ۱۴۷۶۷ معلم مشتمل بر ۱۲۰۶۲ معلم ویژه مراکز شهری و ۲۷۰۵ معلم ویژه مراکز حاشیه ای مشتمل می گردد.

سیاستهای آموزشی

افزایش نرخ جذب معلمان مدارس جامع شبانه روزی

افزایش نرخ جذب و ابقاء دانش آموزان مواجه با ناتوانیهای جسمانی و ذهنی

افزایش نرخ جذب کودکان بی سرپرست و بی بضاعت

افزایش نرخ مراکز آموزش پایه شبانه روزی

فعالیت ۶۵۸ دکترا و ۱۴۷۲ پرستار در مدارس جامع شبانه روزی

جذب بیش از ۲ هزار معلم و مربی برخوردار از مدارک آموزش عالی در مراکز آموزش پایه شبانه روزی

اولویتهای و علایق آموزشی

نظام آموزشی روسیه دستخوش تحولاتی عمیق وابسته به شرایط جدید اجتماعی، اقتصادی و سیاسی

گردیده است. این اصلاحات به منظور تقویت و پیشرفت دموکراسی و هویت ملی و تسهیل گذار به سوی اقتصاد باز

است. از جمله مهمترین اولویتهای آموزشی روسیه در جریان اعمال این قبیل اصلاحات، می توان به موارد ذیل اشاره

نمود:

- تغییر شبکه تشکیلات و تنوع ظرفیت های آموزشی
- برخورداری کلیه شهروندان روسی از حق آزادی انتخاب در کتب، برنامه ها ، واحدها و تخصصهای

آموزشی

- معطوف داشتن توجه بر بعد منطقه ای و ایالتی نظام آموزشی

- حمایت از پیشرفت مدارس دولتی در عین توسعه فضاهای آموزشی مشترک
به دیگر سخن دانش آموز حق دارد از نهاد آموزشی به نهاد آموزشی دیگر منتقل شده و به ادامه تحصیلات
خود در هر منطقه از کشور مبادرت نماید.

- تدوین و تنظیم معیارهای آموزشی کشور و نظارت بر روند اجرایی این معیارها، به عنوان ابزارهای اصلی
تداوم و توسعه فضای آموزشی مشترک

بازسازی و حمایت از نهادهای آموزشی مبتکر، بدون توجه به شکل سرمایه
ارائه خدمات پیش از آموزش و انتصاب شغلی معلمان، انتقال به نظام چند سطحی تربیت معلم و نظام جدید

ادغامی

اصول و اهداف آموزشی

- حفظ ویژگی خاص مثبتی بر انسانیت آموزش، اولویت فراگیر ارزشهای کلی بشری، زندگی، بهداشت،
ایجاد زمینه پیشرفتهای فردی رایگان، تأمین اهداف آموزش و پرورش دانش آموزان، حفظ روحیه بومی بودن و عشق
به سرزمین مادری.

- فراهم سازی فضای فرهنگی متساوی در کشور در عین حفظ سنتهای فرهنگی، نژادی و منطقه ای

- فراهم سازی امکانات آموزشی برای کلیه شهروندان روسی به گونه ای که پاسخگوی کلیه گروه های
دانش آموزی باشد.

- حفظ خصوصیت همگانی بودن تحصیل برای کلیه شهروندان روسی

- برخورداری شهروندان روسی از حق آزادی انتخاب مرکز آموزشی خود
- حفظ ویژگی مردمی و ملی بودن آموزش در مدیریت و استقلال عمل نهادهای آموزشی

معضلات آموزشی

نیاز به سرمایه جهت تعمیرات اساسی و فوری ۲/۲ هزار از تاسیسات عمومی آموزش (۳۷٪ از کل تاسیسات

آموزشی کشور)

نا امنی ۶/۵ درصد از ساختمان مدارس

عدم توانایی موسسات آموزشی در ارائه امکانات بهداشتی مناسب به دانش آموزان

برگزاری کلاسهای درسی ۲-۳ نوبته به واسطه کمبود تعداد مراکز آموزشی

ناکافی بودن تجهیزات کلاسی، آزمایشگاهی و ابزار کمک آموزشی

عدم توسعه امکانات تکنولوژیک در مراکز آموزشی

مواجهه معلمان با تجهیزات آموزشی محدود جهت اجرای کار عملی در حوزه های شیمی، بیولوژی و فیزیک

محدودیت دروس عملی به عملکرد نمایشی معلمان به واسطه فقدان آزمایشگاه های علمی به تعداد کافی

وجود اختلافات فاحش میان امکانات آموزشی مدارس شهری و روستایی تا میزان ۷۰-۵۰٪

عدم پویایی آموزشی به واسطه بکارگیری روشهای آموزش تکنولوژیک به کمک فیلم های ویدئویی

عدم برخورداری مدارس شبانه روزی از امکانات بهداشتی مناسب

تاخیر در سرمایه گذاری آموزشی

ضعف دولت فدراسیون روسیه در غلبه بر مشکلات سرمایه گذاری طی روند اصلاحات آموزشی
عدم توافق میان آموزش پیش دانشگاهی و آموزش عالی و اتخاذ سیاست واحد سرمایه گذاری در نظام آموزشی
عدم تخصیص سرمایه کافی جهت انتشار کتب درسی جدید به اندازه ضروری
عدم موفقیت سیاست سرمایه گذاری چند سطحی در موسسات آموزشی
تاخیر در پرداخت حقوق و مزایای کاری معلمان و کادر آموزشی که خود به کاهش پرستیژ کاری معلمان
منجر گردیده است.

طبقه بندی جمعیتی بر مبنای سطح درآمد و طیف خدمات آموزشی که به نوبه خود به ایجاد شرایط نامساوی
برای کودکان و جوانان در دست یابی به آموزش کیفی منجر گردیده است.
پایین بودن سطح امنیت اجتماعی دانش آموزان و کادر آموزشی کشور
افزایش ارتقاء کمی برنامه‌ها و کتب درسی با هدف آماده سازی دانش آموزان جهت ورود به مراکز آموزش
عالی و عدم توجه به ارتقاء کیفی
عدم برخورداری وزارت آموزش و پرورش از قدرت نظارت بر فعالیت مراکز آموزش محلی

اصلاحات آموزشی

تجدید ساختار آموزشی کشور بر مبنای سیاست کودک محور طی قرن ۱۸
تشکیل کنگره معلمان روسی طی سال ۱۹۸۹
توسعه آموزشی فدراسیون روسیه همزمان با پیروزی نیروی دمکرات طی اگست سال ۱۹۹۱

اجرای قانون فدرال «درزمینه آموزش» در جولای سال ۱۹۹۲

طراحی و اجرای سیاست ایالتی درزمینه آموزش و پرورش

حذف مکانیسمهای رکود پایه اخلاقی و ایدئولوژی در حوزه آموزش

افزایش امکانات تکنولوژیک آموزشی

توسعه برنامه فدرال آموزش بر پایه سیاست ایالتی طی سال ۱۹۹۳-۱۹۹۲

اصلاح برنامه فدراسیون جهت توسعه آموزشی در روسیه طی سال ۱۹۹۴

برطرف سازی مشکل عدم پیوستگی دیالکتیک میان جهت یابی آموزشی به سمت گروه کوچک اجتماعی،

خانوادگی و مرسوم دانش آموزان از یک سو و جهت یابی در حفظ اتحاد ایالت روسیه و تامین نیازهای اجتماعی

افراد در کل از سوی دیگر

ایجاد جامعه جدید با تغییر زائی ایدئولوژی ر، محتوی و تکنیک های آموزشی

ابعاد اصلاحات

— محتوی آموزشی

— تاسیسات و اشکال مختلف آموزشی

— تفکیک نظام انستیتوهای آموزشی، حمایت از تاسیسات آموزشی بدون توجه به شکل مالکیت

— تیپ شناسی تاسیسات آموزشی و ایجاد مکانیسم کنترل آموزش ایالتی

- حمایت از اشکال مختلف آموزش همگانی من جمله آموزش ضمن خدمت ، آموزش خانواده و آموزش زبان خارجی
- نظام پرورشی
- اقتصاد آموزشی
- پیشرفت اصول علمی- روششناختی به منظور معرفی سرمایه گذاری قانونی و تهیه مواد و تاسیسات آموزشی
- تصویب اشکال مختلف سرمایه گذاری خصوصی برای برنامه های آموزشی
- ایجاد شرایط قانونی برای انتقال چند کاناله سرمایه گذاری آموزشی

مدیریت آموزشی

- طراحی برنامه هدف دار مدیریت آموزشی فدرال و ناحیه ای
- تفکیک مدیریت آموزشی در سطوح مختلف، از طریق برقراری موافقت میان وزارت آموزش و پرورش و دولت روسیه ، مسئولین اجرائی استانها و تشکیلات خود مختار
- توسعه و تکمیل تجربه مکانیسم مدیریت آموزشی انعطاف پذیر

توسعه آموزشی

- هدف نهایی اصلاحات و توسعه آموزشی روسیه به واسطه اجرای برنامه توسعه آموزش فدرال تعیین میگردد که در سال ۱۹۹۴ به تصویب دولت رسید. از جمله عمده ترین توسعه های بدست آمده در حوزه آموزش کشور روسیه می توان از موارد ذیل نام برد :

۱. تجدید سازمان در نظام آموزشی

۲. بهره گیری از تجارب مثبت آموزشی طی سالهای ۱۹۹۸-۱۹۹۶

۳. توسعه شبکه آموزشی و سازمان دهی نظام آموزشی و معرفی سطح ایالتی بعنوان ضامن عمده توسعه

کشور

۴. جلوگیری از مواجهه با بحران مالی و برقراری امنیت مادی در تاسیسات آموزشی

۵. اجرای برنامه فدرال جهت توسعه آموزشی

۶. تضمین قانونی حقوق شهروندی جهت دریافت برنامه های آموزش توسعه یافته

۷. توسعه تکاملی نظام آموزشی در جهت جریان منافع و نیازهای شخصی، اجتماعی و ایالتی

توسعه آموزش عمومی سال ۲۰۰۰

- اجرای برنامه فدرال توسعه آموزش توسط مجلس دومای روسیه جهت تصویب آن بواسطه قانون فدرال

- تکمیل طرح توسعه آموزش ملی در فدراسیون روسیه

- فعال سازی فرایند قانونگذاری محلی در توسعه آموزش ناحیه ای و تبعیت از قانون اساسی روسیه و

قانون فدرال در روند قانون گذاری محلی

- تکمیل فرآیند توسعه استانداردهای آموزش عمومی پایه و تداوم تکمیل استانداردهای آموزش ابتدایی،

متوسطه و آموزش عالی

- توسعه تکنیک‌های محتوایی آموزشی ویژه مدارس کوچک روستائی و تنظیم برنامه ریزی تحصیلی با هدف قوت بخشیدن به برنامه های آموزشی روستائی مطابق با تغییرات برنامه زندگی در این مناطق
- اعطای قدرت به مراکز آموزش ناحیه ای در جهت انتشار کتب درسی
- توسعه برنامه های آموزش از راه دور از طریق بهره گیری از شبکه های چند رسانه ای و تکنولوژیک
- تثبیت آموزشی و آزادی آکادمیک
- تاکید بر مهارت‌های فردی در زمینه مدیریت آموزشی
- اعمال استانداردهای آموزشی ایالتی
- تعیین نرخ پایه بودجه سطوح مختلف آموزشی در سطوح مختلف فدرال و ملی
- ایجاد فضاهای چند بعدی آموزشی در جهت فراهم سازی فرصتهای آموزشی جهت برطرف نمودن نیازهای شهروندان
- تصویب آموزش فدرال توسط دولت فدراسیون روسیه به سال ۱۹۹۴
- اجرای قوانین جدید آموزشی طی سالهای ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۶
- توسعه سیاست های آموزشی توسط پارلمان روسیه طی سال ۱۹۹۷
- تعیین سیاستهای ایالتی، تدوین و طراحی راهبردهایی در زمینه آموزش پیش دبستانی، آموزش متوسطه عمومی و آموزش حرفه ای

همکاریهای آموزشی

همکاریهای بین الملل

از جمله پروژه های بین المللی آموزش پیش دبستانی که طی چند سال اخیر در سطح فدرال به مورد اجرا در

آمده است، می توان از موارد ذیل نام برد

- پروژه روسیه- هلند در خصوص گسترش امکانات اجتماعی - رفاهی کودکان روسی

- پروژه روسیه- بلژیک در خصوص بررسی جوانب دنیای کودکان

- پروژه روسیه- هلند در خصوص رشد و نمو اولیه کودک و امکانات آموزش پیش دبستانی

طی سالهای اخیر، مشارکت بین الملل در زمینه آموزش کودکان با توجه به نیازهای اختصاصی دو سطح

فدرال و منطقه ای بطور موثری توسعه یافته است که از آن جمله می توان به اجرای پروژه های مشترک با کشور

بلژیک و ایجاد مراکز روانشناختی- اجتماعی و پزشکی ویژه کودکان اشاره نمود.

پروژه الگوی آموزش حرفه ای در اودیتزوف مسکو طی سال ۱۹۹۸

در این اثنا، دانشمندان و معلمین روسی در تعدادی از کنفرانسهای بین الملل در زمینه آموزش حرفه ای شرکت

نمودند. در کل ، در سرتاسر روسیه در زمینه آموزش حرفه ای پایه بیش از ۸۰ پروژه بین المللی در ۳۷ فدراسیون

کشور به مورد اجرا گذارده شد. این پروژه ها بطور عمده بر پایه ارتباط مستقیم تاسیسات آموزشی روسی و

تاسیسات آموزش خارجی و سازمانها انجام گرفته است.

پروژه بین المللی «اصلاح آموزش منطقه شمال غرب روسیه» از سال ۱۹۹۶

هدف اصلی پروژه مذکور- ایجاد الگوی منطقه ای و اصلاح آموزش حرفه ای است. از جمله دیگر اهداف اصلی اجرای چنین پروژه ای می توان از تقویت بدنه مدیریت آموزش ناحیه ای و توسعه نظام دراز مدت آموزش حرفه ای یاد نمود.

پروژه IBRD تحت عنوان پروژه حمایت از نوسامانی سیستم آموزشی

هدف اساسی اجرای پروژه فوق، تجدید نظر در سیاست آموزش ملی فدراسیون روسیه است.

پروژه طویل المدت TACIS ، که در چارچوب آن پست مراقبت ملی از آموزش حرفه ای ایجاد و اجرا شده و

سازمان بین الملل حمایت مالی به فرایند اصلاح و توسعه نظام آموزشی روسیه مبادرت نمود. گفتنی است که پروژه

فوق خود بر چهار پروژه تخصصی به ارزش ۱۰ میلیون دلار بالغ می گردد.

پروژه TEMPUS به ارزش ۱۱ میلیون دلار در سال

اصول اصلی قانون اساسی

اصل ۱

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی یک دولت سوسیالیستی است که بیانگر اراده و منافع کارگران، دهقانان ،

روشنفکران ، و همه اقوام کشور می باشد.

اصل ۲

در شوروی قدرت دولت ناشی از مردم است و از طریق شوراهای نمایندگان مردم که بنیاد سیاسی شوروی را

تشکیل می دهد اعمال می شود ، کلیه ارگانهای دولتی تحت نظارت شوراهای مزبور قرار دارند.

اصل ۳

دولت شوروی بر پایه اصل مرکزیت دموکراتیک ، سازمان یافته و عمل می نماید ، کلیه ارگانهای دولت از درجات پایین تا بالا انتخابی بوده و در برابر مردم مسئولیت دارند و تصمیمات ارگانهای مافوق برای ارگانهای پایین تر لازم الاجرا است. مرکزیت دموکراتیک ، رهبری مرکزی را با ابتکار و فعالیت خلاقه ارگانهای محلی و با مسئولیت هر یک از ارگانهای حکومتی و مأموران در قبال وظایفی که به آنها سپرده شده است، می آمیزد.

اصل ۴

دولت شوروی و کلیه ارکان آن بر اساس نظام سوسیالیستی وظیفه حفظ و نظم و امنیت، تأمین منافع جامعه و حقوق و آزادی شهروندان را به عهده دارند سازمانهای دولتی و اجتماعی و مسئولین امور مکلف به رعایت قوانین اساسی و سایر قوانین شوروی می باشند.

اصل ۵

امور مهم دولتی به معرض مباحث عمومی و همه پرسی مردم گذارده خواهد شد.

اصل ۶

اصل حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی نیروی رهبری کننده جامعه شوروی و هسته نظام سیاسی آن و کلیه سازمانهای دولتی و عمومی است . حزب کمونیست شوروی برای مردم بوجود آمده و در خدمت آنان است . این حزب بر اساس مارکسیسم - لنینیسم ، سیر تحول جامعه و خط مشی سیاست داخلی و خارجی را تعیین می کند. حزب همچنین کار عظیم سازندگی مردم شوروی را هدایت کرده و با برنامه منظم و تاوریک کوششهای

مردم را در جهت حصول نیروی کمونیست رهنمون می گردد . همه سازمانهای حزبی در چهارچوب قانون اساسی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی عمل می کنند .

اصل ۷

اتحادیه های کارگری ، اتحادیه سراسری لنینیستی جوانان کمونیست شوروی ، تعاونیها و دیگر سازمان های اجتماعی طبق وظایف مقرر در اساسنامه های مربوط در اداره امور مملکتی و در حل مسائل سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی ، و فرهنگی شرکت می نماید .

اصل ۸

هیأت کارکنان موسسات در مباحثه و تصمیم گیری پیرامون امور دولتی و عمومی ، برنامه ریزی تولیدی و توسعه اجتماعی ، آموزشی و کار یابی ، مدیریت بنگاه ها و سازمانها ، بهبود شرایط کار و معیشت و در سایر اقدامات اجتماعی و فرهنگی مشارکت می کند . هیأت کارکنان موسسات رقابت سوسیالیستی را گسترش داده ، شیوه های مترقی کار و انضباط تولید بر پایه اصول کمونیستی را ترویج و ترغیب نموده و برای بالا بردن سطح آگاهی های سیاسی ، فرهنگی و مهارتهای حرفه ای تلاش می نماید.

اصل ۹

اساس نظام سیاسی جامعه شوروی بر پایه توسعه دموکراسی سوسیالیستی به معنای مشارکت هر چه بیشتر شهروندان در اداره امور جامعه و دولت ، افزایش فعالیت سازمانهای اجتماعی ، تحکیم مبانی حقوقی ، عملکردهای دولتی و اجتماعی آزادی بیشتر برای مردم و احترام به افکار عمومی استوار است.

اصل ۱۰

نظام اقتصادی شوروی بر اساس اصول مالکیت سوسیالیستی پروتکل تولید و در شکل مالکیت دولتی مالکیت تعاونی و مزارع جمعی می باشد. موال اتحادیه های صنفی و دیگر سازمان های اجتماعی برای انجام وظایف محول در اساسنامه های مربوط طبق اصول مالکیت سوسیالیستی را صیانت نموده و برای رشد آن فعالیت مینماید. هیچکس حق ندارد در جهت منافع شخصی و مقاصد سودجویانه از مالکیت سوسیالیستی بهره برداری کند.

اصل ۱۱

مالکیت دولتی یعنی مالکیت مشترک مردم شوروی ، شکل اصلی مالکیت سوسیالیستی است، زمین ، ذخایر زیرزمینی، آب و جنگل منحصراً متعلق به دولت است. وسایل اساسی تولید در صنایع و ساختمان و کشاورزی، ترابری ارتباطات، بانکها، دارایی ، موسسات عام المنفعه ، شهرداریها ، بیشتر اماکن شهری و داراییهای دیگری که برای هدف های دولت ضروری است متعلق به دولت است.

اصل ۱۲

زمینها و اراضی کشاورزی جهت استفاده رایگان در زمان نامحدود در اختیار مزارع جمعی (کولخوزها) و سازمانهای تعاونی و سایر مجتمع های مربوط که در اساسنامه های مقرر عنوان شده قرار داشته و به نام آنان ثبت می گردد. دولت به توسعه مالکیت کولخوزی و تعاونی و نزدیک ساختن آن به مالکیت دولتی کمک می کند . کولخوزها و بهره برداران از زمین موظفند از اراضی مذکور استفاده لازم را به عمل آورده و در افزایش محصولات آن جدیت به عمل آورند .

اصل ۱۳

منشاء مالکیت شخصی شهروندان شوروی، درآمد حاصله از کار است. مالکیت شخصی، شامل وسایل مورد استفاده زندگی روزمره اشیا لازم برای مصارف شخصی و رفاهی، قطعات کوچک زمین، یک خانه مسکونی، و پس اندازهای حاصله از کار می باشد. اموال شخصی شهروندان و حق وراثت بر آن مورد حمایت دولت است. می توان استفاده از زمین را به طریقی که قانون مقرر می دارد، برای دامداری، مرغداری، باغداری، جالیزکاری و سکونت به شهروندان واگذار نمود. دولت و تعاونیهای کشاورزی در امر بهره برداری از این زمینها کمکهای لازم را به شهروندان خواهند نمود. موارد مذکور از طرف دولت واگذار شده و می باید به شیوه معقول از آن استفاده شود. اموالی که در اختیار شهروندان قرار می گیرد نباید موجب درآمدهایی که حاصل دسترنج آنان نیست، گردد، و یا موجب لطمه به منافع جامعه شود.

اصل ۱۴

منشأ افزایش ثروت عمومی و رفاه مردم در شوروی «کار» بوده و استثمار مردم ممنوع است. دولت میزان کار و مصرف را طبق اصول سوسیالیسم تعیین خواهد کرد. «از هر کس به اندازه توانایش و به هر کس به اندازه نیاز»

دولت از آنگونه درآمدهایی که قابل مالیات گرفتن است مالیات مقرر را تعیین و اخذ می نماید.

اصل ۱۵

هدف تولید در سوسیالیسم عبارت است از تأمین نیازمندیهای روز افزون مادی و معنوی مردم. دولت به اتکا تلاش زحمتکشانش و کاربرد تکنولوژی و بهبود مدیریت نسبت به افزایش بهره وری کار، بالا بردن سطح کارایی و بهبود کیفیت کار و رشد اقتصاد ملی اقدام می نماید.

اصل ۱۶

اقتصاد شوروی مجموعه اقتصادی واحدی است که کلیه شاخه های تولید اجتماعی بر اساس برنامه های دولتی همراه با استقلال مدیران و ابتکار افراد صورت گرفته و از اهمیهای اقتصادی مانند مسؤولیت مدیران ، سودها، هزینه ها و دیگر انگیزه های اقتصادی استفاده خواهد شد .

اصل ۱۷

کار انفرادی در زمینه صنایع دستی ، کشاورزی ، خدمات که صرفاً مبتنی بر کار و فعالیت شهروندان و اعضای خانواده آنان می باشد و قانوناً مجاز شمرده شده و دولت در جهت تنظیم سود آوری آن به نفع جامعه تلاش می کند.

اصل ۱۸

در شوروی با توجه به منافع نسل حاضر و نسل آینده تدابیر لازم جهت حفاظت و صیانت از زمین ، ذخایر زیرزمینی ، منابع آب ، کشاورزی ، ثروت حیوانی ، سالم نگهداشتن محیط زیست به کار گرفته می شود .

اصل ۱۹

مبنای اجتماعی اتحاد جماهیر شوروی ، اتحاد خلل ناپذیر کارگران ، دهقانان و روشنفکران است . دولت با اختلاف طبقاتی در جامعه ، مبارزه می کند و در جهت رشد همه ملل و اقوام شوروی و نزدیک کردن آنان به یکدیگر تلاش خواهد کرد .

اصل ۲۰

بر طبق آرمان کمونیستی « رشد آزاد هر فرد شرط رشد آزاد همه است ».

دولت زمینه های ایجاد فرصتهای واقعی بیشتر جهت رشد تواناییها و شخصیت افراد را فراهم خواهد کرد .

اصل ۲۱

دولت برای بهبود شرایط کار و اصول ایمنی آن و از میان بردن کارهای سخت بدنی از طریق سازماندهی علمی به مکانیزه کردن امر تولید در همه رشته های اقتصادی ملی اهتمام خواهد ورزید .

اصل ۲۲

در اتحاد شوروی برنامه تبدیل کار کشاورزی به یکی از انواع کار صنعتی و نیز توسعه موسسات آموزشی ، فرهنگی ، بهداشتی ، بازرگانی ، خدمات عمومی ، امور عام المنفعه به طور مستمر اجراء می شود . دولت در جهت بهسازی مناطق روستایی و تحول آنها به شکل شهرکهای آباد ، به صورت مستمر تلاش می نماید .

اصل ۲۳

دولت از طریق افزایش باروری کار ، سطح دستمزد و درآمدهای واقعی زحمتکشان را همواره بالا می برد . به منظور تأمین بیشتر نیازهای مردم شوروی ، صندوقهای اجتماعی مصرف ایجاد می شود . دولت با شرکت وسیع سازمانهای اجتماعی و هیأتهای کارکنان و موسسات ، موجبات رشد و توزیع عادلانه این قبیل صندوقها را فراهم می سازد .

اصل ۲۴

در اتحاد شوروی سیستمهای دولتی بهداری ، بازرگانی ، خدمات اجتماعی ، و امور عام المنفعه دارد و در حال توسعه می باشد . دولت فعالیتهای تعاونی اجتماعی را تشویق و به پیشرفت امر تربیت بدنی عمومی و ورزش در سطح وسیع همت می گمارد .

اصل ۲۵

در شوروی سیستم واحد آموزش عمومی که دائماً در حال تکامل است وجود دارد. این سیستم، آموزش عمومی و حرفه ای شهروندان را تأمین می کند و رشد معنوی و جسمی جوانان را بر اساس تعالیم کمونیستی مد نظر داشته و آنان را برای کار و فعالیتهای اجتماعی آماده می سازد.

اصل ۲۶

پیشرفت منظم علم و تربیت کادرهای علمی و تشویق به پژوهش های علمی در عرصه اقتصاد ملی و سایر مظاهر زندگی مورد حمایت دولت است.

اصل ۲۷

تربیت اخلاقی جامعه و پرورش ذوق هنری و ارتقاء سطح فرهنگی مردم شوروی و گسترش حرفه های مختلف، مورد حمایت دولت است.

اصل ۲۸

اتحاد شوروی با استواری سیاست لنینی صلح را دنبال می کند و برای تحکیم امنیت و همکاری گسترده بین المللی می کوشد. هدف سیاست خارجی شوروی تأمین شرایط مساعد بین المللی لازم برای اشاعه کمونیسم در شوروی و دفاع از منافع اتحاد شوروی، تحکیم مواضع سوسیالیسم جهانی، پشتیبانی از مبارزات مردم برای آزادی و ترقی، پیشگیری از جنگهای تجاوزکارانه، دستیابی به خلع سلاح عمومی و تخلف اصول همزیستی مسالمت آمیز با کشورهایی که دارای نظام اجتماعی مختلف می باشند، خواهد بود. تبلیغ جهت جنگ در شوروی ممنوع است.

اصل ۲۹

روابط شوروی با کشورهای دیگر اساس رعایت برابری حاکمیت ، امتناع متقابل از توسل به زور یا تهدید توسل به زور ، تغییر ناپذیری مرزها ، احترام به تمامیت ارضی کشورها ، حل مسالمت آمیز منازعات ، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر ، احترام به حقوق بشر و آزادیهای اساسی ، احترام به حق ملیت ها در امر حاکمیت بر سرنوشته خویش ، همکاری میان کشورها ، اجرای صحیح و دقیق معاهداتی که از اصول و موازین حقوق بین المللی و از قراردادهای بین المللی منعقد شده توسط شوروی ناشی می شود ، استوار است .

اصل ۳۰

شوروی به عنوان واحدی ناگسسته از سیستم جهانی سوسیالیسم و جامعه کشورهای سوسیالیستی محسوب می گردد . دوستی و همکاری با کشورهای سوسیالیستی بر اساس انتر ناسیونالیسم سوسیالیستی ترویج و ترغیب می گردد و این کشور در وحدت اقتصادی و تقسیم کار بین المللی به طور فعال شرکت می ورزد .

اصل ۳۱

دفاع از میهن سوسیالیستی از مهمترین وظایف دولت و تمامی احاد ملت است ، به منظور دفاع از دستاوردهای سوسیالیستی ، صلح ، حاکمیت و تمامیت ارضی کشور ، نیروهای مسلح شوروی تشکیل نشده و نظام وظیفه عمومی اجباری برقرار گردیده است . وظیفه نیروهای مسلح در قبال مردم عبارت است از دفاع مطمئن از کشور و حفظ آمادگی رزمی دائمی برای دفع سریع هر گونه تجاوز

اصل ۳۲

دولت امنیت و قدرت دفاعی کشور را تأمین می کند و نیروهای مسلح کشور را به کلیه وسایل لازم جهت دفاع از کشورها مجهز می نماید. وظایف ارگانهای دولتی، سازمانهای اجتماعی و مسئولین امور و شهروندان در زمینه تأمین امنیت کشور و تحکیم قدرت دفاعی آن به وسیله قوانین شوروی سوسیالیستی تعیین می شود.

اصل ۳۳

تابعیت فدرال یکسان در سراسر اتحاد شوروی برقرار است. شهروند یک جمهوری متحده، شهروند اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به شمار می رود. مبانی تحصیل و سبک تابعیت شوروی به موجب قانون تعیین می شود. اتباع شوروی مقیم خارج از کشور از حمایت دولت شوروی برخوردارند.

اصل ۳۴

اتباع شوروی بدون تمایز از حیث اصل و نسب، موقعیت اجتماعی و توانائی مالی، تعلق نژادی و ملی، جنس، تحصیلات، زبان، مذهب، شغل، محل سکونت و عوامل دیگر از حقوق مساوی برخوردار گردیده به طوری که بتوانند کار را با وظایف مادر در آموزند.

اصل ۳۵

زنان و مردان در شوروی از هر نژاد و ملیت از حقوق برابر برخوردارند. تأمین این حقوق از طریق سیاست رشد همه جانبه و همکاری همه ملل و اقوام ساکن شوروی با یکدیگر و از طریق تقویت روحیه میهن پرستی و اشاعه انتر ناسیونالیسم سوسیالیستی و از طریق استفاده از زبان مادری و زبان های ملل دیگر در شوروی انجام می گیرد. هرگونه محدودیت مستقیم و غیر مستقیم حقوق، برتری نژاد و ملی، ستیزه جویی و تحقیر یکدیگر به موجب قانون ممنوع و موجب مجازات است.

اصل ۳۶

اتباع شوروی از هر نژاد و ملیت حقوق برابر برخوردارند . تأمین این حقوق از طریق امکاناتی سیاست رشد همه جانبه و همکاری همه ملل و اقوام ساکن شوروی با یکدیگر و از طریق تقویت روحیه پرستی و اشاعه انترناسیونالیسم سوسیالیستی و از طریق استفاده از زبان مادری و زبانهای ملل دیگر در شوروی انجام می گیرد . هر گونه محدودیت مستقیم و غیر مستقیم حقوق ، برتری نژاد و ملی ، ستیزه جویی و تحقیر یکدیگر به موجب قانون ممنوع و موجب مجازات است .

اصل ۳۷

اتباع خارجی و افراد بدون تابعیت که در شوروی زندگی می کنند دارای حقوق و آزادیهای مصرح در قانون و از جمله حق مراجعه به دادگاه و دیگر دستگاه های دولتی برای دفاع از حقوق شخصی و دارایی و حقوق خانوادگی خود می باشند . خارجیان و افراد بدون تابعیت در شوروی موظفند قانون اساسی و سایر قوانین را محترم شمارند .

اصل ۳۸

شوروی به آن دسته از خارجیانی که به سبب دفاع از منافع زحمتکشان و حمایت از صلح و مشارکت در جنبشهای انقلابی و آزادیبخش ملی و فعالیتهای مترقیانه اجتماعی ، سیاسی ، علمی مورد تعقیب قرار می گیرند حق پناهندگی اعطاء می کند .

اصل ۳۹

اتباع شوروی از کلیه حقوق و آزادیهای اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی و فردی اعلام شده و مصرح در قانون اساسی و در سایر قوانین شوروی برخوردار می باشند . نظام سوسیالیستی گسترش حقوق و آزادیها و بهبود مستمر شرایط زندگی اتباع را با اجرای برنامه های رشد اجتماعی ، اقتصادی و فرهنگی تأمین می نماید . استفاده از حقوق و آزادیها نباید به منافع جامعه و دولت و حقوق شهروندان دیگر لطمه وارد نماید .

اصل ۴۰

اتباع شوروی از حق کار با دستمزدی هماهنگ با مقدار و کیفیت کار که نباید از حداقل مقرر شده توسط دولت کمتر باشد برخوردارند . حق انتخاب حرفه ، شغل و کار ، مطابق با ذوق ، استعداد ، مهارت حرفه ای و تحصیلات و باتوجه به نیازمندیهای اجتماعی مورد حمایت قرار میگیرد . این حق از طریق سیستم اقتصاد سوسیالیستی ، رشد مستمر نیروهای سواره ، آموزش حرفه ای رایگان ، بالا بردن سطح مهارت در کار از طریق آموختن تخصصهای تازه و گسترش سیستم راهنمایی حرفه ای تأمین می گردد .

اصل ۴۱

اتباع شوروی از حق استراحت و فراغت برخوردارند . حق مذکور از طریق کار هفتگی حداکثر به مدت ۴۱ ساعت برای کارگران ، کارمندان و برقرای ساعت کار کمتر در برخی مشاغل و حرفها با برخورداری از مرخصی سالانه با حفظ حقوق و تعطیلات هفتگی و امکانات مساعد برای استراحت در محل زندگی تأمین می گردد . زمان کار و استراحت کولخوزیها توسط کولخوزها تنظیم می شوند .

اصل ۴۲

اتباع شوروی از حق حفاظت از تندرستی برخوردارند . این حق از طریق کمکهای پزشکی رایگان که توسط موسسات بهداشتی دولتی صورت می گیرد تأمین می گردد. گسترش موسسات درمانی و بهداری و تولیدات بهداشتی ، پیشگیری بیماریها ، اتخاذ تدابیر لازم برای بهسازی محیط زیست ، توجه به تندرستی اطفال ، منع کار بدون آشنایی با اصول فنی و حرفه ای برای تلاش در جهت کاهش بیماریها و افزایش طول عمر از جمله تدابیر لازم برای اجراء و تحقق این حق است .

اصل ۴۳

اتباع شوروی از حق تأمین در دوران پیری و در صورت بروز بیماری ، از کار افتادگی و از دست دادن نان آور خانواده برخوردار می باشند. این حق از طریق بیمه اجتماعی کارگران ، کارمندان، کالخوزیها ، پرداخت مقرری بازنشستگی از سوی دولت یا از سوی کالخوزها در دوران پیری صورت می پذیرد . همین معلولین و کهنسالان از کمکهای سازمان تأمین اجتماعی برخوردار می گردند .

اصل ۴۴

اتباع شوروی از حق مسکن برخوردارند. این حق از طرق گسترش و حفاظت دارایی و دولتی و اجتماعی در زمینه مسکن و کمک به خانه سازی تعاونی و توزیع عادلانه خانه های مرغوبی که بابت اجاره آنها مبلغ نازلی از سوی شهروندان پرداخت می شود و سایر خدمات عام المنفعه شهری تأمین میگردد. اتباع شوروی که از این کمکها برخوردار می شوند باید از خانه های مذکور مراقبت به عمل آورند .

اصل ۴۵

اتباع شوروی از حق آموزش برخوردارند. این حق از طریق تحصیل در همه مقاطع تحصیلات ابتدایی، دبیرستان ، و دانشگاه ها صورت می گیرد و آموزش فنی و حرفه ای و تخصصی گسترش می یابد. همچنین پرداخت کمک هزینه تحصیلی دولتی و فراهم آوردن کتب درسی رایگان برای تمامی محصلین و دانشجویان از جمله وظایف دولت محسوب می گردد .

اصل ۴۶

اتباع شوروی حق استفاده از دستاوردهای فرهنگی را دارند ، این حق با ایجاد سهولت در دسترسی همگان به فرهنگ میهنی و جهانی که در مجموعه های دولتی گردآوری می شود، صورت می پذیرد و نیز از طریق گسترش موسسات فرهنگی و شبکه تلویزیونی و رادیویی و نشر کتب و مطبوعات و توسعه شبکه کتابخانه ها به صورت رایگان و بسط مبادلات فرهنگی با کشورهای خارجی صورت می گیرد .

اصل ۴۷

اتباع شوروی با هدف بنیاد نهادن کمونیسم ، از آزادی کار علمی ، فنی و هنری برخوردارند. این حق از طریق گسترش پژوهشهای علمی ، تشویق اختراعات و نوآوریها و گسترش ادبیات و هنر تأمین میگردد. انجمن های هنرمندان و نویسندگان مورد حمایت مالی دولت قرار گرفته و از حقوق مولفان و مخترعان توسط دولت پشتیبانی می گردد .

اصل ۴۸

اتباع شوروی در اداره امور دولتی و اجتماعی و نیز در بحث و تدوین قوانین فدرال و محلی مشارکت می نمایند. این حق از طریق انتخاب شدن و انتخاب کردن و مشارکت در شوراهای نمایندگان مردم و دیگر ارگانهای دولتی صورت می پذیرد .

اصل ۴۹

اتباع شوروی می تواند با پیشنهادها خود ، در بهبود فعالیتهای سازمانهای دولتی و اجتماعی شرکت نموده و از نواقص کار انتقاد نمایند. مسؤولین موظفند به پیشنهادها توجه نموده و تدابیر لازم را اتخاذ نمایند. تعقیب افراد به سبب انتقاد ممنوع و متخلفین مورد بازخواست قرار می گیرند.

اصل ۵۰

آزادی بیان، مطبوعات ، اجتماعات ، تظاهرات که مطابق با منافع مردم و به منظور تحکیم نظام سوسیالیستی در شوروی باشد تضمین می گردد به منظور تحقق آزادیهای سیاسی مذکور ، تسهیلات لازم برای مردم در جهت استفاده از ساختمانهای عمومی . خیابانها ، و میادین و نیز استفاده از وسایل ارتباط جمعی فراهم می گردد .

اصل ۵۱

اتباع شوروی به منظور تحقق بنای کمونیسم ، حق تشکیل سازمانهای اجتماعی برای انجام فعالیتهای سیاسی را دارا می باشند .

اصل ۵۲

اتباع شوروی از آزادی عقیده برخوردارند و لذا افراد می توانند از یک مذهب پیروی نموده و یا به هیچ یک از مذاهب اعتقاد نداشته باشند. حق انجام مراسم و فرایض مذهبی تأمین می گردد. در زمینه معتقدات در اتحاد شوروی ، مذهب از سیاست و مدرسه از مذهب جدا است .

اصل ۵۳

خانواده از حمایت دولت برخوردار است و ازدواج با توافق زوجین صورت گرفته و زوجین در روابط خانوادگی دارای حقوق مساوی هستند. دولت از طریق توسعه موسسات مخصوص کودکان جهت پرداخت کمک معاش خصوصاً به خانواده های پرجمعیت اقدام می نماید .

اصل ۵۴

اتباع شوروی را نمی توان بازداشت نمود مگر به حکم دادگاه یا اجازه دادستان

اصل ۵۵

هیچکس بدون مجوز قانونی حق ورود به خانه شهروندان را ندارد .

اصل ۵۶

زندگی خصوصی شهروندان ، مکاتبات و مکالمت تلفنی و مخابرات تلگرافی از مصونیت برخوردار است .

اصل ۵۷

احترام به شخصیت انسان و حمایت از حقوق و آزادیهای شهروندان شوروی وظیفه همه دستگاه های دولتی و مقامات مسؤول است . اتباع شوروی در قبال تعدی به حیثیت ، حیات و سلامت ، آزادی شخصی و اموال خویش از حمایت قضایی برخوردارند .

اصل ۵۸

اتباع شوروی حق دارند در صورت تلخف ارگانهای دولتی علیه آنها شکایت کنند . شکایت طبق تشریفات و ظرف مدت مقرر در قانون باید مورد رسیدگی قرار گیرد. نقض قوانین توسط مسئولین قابل رسیدگی در دادگاه است. اتباع شوروی حق جبران خسارت ناشی از اعمال غیر قانونی دستگاه های دولتی و مسئولین را که در حین انجاو وظیفه هستند ، دارا می باشند .

اصل ۵۹

تأمین حقوق و آزادیهای اتباع شوروی از تکالیفی که به عهده آنان قرار دارد قابل تفکیک نیست . مردم موظفند قانون اساسی و سایر قوانین و مقررات جامعه سوسیالیستی را محترم شمرده و شایستگی خود را به عنوان تبعه شوروی نشان دهند .

اصل ۶۰

اتباع شوروی در خصوص کار باید رعایت انضباط را نموده و همگی در صورت توانایی مکلف به کار کردن می باشند ، استتکاف از کار کردن با اصول حاکم بر جامعه سوسیالیستی سازگار نیست .

اصل ۶۱

تبعه شوروی مکلف به حفظ مالکیت سوسیالیستی است . وظیفه مردم مبارزه علیه اختلاس و اسراف و تبذیر اموال دولتی و داراییهای عمومی می باشد . کسانی که به مالکیت سوسیالیستی تجاوز کنند طبق قانون به مجازات می رسند.

اصل ۶۲

اتباع شوروی مکلف به حفظ منافع دولت و کمک به تحکیم و اعتبار آن می باشند. دفاع از میهن وظیفه مقدس هر یک از اتباع شوروی است . خیانت به میهن بزرگترین جرم در قبال ملت محسوب می گردد .

اصل ۶۳

خدمت وظیفه عمومی برای اتباع شوروی یک امر پر افتخار است .

اصل ۶۴

اتباع شوروی مکلفند شأن ملی یکدیگر را محترم بشمارند و دوستی میان ملل و اقوام ساکن کشور کثیر المله شوروی را تحکیم بخشند .

اصل ۶۵

اتباع شوروی مکلفند حقوق و منافع قانون یکدیگر را محترم شمرده و به حفظ نظم عمومی کمک کنند .

اصل ۶۶

اتباع شوروی مکلفند فرزندان خود را به خوبی تربیت نموده و آنان را مفید برای جامعه بار آورند .

فرزندان مکلفند از پدر و مادر مواظبت نموده و به آنان یاری رسانند .

اصل ۶۷

اتباع شوروی مکلف به حفظ منابع و ثروت های طبیعی می باشند .

اصل ۶۸

اتباع شوروی مکلف به حفظ آثار تاریخی و دیگر آفریده ای فرهنگی و دینی می باشند .

اصل ۶۹

اتباع شوروی با الهام از اصل انترناسیونالیسم می باید در جهت توسعه دولتی و همکاری با سایر ملل و تحکیم صلح عمومی تلاش می نمایند .

اصل ۷۰

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ، دولت واحد فدرال کثیر المله ای که بر اساس فرالیسم سوسیالیستی با رعایت حق ملل در تعیین آزادانه سرنوشت خویش و اتحاد جمهوری های متساوی الحقوق شوروی تشکیل شده است. اتحاد جماهیر شوروی تجلی وحدت مردم شوروی در چهارچوب دولت واحد است و کلیه ملل و اقوام برای ساختن کمونیسم تلاش می نمایند .

اصل ۷۱

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی از جمهوریهای زیر تشکیل شده است .

۱- جمهوری شوروی فدراتیو سوسیالیستی روسیه .

۲- جمهوری شوروی سوسیالیستی اوکراین

۳- جمهوری شوروی سوسیالیستی بلوروسی

۴- جمهوری شوروی سوسیالیستی ازبکستان

۵- جمهوری شوروی سوسیالیستی قزاقستان

۶- جمهوری شوروی سوسیالیستی گرجستان

۷- جمهوری شوروی سوسیالیستی آذربایجان

۸- جمهوری شوروی سوسیالیستی لیتوانی

- ۹- جمهوری شوروی سوسیالیستی ملداوی
- ۱۰- جمهوری شوروی سوسیالیستی لتونی
- ۱۱- جمهوری شوروی سوسیالیستی قرقیزستان
- ۱۲- جمهوری شوروی سوسیالیستی تاجیکستان
- ۱۳- جمهوری شوروی سوسیالیستی ارمنستان
- ۱۴- جمهوری شوروی سوسیالیستی ترکمنستان .
- ۱۵- جمهوری شوروی سوسیالیستی استونی .

اصل ۷۲

حق خروج آزادانه از اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی برای هر جمهوری متحده محفوظ است .

اصل ۷۳

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به وسیله آزادیهای عالی ذیصلاح دولتی حل و فصل امور را به عهده دارد:

۱- قبول الحاق جمهوری های جدید به اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و تصویب تأسیس جمهوریهای

خود مختار و استانهای خود مختار جدید در چهارچوب جمهوریهای متحده .

۲- تعیین مرز دولتی اتحاد جماهیر شوروی

۳- تعیین اصول کلی برای سازماندهی و فعالیتهای ارکانهای قدرت و اداره امور دولتی جمهوریها و ارگان

های محلی .

۴- تأمین وحدت قانونگذاری در سراسر اتحاد جماهیر شوروی و جمهوریهای متحده .

اصل ۷۴

در شوروی و تمامی جمهوریهای متحده قوانین دارای اعتبار یکسان است . در صورت وجود اختلاف میان قوانین جمهوریهای متحده با قوانین کل کشور قانون اتحاد جماهیر شوروی حاکم خواهد بود .

اصل ۷۵

سرزمین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی سرزمین واحدی است و دربرگیرنده سایر جمهوریهای متحده می باشد. حاکمیت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی سراسر کشور را شامل می گردد.

اصل ۷۶

جمهوری متحده شوروی یک دولت حاکم سوسیالیستی است که با دیگر جمهوریهای شوروی، در یک اتحاد جماهیر سوسیالیستی ، متحد شده است . جمهوری مذکور خارج از حدود ذکر شده در اصل ۷۳ قانون اساسی اتحاد جماهیر شوروی ، قدرت حکومتی را بر سرزمین خود مستقلاً اعمال می کند این جمهوری دارای یک قانون اساسی است که با قانون اساسی اتحاد جماهیر شوروی مطابقت دارد و حاوی ویژگیهای جمهوری مذکور است .

اصل ۷۷

جمهوریهای متحده در تصمیم گیری در « شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی » هیأت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی « دولت شوروی » و دیگر ارکانهای اتحاد جماهیر شوروی است ، شرکت می نماید. یک جمهوری متحده ، رشد اقتصادی و اجتماعی را در سرزمین خود تأمین کرده اعمال اختیارات اتحاد

جماهیر شوروی سوسیالیستی را در سرزمین خود تسهیل می نماید ، و تصمیمات ارگانهای عالی حاکمه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی را اجرا می کند . یک جمهوری متحده در مسائل مربوط به حوزه صلاحیت خود فعالیت بنگاه های اقتصادی ، موسسات اداری و سازمانهای تابعه اتحاد را هماهنگ می سازد .

اصل ۷۸

سرزمین یک جمهوری متحده را بدون تقسیمات سرزمین خود را به مناطق ، استانها ، شهرستانها ، و نواحی تعیین کرده و مسائل مربوط به سازمانهای اداری و منطقه ای را خود حل می کند .

اصل ۸۰

یک جمهوری متحده حق دارد با دول خارجی ارتباط برقرار سازد و با آنها قرارداد منعقد نماید و نمایندگان سیاسی و کنسولی مبادله کند و در فعالیتهای سازمانهای بین المللی شرکت نماید .

اصل ۸۱

حقوق حاکمه جمهوریهای متحده به وسیله اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی حفظ می شود .

اصل ۸۲

یک جمهوری خود مختار جزء تشکیل دهنده یک جمهوری متحده است و در امور خارج از قلمرو اختیارات اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی جمهوری متحده به مسائلی که در صلاحیتش قرار دارد مستقلاً رسیدگی می کند . جمهوری خود مختار دارای یک قانون اساسی است که با قانون اساسی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی هماهنگی دارد و ویژگیهای جمهوری خود مختار را در بر می گیرد .

اصل ۸۳

جمهوری خود مختار از طریق ارگانهای عالی دولت و اداره امور دولتی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و جمهوری متحده مربوطه در اموری که در صلاحیت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و جمهوری متحده شرکت می نماید. جمهوری خود مختار رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی را در سرزمین خویش تأمین کرده و تصمیمات ارگانهای عالی قدرت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و جمهوری متحده را به مرحله اجرا در می آورد. جمهوری خود مختار فعالیتهای سازمانها و بنگاه ها تابعه دولت فدرال جمهوری متحده را در قلمرو اراضی خود هماهنگ می نماید. و قلمرو ارضی یک جمهوری خود مختار را بدون موافقت آن نمی توان تغییر داد.

اصل ۸۵

جمهوری فدراتیو سوسیالیستی شوروی جمهوریهای خود مختار زیر را در بر می گیرد:

۱- باشقیرستان

۲- بوریاتیا

۳- داغستان

۴- کاربادا- بالکاریا

۵- لموگنا

۶- کارلیا

۷- ماری (مرو)

۸- موردیوبا

۹- کومی

۱۰- آستیاى شمالى

۱۱- تاتارستان

۱۲- تووا

۱۳- اودمورتيا

۱۴- ئنن- اينكوشيا

۱۵- ئوواشيا

۱۶- پاكوتيا

جمهورى شوروى سوسياليستى ازبکستان ، جمهورى خود مختار قره قالماق را در بر مى گيرد . جمهورى شوروى سوسياليستى گرجستان ، جمهوريهائى خود مختار شوروى سوسياليستى آذرخازستان و آجارستان را در بر دارد . جمهورى شوروى سوسياليستى آذربايجان - جمهورى خود مختار شوروى سوسياليستى نخجوان را در بر دارد .

اصل ۸۶

استان خود مختار جزو تشكيل دهنده يك جمهورى متحده مى باشد. قانون تشكيل يك استان خود مختار به پيشنهاد شورائى نمايندگان مردم استان خود مختار در شورائى عالى جمهورى متحده مربوط به تصويب مى رسد .

اصل ۸۷

جمهوری شوروی فدراتیو سوسیالیستی روسیه استانهای خود مختار زیر را در بر می گیرد :

آدیکیا ، آلتای کوهستانی ، یهودیه ، قره چای ، نرکس و هاکس .

جمهوری شوروی سوسیالیستی گرجستان ، استانهای خود مختار آسیای جنوبی را در بر میگیرد .

جمهوری شوروی سوسیالیستی آذربایجان استان خود مختار قره باغ کوهستانی را در بر دارد .

جمهوری شوروی سوسیالیستی تاجیکستان استان خود مختار بدخشان کوهستانی را در بر دارد .

اصل ۸۸

حوزه خود مختار یک جزء تشکیل دهنده یک منطقه یا یک استان است . قانون تشکیل حوزه خود مختار در

شورای عالی جمهوری متحده مربوطه به تصویب می رسد .

اصل ۸۹

شوراهای نمایندگان مردم یعنی : « شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی » ، « شوراهای عالی

جمهوریهای متحده » ، « شوراهای عالی جمهوریهای خود مختار » ، « شوراهای نمایندگان مردم مناطق و استانها » .

شوراهای نمایندگان مردم استانهای خود مختار و حوزه های خود مختار ، شوراهای نمایندگان مردم نواحی ،

شهرها و بخشها ، شهرکها و دهات یک سیستم واحد تشکیلات یک قدرت حاکمه می باشد .

اصل ۹۰

دوره مأموریت شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و شوراهای عالی جمهوریهای متحده و

جمهوریهای خود مختار پنج سال و شورای محلی نمایندگان مردم دو و نیم سال می باشد و تاریخ انتخابات

شوراهای نمایندگان مردم حداقل دو ماه قبل از انقضای مدت اختیارات شوراهای مربوطه تعیین می گردد.

اصل ۹۱

مهمترین مسائلی که در صلاحیت شوراهای مربوطه نمایندگان مردم قرار دارد ، طی جلسات دوره ای آنها بررسی و حل و فصل صل می شود . این شوراها کمیسیونهای دائمی را انتخاب و ارگانهای اجرایی و دیگر ارگانهای تابعه خود را تشکیل می دهند .

اصل ۹۲

شوراهای نمایندگان مردم ارگانهای نظارت مردم را تشکیل می دهند . علاوه بر نظارت دولت توسط ارگانهای دولتی، نظارت مردم از طریق شوراهای فوق که نمایندگی زحمتکشان را در موسسات ، مزارع جمعی، (کولخوزها) و ادارات و سازمانها بر عهده دارند، صورت می گیرد. ارگانهای نظارت مردم در اجرای برنامه ها و فرامین حکومت نظارت می کند همچنین موارد نقض قوانین دولتی ، گرایشهای نادرست در اداره امور ، تنگ نظری های اداری در کار ، سوء مدیریت ، اسراف و تبذیر ، مسامحه و دیوانسالاری را کنترل کرده و سرانجام به بهبود کار دستگاه های دولتی کمک می نماید .

اصل ۹۳

شوراهای نمایندگان مردم مستقیماً یا از طریق ارگانهایی که تشکیل می دهند کلیه بخشهای مربوط به امور دولتی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگ را رهبری نموده و تصمیمات لازم اتخاذ و اجرای آن را فراهم و بر آن نظارت می نمایند .

اصل ۹۴

فعالیت شوراهای نمایندگان مردم از طریق مباحثه و تصمیم گیری جمعی و آزاد، آگاه سازی مردم از امور، جوابگویی منظم، دستگاه های اجرایی را در جریان فعالیتهای خود قرار داده و آنان را در امور خویش سهیم و دخیل می گردانند. شوراهای مذکور می آید از جریانات امور تصمیمات متخذه، مردم را آگاه سازند.

اصل ۹۵

انتخابات نمایندگان برای تمام شوراهای نمایندگان مردم براساس حق انتخابات عمومی برابر و مستقیم استوار است.

اصل ۹۶

انتخابات نمایندگان جنبه عمومی دارد و تمامی اتباع شوروی که به سن ۱۸ سالگی رسیده باشند به استثنای مجانین حق انتخاب کردن و انتخاب شدن دارند. کسانی که به سن ۲۱ سال رسیده باشند میتوانند به عضویت شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی انتخاب شوند.

اصل ۹۷

انتخابات نمایندگان بر اصل برابری استوار است. یعنی هر انتخاب کننده یک رأی دارد و همه انتخاب کنندگان به صورت برابر در انتخابات شرکت می کنند.

اصل ۹۸

نمایندگان به صورت مستقیم توسط مردم انتخاب می شوند.

اصل ۹۹

انتخاب نمایندگان به صورت مخفی بوده و کنترل اراده انتخاب کنندگان ممنوع است.

اصل ۱۰۰

سازمانهای زیر حق معرفی نامزدهای نمایندگی را دارند . شعب و سازمانهای حزب کمونیست اتحاد شوروی ، اتحادیه های کارگری، سازمانهای لنینستی کمونیستی جوانان سراسر شوروی، سازمانهای تعاونی و دیگر سازمانهای اجتماعی ، هیأتهای کارکنان موسسات و سازمانها جلسات نظامیان ، بحث آزاد و همه جانبه پیرامون سجایای سیاسی ، علمی و شخصی نامزدها و نیز حق تبلیغ جلسات و مطبوعات ، تلویزیون و رادیو برای اتباع شوروی و سازمانهای اجتماعی تضمین است . هزینه های ناشی از انجام انتخابات شوراهای نمایندگان مردم از سوی دولت پرداخت می شود .

اصل ۱۰۱

انتخاب نماینده برای شوراهای نمایندگان مردم در حوزه های انتخابی صورت می گیرد . یک تبعه شوروی نمی تواند در بیش از دو شورای نمایندگان مردم انتخاب شود . انتخابات شوراها را کمیسیونهای مربوط به اجرای انتخابات که از میان نمایندگان سازمانهای اجتماعی و هیأتهای کارکنان موسسات ، و جلسات نظامیان در واحدهای نظامی، تشکیل میشوند ، انجام می دهند، ترتیب انجام انتخابات طبق قوانین صورت می گیرد .

اصل ۱۰۲

انتخاب کنندگان خواسته های خویش را به نمایندگان منتخب تقدیم می دارند . شوراهای مربوط ، به خواسته ها رسیدگی نموده و به تهیه برنامه های رشد اقتصادی و اجتماعی و تنظیم بودجه می پردازند و و چگونگی تحقق آنها را به اطلاع مردم می رسانند .

اصل ۱۰۳

نمایندگان شوراها دارای اختیار تام از سوی مردم میباشند.

نمایندگان مسائل مربوط به امور دولتی، اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی را حل و فصل نموده و بر کار دستگاه های حکومتی و سازمانها نظارت می کنند. هر نماینده در فعالیت خود منافع و مصالح عمومی دولت و خواسته های حوزه انتخابیه خود را ملاک قرار می دهد.

اصل ۱۰۴

نمایندگان وظایف خود را بدون تعطیل وظایف عادی خود انجام می دهند، نمایندگان هنگام تشکیل اجلاس شورا و همچنین برای اجرای وظایف نمایندگی خویش به موجب قانون از انجام وظایف تولیدی یا خدماتی با حفظ حقوق متوسط خود در محل کار دائمی خویش معاف است .

اصل ۱۰۵

هر نماینده حق دارد دستگاه های دولتی و مسئولین مورد سوال قرار دهد و آنان موظف به پاسخگویی در اجلاس شورا می باشند . نماینده حق دارد در زمینه مسائل مربوط به فعالیت نمایندگی خویش به تمام ارگانهای دولتی و اجتماعی و موسسات و ادارات مراجعه و در بررسی مسائلی که مطرح ساخته است شرکت نماید. مسئولین در دستگاه های دولتی و ادارات موظفند نماینده را بیدرنگ بپذیرند و به نظریات وی در موقع مقرر رسیدگی کنند .

اصل ۱۰۶

شرایط لازم برای تحقق بلامانع و موثر حقوق و تکالیف نمایندگان شورا تأمین می گردد . مصونیت نمایندگان و دیگر تصمیمات لازم برای فعالیت نمایندگی در قانون مقام نمایندگان و سایر قوانین مربوط به اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و جمهوریهای متحده و خود مختار تعیین می گردد .

اصل ۱۰۷

هر نماینده موظف است درباره کار خود و شورا به انتخاب کنندگان و سایر موسسات و سازمانهای اجتماعی که او را به نمایندگی خود انتخاب کرده اند گزارش دهد . نماینده ای که خود را شایسته و مورد اعتماد انتخاب کنندگان نشان ندهد طبق تصمیم اکثریت انتخاب کنندگان و به موجب تشریفات مقرر در قانون می توان در هر زمان او را فرا خوانده و بر کنار ساخت .

اصل ۱۰۸

ارگان عالی قدرت دولتی اتحاد جماهیر شوروی، سوسیالیستی، شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی است. شورای عالی مذکور در حل جمعی مسائلی که به موجب قانون اساسی در حیطه صلاحیت آنان قرار گرفته اختیار کامل دارد . تصویب و اصلاح قانون اساسی شوروی ، پذیرش جمهوریهای جدید به اتحاد جماهیر شوروی ، تصویب تشکیل جمهوریهای خودمختار و استانهای خود مختار جدید ، تصویب برنامه های دولتی رشد اقتصادی و اجتماعی ، تصویب بودجه و دولت و گزارش درباره اجرای آنها و تشکیل ارگانهای اتحاد جماهیر شوروی که در برابر شورای عالی مسؤول هستند ، منحصرأً توسط شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی صورت می پذیرد . قوانین شوروی توسط شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی یا از طریق همه پرسی که طبق تصمیمات شورای عالی انجام می گیرد به تصویب می رسد .

اصل ۱۰۹

شورای عالی از دو مجلس زیر تشکیل می شود :

شورای اتحاد و شورای ملیتها مجلسین شورای عالی اتحاد شوروی دارای حقوق متساوی می باشند .

اصل ۱۱۰

تعداد نمایندگان شورای اتحاد و شورای ملیتها برابر است . نمایندگان شورای اتحاد در حوزه های انتخابی

دارای جمعیت مساوی ، انتخاب می شوند . نمایندگان شورای ملیتها به ترتیب ذیل انتخاب می شوند :

از هر جمهوری متحده ۳۲ نماینده از هر جمهوری خودمختار ۱۱ نماینده ، از هر استان خود مختار ۵ نماینده و از

هر حوزه خود مختار یک نماینده .

شورای اتحاد و شورای ملیتها پس از آن که پیشنهاد کمیسیونهای اعتبار نامه ها که توسط خود آنها انتخاب

می شود ، نسبت به تصویب اعتبارنامه های نمایندگان تصمیم می گیرند و در مواردی که قوانین انتخاباتی نقض

شده است ، انتخابات را باطل اعلام می کند .

اصل ۱۱۱

هر یک از مجلسین شورای عالی اتحاد شوروی یک رییس مجلس و چهار معاون انتخاب می کنند. رؤسای

شورای اتحاد و شورای ملیتهای دوره های اجلاسیه مجلس مربوط را رهبری و در اجرای مقررات داخلی آن مراقبت

می نمایند. جلسات مشترک مجلسین از طریق رؤسای مذکور به نوبت اداره می شود .

اصل ۱۱۲

اجلاسیه های شورای عالی اتحاد شوروی ۲ بار در سال تشکیل می گردد.

اجلاسیه های فوق العاده به تقاضای هیأت ریسه (پرزیدیوم) شورای عالی اتحاد شوروی ویا به پیشنهاد یکی از جمهوریهای متحده یا حداقل (۳)(۱) نمایندگان یکی از مجلسین تشکیل میشود.

هر دوره اجلاسیه شورای اتحاد شوروی از جلسات جداگانه و مشترک مجلسین و نیز از جلسات کمیسیونهای دائمی مجلسین یا جلسات کمیسیونهای شورای عالی اتحاد شوروی که در فواصل میان جلسات مجلسین برگزار میشود، تشکیل می گردد. هر دوره اجلاسیه در جلسات جداگانه یا مشترک مجلسین افتتاح و پایان می یابد.

اصل ۱۱۳

تقدیم لوایح قانونی برای تصویب در شورای عالی اتحاد شوروی، توسط شورای اتحاد، شورای ملیتها، هیأت ریسه شورای عالی اتحاد شوروی، شورای وزیران اتحاد شوروی، جمهوریهای متحده یا حداقل (۳) (۱) نمایندگان یکی از مجلسین تشکیل می شود. هر دوره اجلاسیه شورای اتحاد شوروی از جلسات جداگانه و مشترک مجلسین و نیز از جلسات کمیسیونهای دائمی مجلسین آن نمایندگان شورای عالی اتحاد شوروی و دادستان کل اتحاد شوروی صورت میگیرد. سازمانهای اجتماعی نیز از طریق ارگانهای کل کشوری مربوطه از حق پیشنهاد قانونی برخوردارند.

اصل ۱۱۴

لویح قانونی که برای بررسی و تصویب به شورای عالی اتحاد شوروی پیشنهاد شده در جلسات جداگانه یا مشترک مجلسین مطرح می گردد. در صورت لزوم لایحه قانونی را میتوان برای بررسی مقدماتی و تکمیلی به کمیسیونهای مربوطه ارجاع نمود. قانون اتحاد شوروی در صورتی مصوب به شمار میرود که در هر یک از مجلسین شورای عالی اتحاد شوروی، با اکثریت آراء شورای عالی اتحاد شوروی به تصویب می رسد. لویح قانونی و مسائل بسیار مهم دیگر به موجب تصمیمی که شورای عالی اتحاد شوروی با هیأت ریسه شورای عالی اتحاد

شوروی به ابتکار خود یا به پیشنهاد یک جمهوری متحده اتخاذ می نماید می تواند در معرض بحث همگانی مردم قرار گیرد.

اصل ۱۱۵

در صورت بروز اختلاف میان شورای اتحاد و شورای ملیتها موضوع به یک کمیسیون سازش که توسط مجلسین بر اساس حقوق متساوی تشکیل می شود ارجاع می گردد و سپس بار دیگر در جلسه مشترک مورد بررسی قرار گرفته و چنانچه این بار نیز توافق حاصل نشد، موضوع در دوره اجلاسیه بعدی شورای عالی اتحاد شوروی به بحث گذاشته شده یا توسط شورای عالی اتحاد شوروی جهت همه پرسی به رأی عمومی گذارده خواهد شد.

اصل ۱۱۶

قوانین و تصویبنامه های اتحاد شوروی و دیگر اسناد شورای عالی اتحاد شوروی به زبانهای جمهوریهای متحده و به امضای صدر و دبیر هیأت ریسه شورای عالی اتحاد شوروی صادر و منتشر می گردد .

اصل ۱۱۷

نماینده شورای عالی اتحاد شوروی حق دارد شورای وزیران ، و روسای ارگانهای دیگر که توسط شورای عالی اتحاد شوروی تشکیل می شوند را مورد سؤال قرار دهد . شورای وزیران اتحاد شوروی یا مقام مسؤولی که مورد سؤال قرار گرفته باید حداکثر ۳ روز به اجلاسیه جاری شورای عالی اتحاد شوروی شفاهی یا کتبی پاسخ دهد .

اصل ۱۱۸

نماینده شورای عالی اتحاد شوروی را نمی توان بدون موافقت شورای مذکور و در فواصل میان دوره های اجلاسیه ، بدون موافقت هیأت ریسه شورای عالی اتحاد شوروی ، مورد تعقیب جزایی قرار داده و یا بازداشت نموده و یا توسط دادگاه به مجازات محکوم نمود.

اصل ۱۱۹

شورای عالی اتحاد شوروی در جلسه مشترک مجلسین ، هیأت ریسه را که از ارکان دائمی شورای مذکور است انتخاب می کند . این ارکان در فعالیت های خود در برابر شورای عالی اتحاد شوروی مسؤول است و در فاصله میان دوره های اجلاسیه شورا در چهارچوب قانون اساسی وظایف عالی ترین رکن قدرت دولتی اتحاد شوروی را انجام می دهد .

اصل ۱۲۰

هیأت ریسه شورای عالی اتحاد شوروی که از میان نمایندگان انتخاب می شوند مرکب است از : صدر هیأت ریسه ، معاون اول صدر ، پانزده معاون صدر به نسبت یک نفر از هر جمهوری متحده ، دبیر هیأت ریسه و بیست و یک عضو .

اصل ۱۲۱

هیأت ریسه شورای عالی اتحاد دارای وظایف زیر است :

- ۱- تعیین تاریخ انتخابات شورای عالی اتحاد شوروی .
- ۲- دعوت به تشکیل دوره های اجلاسیه شورای عالی اتحاد شوروی .
- ۳- هماهنگ ساختن فعالیت کمیسیونهای دائمی مجلسین شورای عالی اتحاد شوروی .

۴- رعایت قانون اساسی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی، نظارت و تطابق قانون اساسی و قوانین

جمهوریهای متحده با قانون اساسی و قوانین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی .

۵- تفسیر قوانین اتحاد جماهیر شوروی

۶- تصویب و فسخ قراردادهای بین المللی

۷- لغو تصویبنامه ها و دستور العملهای شورای وزیران اتحاد شوروی و شوراها و وزیران جمهوریهای متحده

در صورت عدم مطابقت با قانون .

۸- اعطای درجات نظامی و رتبه های سیاسی و عناوین اختصاصی

۹- وضع و اعطای نشانها، عناوین افتخاری و مدالهای مخصوص .

۱۰- سلب و اعطای تابعیت اتحاد شوروی و رسیدگی به مسأله ترک شوروی و اعطای پناهندگی به

خارجیان .

۱۱- صدور فرمان های عفو عمومی و بخشودگی .

۱۲- تعیین نمایندگان سیاسی کشور در دول خارجی و در سازمانهای بین المللی و فراخواندن آنها .

۱۳- پذیرفتن استوارنامه های نمایندگان سیاسی دول خارجی و اکرودیتته .

۱۴- تشکیل شورای عالی دفاع و تصویب ترکیب اعضای آن ، عزل و نصب فرماندهان عالی نیروهای

مسلح .

۱۵- برقرای حکومت نظامی در قسمتی از مناطق یا سراسر کشور به منظور دفاع از کشور .

۱۶- اعلام بسیج عمومی یا حزبی

۱۷- در فواصل میان دوره های اجلاس شورای، اعلام حالت جنگ در صورت حمله نظامی به کشور و یا

ضرورت

عمل به تعهدات بین المللی ناشی از قرارداد دفاع مشترک در قبال تجاوز

۱۸- اعمال اختیارات دیگری که به موجب قانون اساسی اتحاد شوروی به آن واگذار شده است .

اصل ۱۲۲

هیأت ریسه شورای عالی اتحاد شوروی در فواصل هر دوره های اجلاس شورای عالی دارای صلاحیت

هایی به شرح زیر می باشد مشروط بر این که مصوبات خود را دوره های اجلاس بعدی برای نصب به شورای عالی

تقدیم کند :

۱- اصلاح قوانین جاری شوروی

۲- تصویب تغییرات مرزی میان جمهوریهای متحده

۳- تأسیس وزارتخانه های اتحاد شوروی و کمیته های دولتی و انحلال آنها به پیشنهاد رئیس شورای وزیران

شوروی.

۴- برکناری یا انتصاب اعضای شورای وزیران شوروی به پیشنهاد رئیس شورای وزیران شوروی

اصل ۱۲۳

هیأت ریسه شورای عالی اتحاد شوروی فرامین و تصمیمات لازم را تصویب و اعلام می نماید .

اصل ۱۲۴

پس از انقضای دوره شورای عالی اتحاد شوروی ، هیأت ریسه شورای عالی اختیارات خود را تا زمانی که هیأت ریسه جدید توسط شورای عالی جدید انتخاب شود ، حفظ می کند . شورای عالی جدید دو ماه پس از انجام انتخابات ، به وسیله هیأت ریسه دوره پیشین شورای عالی اتحاد شوروی تشکیل جلسه می دهد .

اصل ۱۲۵

« شورای اتحاد » و « شورای ملیتها » از میان نمایندگان خود ، کمیسیونهای دائمی برای رسیدگی مقدماتی مسائلی که در حوزه صلاحیت شورای عالی اتحاد شوروی قرار دارد و نیز برای کمک به اجرای قوانین اتحاد شوروی و دیگر تصمیمات شورای مذکور و هیأت ریسه آن و نظارت بر فعالیت دستگاه ها و سازمانهای دولتی تشکیل می دهند. مجلسین شورای عالی اتحاد شوروی میتوانند کمیسیونهای مشترک بر اساس تساوی حقوق تشکیل دهند. شورای عالی اتحاد شوروی هر وقت لازم بداند برای هر موضوعی کمیسیونهای رسیدگی و نظارت و تفتیش و غیره تشکیل می دهد. تمام سازمانهای دولتی و اجتماعی و مسئولین امر موظفند به تقاضاهای کمیسیون شورای عالی اتحاد شوروی و کمیسیونهای مجلسین عمل کنند و مدارک و اسناد لازم را در اختیار آنها قرار دهند . توصیه های کمیسیونها می باید از سوی سازمانهای دولتی و اجتماعی و ادارات مورد بررسی و توجه قرار گیرد و نتیجه امر باید در موعد مقرر به اطلاع کمیسیونها برسد .

اصل ۱۲۶

شورای عالی اتحاد شوروی بر فعالیت همه ارگانهای دولتی که در برابر آن پاسخگو هستند نظارت می کند . شورای مذکور کمیته نظارت مردم اتحاد شوروی را که در رأس نظام ارگانهای نظارت مردم قرار دارد ، تشکیل

می دهد. چگونگی سازماندهی و ترتیب فعالیت ارگانهای نظارت مردم طبق قانون مربوط نظارت مردم در شوروی تعیین می گردد.

اصل ۱۲۷

ترتیب شورای عالی اتحاد شوروی و سازمانهای تابعه آن طبق اصول مقرر توسط شورای عالی اتحاد شوروی و دیگر قوانین این کشور که براساس قانون اساسی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی صادر میگردند تعیین می گردد.

اصل ۱۲۸

شورای وزیران اتحاد شوروی، یعنی حکومت اتحاد شوروی عالیترین ارکان اجرایی و اداری قدرت حکومت اتحاد شوروی است .

اصل ۱۲۹

شورای وزیران اتحاد شوروی از طرف شورای عالی اتحاد شوروی در جلسه مشترک شورای اتحاد و شورای ملیتها با ترکیب زیر تشکیل می گردند :

۱- رئیس شورای وزیران اتحاد شوروی

۲- معاون اول و معاونان رییس شورای وزیران

۳- وزرای اتحاد شوروی

۴- رؤسای کمیته های دولتی شوروی

۵- روسای شورای وزیران جمهوریهای متحده به اعتبار مقام خود جزو شورای وزیران اتحاد شوروی هستند.

شورای عالی اتحاد شوروی به پیشنهاد رییس شورای وزیران اتحاد شوروی می تواند روسای سازمانها و دیگر دستگاه های اتحاد شوروی را به عضویت هیأت دولت شوروی در آورد. شورای وزیران اتحاد شوروی در نخستین دوره اجلاس شورای عالی جدید اتحاد شوروی از خود سلب اختیار می نماید .

اصل ۱۳۰

شورای وزیران اتحاد شوروی در برابر شورای عالی اتحاد شوروی مسؤول بوده و در فواصل میان دوره ای اجلاس شورای عالی شوروی در قبال هیأت ریسه شورای عالی مسؤولیت دارد . شورای وزیران اتحاد شوروی درباره فعالیت خود به صورت منظم به شورای عالی اتحاد شوروی گزارش می دهد.

اصل ۱۳۱

شورای وزیران اتحاد شوروی در حل و فصل کلیه مسائل مربوط به اداره مملکت تا آنجا که این مسائل به موجب قانون اساسی در حیطه صلاحیت شورای عالی اتحاد شوروی و هیأت ریسه ان شورا نباشد ، اختیار کامل دارد . شوروی وزیران اتحاد شوروی دارای اختیاراتی به شرح زیر است :

۱- هدایت طرح توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی ، تصویب و اجرای طرحهای لازم به منظور افزایش رفاه و رشد فرهنگی مردم ، پیشرفت علم و تکنیک ، استفاده معقول از منابع طبیعی و حفاظت آن ، تقویت نظامی پولی و اعتباری ، اجرای سیاست واحد در زمینه قیمتها ، مزد و تأمین اجتماعی ، سازماندهی بیمه دولتی و نظام اماری و محاسباتی واحد ، اداره امور موسسات و مجتمعات صنعتی ، ساختمانی ، کشاورزی ، ترابری ، ارتباطات بانکها ، و همچنین سایر سازمانها و ادارات تابعه در سراسر کشور .

۲- طرح برنامه های دولتی جاری و دراز مدت رشد اقتصادی اجتماعی شوروی ، تنظیم بودجه دولتی و تسلیم آن به شورای اتحاد شوروی ، تهیه گزارش اجرایی برنامه ها و عملکرد بودجه و تقدیم آن به شورای عالی مذکور .

۳- اقدامات لازم برای دفاع از منافع دولت و حفظ مالکیت سوسیالیستی و برقراری و حفظ نظام اجتماعی و تأمین حقوق و آزادیهای مردم و دفاع از آن .

۴- هدایت عمومی توسعه نیروهای مسلح اتحاد شوروی و تعیین سنوات خدمت نظامی .

۵- اتخاذ تصمیم در خصوص برقراری مناسبات و همکاری در زمینه های سیاسی ، بازرگانی ، اقتصادی ، علمی ، فنی و فرهنگی با کشورهای خارجی و اجرای موافقتنامه های بین المللی و فسخ آنها .

۶- تشکیل کمیته ها و هیأت های مدیریت کل و ادارات امور اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی و دفاعی ، در کنار شورای وزیران اتحاد شوروی

اصل ۱۳۲

برای حل مسائل مربوط به هدایت اقتصادی و سایر امور دولتی ، هیأت ریسه شورای وزیران شوروی ، به

عنوان ارکان دائمی شورای وزیران شوروی مرکب از رئیس شورای وزیران شوروی و معاونان اول و معاونان

شورای وزیران عمل می نماید .

اصل ۱۳۳

شورای وزیران شوروی در اجرای قوانین این کشور و سایر تصمیمات شورای عالی اتحاد شوروی و هیأت ریسه آن تصویبنامه ها و دستورالعملهای لازم را صادر و به اجرا می گذارد. تصویب نامه ها و دستورالعملهای شورای مذکور در سراسر کشور لازم الاجرا است .

اصل ۱۳۴

شورای وزیران شوروی در مسائلی که در محدوده صلاحیت اتحاد شوروی قرار دارد ، حق دارد اجرای تصویبنامه ها و دستورالعملهای شورای وزیران جمهوریهای متحده را به حالت تعلیق در آورده و نیز بخشنامه ها و تصمیمات وزارتخانه ها و کمیته های حکومتی کشور و دیگر دستگاه های تابعه را لغو نماید .

اصل ۱۳۵

شورای وزیران اتحاد شوروی فعالیت وزارتخانه ها ، کمیته های دولتی سراسر اتحاد شوروی و کمیته های مشترک میان اتحاد شوروی و جمهوریهای متحده و دیگر سازمانهای تابعه را هماهنگ ساخته و هدایت می کند. وزارتخانه ها و کمیته های دولتی سراسر کشور مستقیماً یا از طریق دستگاه هایی که خود تشکیل داده اند هدایت نموده و انجام می دهند. وزارتخانه ها و کمیته های دولتی مشترک میان اتحاد شوروی و جمهوریهای متحده ، اداره اموری را که به آنها سپرده شده رهبری و یا از طریق وزارتخانه ها و دیگر ارگان های جمهوری های متحده و سایر دستگاه های تابعه شوروی توسط هیأت ریسه اتحاد شوروی تعیین می گردد. وزارتخانه ها و کمیته های دولتی اتحاد شوروی در خصوص شرایط و پیشرفت اموری که در حوزه صلاحیت آنهاست مسائل خواهند بود. آنها در اجرای قوانین کشور و تصمیمات دیگر شورای عالی اتحاد شوروی و هیأت ریسه آن، تصویبنامه ها و دستورالعملهای شورای وزیران اتحاد شوروی ، تصمیمات لازم اتخاذ و چگونگی اجرای آن را را سازمان می دهند.

اصل ۱۳۶

حدود صلاحیت شورای وزیران اتحاد شوروی و هیأت ریسه آن و ترتیب فعالیت آنها و چگونگی مناسبات میان شورای وزیران و دیگر سازمانهای دولتی و نیز فهرست وزارتخانه ها و کمیته های دولتی مشترک میان اتحاد شوروی و قوانین مربوط به شورای اتحاد وزیران اتحاد شوروی تعیین می گردد .

اصل ۱۳۷

رکن عالی قدرت دولتی جمهوری متحده شورای عالی جمهوری متحده است . شورای مذکور در حل و فصل جمیع مسائلی که به موجب قانون اساسی شوروی و جمهوری متحده در صلاحیت آن قرار گرفته ، اختیار دارد . تصویب قانون اساسی جمهوری متحده و اصلاح آن با تصویب برنامه های رشد اقتصادی و اجتماعی و بودجه دولتی و گزارش درباره تحقق آنها، تشکیل سازمانهایی که در برابر شورای عالی جمهوری متحده دارای مسؤولیت می باشند ، منحصراً توسط شورای عالی این جمهوری صورت میپذیرد . از قوانین جمهوری متحد توسط شورای عالی جمهوری متحده ، یا از طریق همه پرسی به موجب تصمیمات شورای عالی مذکور ، انجام و به تصویب می رسد .

اصل ۱۳۸

شورای عالی جمهوری متحده ، هیأت ریسه شورای عالی که رکن دائمی شورای عالی جمهوری متحده می باشد و در جمیع فاعلیت های خود در برابر آن مسؤولیت دارد ، انتخاب می کند . ترکیب و اختیارات هیأت ریسه شورای عالی جمهوری متحده به موجب قانون اساسی جمهوری متحده تعیین می شود .

اصل ۱۳۹

شورای عالی جمهوری متحده ، شورای وزیران جمهوری متحده ، یعنی حکومت جمهوری متحده را که از سازمانهای عالی اجرایی و مدیریت قدرت دولتی جمهوری متحده می باشد تشکیل می دهد. شورای مدیران جمهوری متحده در برابر شورای عالی دارای مسئولیت و در فواصل میان دوره های اجلاس در برابر هیأت ریسه شورای عالی متحده نیز مسئولیت دارند .

اصل ۱۴۰

شورای وزیران جمهوری متحده به موجب قوانین مصوب اتحاد شوروی و جمهوری متحده ، و تصویب نامه ها و دستور العمل های شورای وزیران اتحاد شوروی تصویب نامه ها و دستورهای لازم را صادر می کند و چگونگی اجرای آن را سازمان داده و نظارت می نماید .

اصل ۱۴۱

شورای وزیران جمهوری متحده ، حق دارد اجرای تصویب نامه ها و دستور العملهای شورای وزیران جمهوریهای خودمختار را به حالت تعلیق درآورد و تصمیمات کمیته های اجرایی شوراهای نمایندگان مردم در مناطق استانها ، شهرهای تابعه جمهوری و شوراهای مردمی استانهای خودمختار و جمهوریهایی که فاقد استان می باشد و سایر شهر ها و نواحی دیگر را لغو کند .

اصل ۱۴۲

شورای وزیران جمهوری متحده ، فعالیتهای وزارتخانه های مشترک میان اتحاد شوروی و جمهوری متحده و وزارتخانه های جمهوری ، کمیته های دولتی جمهوری متحده و دیگر سازمانهای تابعه خود را با یکدیگر هماهنگ و هدایت می کند . وزارتخانه ها و کمیته های مشترک میان اتحاد شوروی و جمهوری متحده اموری را

که در جمهوری متحده به آنها سپرده شده است ، رهبری می کنند. و یا امور رشته های مرتبط را اداره نموده و در فعالیت های خود هم تابع شورای وزیران جمهوری متحده هستند و هم تابع وزارتخانه ها یا کمیته های مشترک میان اتحاد شوروی و جمهوری متحده می باشد . وزارتخانه های جمهوری و کمیته های دولتی اموری را که به آنها سپرده شده است رهبری کرده و در امور رشته های مربوط کنترل و نظارت دارند و در کار خود نیز از شورای وزیران جمهوری متحده پیروی می کنند .

اصل ۱۴۳

رکن عالی قدرت دولتی جمهوری خود مختار شورای عالی جمهوری خود مختار می باشد. تصویب و اصلاح قانون اساسی جمهوری خود مختار، تصویب برنامه های رشد اقتصادی و اجتماعی و بودجه کشور ، و تشکیل ارکانی که در برابر شورای عالی جمهوری خود مختار مسؤول هستند ، منحصراً توسط قوانین جمهوری خود مختار توسط شورای عالی جمهوری خود مختار به تصویب می رسد .

اصل ۱۴۴

شورای عالی جمهوری خود مختار ، هیأت ریسه شورای عالی جمهوری خود مختار را انتخاب می کند و شورای وزیران جمهوری خود مختار یعنی دولت جمهوری خود مختار را تشکیل می دهد .

اصل ۱۴۵

ارکانهای قدرت دولتی در مناطق ، استانها و استانهای خود مختار، حوزه های خود مختار، نواحی ، شهرها ، بخشها ، شهرکها و دهات ، شوراهای نمایندگان مردم آنها می باشند .

اصل ۱۴۶

شوراهای محلی نمایندگان مردم جمیع مسائل واجد اهمیت محلی را بر اساس مصالح عمومی دولت و منافع مردم ساکن قلمرو خود حل و فصل می نمایند. تصمیمات ارکان های حکومتی بالاتر را اجراء کرده و فعالیت شوراهای رده های پایین تر نمایندگان مردم را رهبری می کنند ، در بحث پیرامون مسائل مربوط به جمهوری و مربوط به سراسر اتحاد جماهیر شوروی شرکت و پیشنهادهای خود را مطرح می سازند. شوراهای محلی نمایندگان مردم در قلمرو اختیارات خود مسائل مربوط به امور سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی را رهبری می کنند بودجه محلی را تصویب و ارکانهای دولتی و موسسات و سازمانهای تابع خود را رهبری نموده و رعایت قوانین و حفظ نظام اجتماعی و حقوق شهروندان را تأمین و به قدرت دفاعی کشور مساعدت می نمایند .

اصل ۱۴۷

شوراهای محلی نمایندگان مردم در حیطه اختیارات خود توسعه اقتصادی و رشد اجتماعی در قلمرو خود را تأمین نموده و رعایت قوانین را از سوی سازمانها ، موسسات و ادارات نظارت می نمایند . همچنین بر فعالیت آنها در زمینه انتفاع از اراضی ، و حفاظت طبیعت و آبادانی و استفاده از نیروی انسانی و تولید کالاهای مصرفی مردم و تسهیل در امر خدمات اجتماعی ، فرهنگی و معیشتی مردم نظارت می نمایند .

اصل ۱۴۸

ارکان اجرایی و مدیریت شوراهای محلی نمایندگان مردم ، کمیته های اجرایی ، منتخب مرکب از نمایندگان این شوراها هستند. کمیته های اجرایی هر سال حداقل یک بار پیرامون فعالیت خود در برابر شوراهای انتخاب کننده و نیز در جلسات هیأت های کارکنان موسسات و در محل سکناى شهروندان گزارش لازم را ارائه می نمایند.

اصل ۱۴۹

شوراهای محلی نمایندگان مردم در حوزه اختیاراتی که قوانین اتحاد شوروی، جمهوری متحده و جمهوری خود مختار به آنها تفویض نموده، تصمیمات لازم را اتخاذ می کنند. تصمیمات مذکور برای کلیه موسسات، ادارات و سازمانها و همچنین مسئولین و شهروندان مقیم قلمرو این شوراها واجب الطاعه است.

اصل ۱۵۰

کمیته های اجرایی شوراهای محلی نمایندگان مردم هم در برابر شورایی که آنها را انتخاب نموده و هم در برابر رکن اجرایی و مدیریت مافوق خود مستقیماً پاسخگو و مسؤول هستند.

اصل ۱۵۱

امور قضائی در اتحاد شوروی فقط به وسیله محاکم قضایی صورت می گیرد.

در اتحاد شوروی محاکم زیر وجود دارند:

دادگاه عالی اتحاد شوروی، دادگاه عالی جمهوریهای متحده، دادگاه عالی جمهوریهای خود مختار، دادگاه های منطقه، استان و شهرها، دادگاه های استانهای خود مختار، دادگاه های حوزه ها و دادگاه های خلق ناحیه در شهرها و نیز دادگاه های نظامی و نیروهای مسلح.

اصل ۱۵۲

در اتحاد شوروی کلیه محاکم بر اساس انتخابی بودن دادرسان و داوران تشکیل می گردند. دادرسان خلق ناحیه (شهر) به وسیله شهروندان ناحیه و بر اساس حق انتخاب عمومی برابر و مستقیم با رأی مخفی برای مدت پنج سال انتخاب می گردند. داوران دادگاه های خلق ناحیه با رأی علنی و در جلسات شهروندان برای دو سال و نیم انتخاب می گردند. دادگاه های بالاتر توسط شوراهای مربوطه نمایندگان خلق برای مدت پنج سال انتخاب می

شوند. دادرسان دادگاه های نظامی توسط هیأت ریسه شورای عالی اتحاد شوروی برای مدت پنج سال و داوران خلق این دادگاه ها در جلسات نظامیان برای مدت دو سال و نیم انتخاب می شوند. دادرسان و داوران خلق در برابر اشخاص یا سازمانهای انتخاب کننده آنان مسؤول و پاسخگو هستند . سازمانهای انتخاب کننده به ترتیب مقرر در قانون آنها را احضار و برکنار می نمایند .

اصل ۱۵۳

دادگاه عالی اتحاد شوروی رکن عالی قضایی اتحاد شوروی بوده و نظارت خود را بر فعالیتهای قضایی محاکم اتحاد شوروی ، و جمهوریهای متحده به موجب قانون اعمال می نماید. دادگاه عالی اتحاد شوروی مرکب از رییس دادگاه عالی ، معاونان او ، اعضای دادگاه و داوران مردم توسط شورای عالی اتحاد شوروی انتخاب می شوند . روسای دادگاه های عالی جمهوریهای متحده به اعتبار سمت ، عضو دیوان عالی اتحاد جماهیر شوروی می باشند. تشکیلات دیوان عالی اتحاد شوروی و آیین دادرسی آن طبق قانون مربوط تعیین می شود.

اصل ۱۵۴

رسیدگی به دعاوی مدنی و کیفری در تمام محاکم با مشارکت کلیه قضات صورت می گیرد و دعاوی در دادگاه های شهرستان با شرکت داوران مردم انجام میگیرد. داوران مردم در امور قضایی از کلیه حقوق دادرسان برخوردارند.

اصل ۱۵۵

دادرسان و داوران مردم مستقل بوده و فقط تابع قانون می باشند .

اصل ۱۵۶

دادرسی در اتحاد شوروی بر اصل مساوات در برابر قانون و محاکم استوار است .

اصل ۱۵۷

رسیدگی به دعاوی در تمام محاکم به صورت علنی است . دادرسی غیر علنی فقط در موارد مقرر در قانون و

با رعایت تمام قواعد آیین داری مجاز است .

اصل ۱۵۸

متهم در دعاوی کیفری از حق معاضدت قضایی برخوردار است .

اصل ۱۵۹

رسیدگی به دعوی مردم به زبان محلی جمهوری های متحده یا خود مختار و یا استان صورت می گیرد .

چنانچه اصحاب دعوا به زبانی که دادرسی به آن انجام می گیرد ، آشنا نباشد از حق داشتن مترجم و دفاع به

زبان مادری برخوردار خواهند بود .

اصل ۱۶۰

هیچکس را نمی توان مجرم شناخت و به کیفر رسان مگر به موجب قانون و به حکم دادگاه .

اصل ۱۶۱

قانون و کلای دادگستری معاضدت قضایی لازم را در اختیار شهروندان و سازمانها قرار میدهد. در موارد مقرر

در قانون معاضدت قضایی به طور رایگان انجام می گیرد تشکیلات و طرز کار کانون و کلاء به موجب قانون اتحاد

جماهیر شوروی و جمهوریهای متحده تعیین می شود.

اصل ۱۶۲

نمایندگان سازمانهای اجتماعی و مجموعه های کارگری می توانند در داری های مدنی و کیفری شرکت

نمایند.

اصل ۱۶۳

حل و فصل اختلافات اقتصادی بین ادارات و سازمانها به وسیله هیأت های داوری دولتی در حدود صلاحیتشان

صورت می گیرد . سازمان و نحوه کار هیأت های داوری دولتی به موجب قانون داوری دولتی در اتحاد شوروی

معین می گردد .

اصل ۱۶۴

نظارت عالی بر اجرای دقیق و یکسان قوانین از جانب وزارتخانه ها ، کمیته های دولتی ، دوائر و موسسات

ارکان اجرایی ، شوراهای محلی ، کالخوزها ، تعاونیها ، مسئولین امور و سایر شهروندان کشور بر عهده دادستان

کل کشور شوروی و سایر دادستانهای تابع می باشد.

اصل ۱۶۵

دادستان کل اتحاد شوروی توسط شورای عالی اتحاد شوروی منصوب و در برابر آن مسؤول و در فواصل

میان دوره های اجلاس شورای عالی ، در برابر هیأت ریسه شورای عالی اتحاد شوروی نیز دارای مسؤولیت است.

اصل ۱۶۶

دادستانهای جمهوریهای متحده، جمهوریهای خود مختار، مناطق ، استانها و دادستانهای خود مختار توسط

دادستان کل اتحاد شوروی منصوب میگردند. دادستانهای حوزه های خودمختار نواحی و شهرها توسط دادستانهای

جمهوریهای متحده تعیین و دادستان کل اتحاد شوروی ، آنان را تأیید می کند .

اصل ۱۶۷

دوره مأموریت دادستان کل اتحاد شوروی و همه دادستانهای مادون پنج سال تمام است .

اصل ۱۶۸

نمایندگان دادستانها ، اختیارات خود را مستقل از هر گونه سازمانهای محلی اعمال و در فعالیت خود تابع دادستان کل شوروی هستند . ترتیب فعالیت نمایندگان مذکور طبق قانون تعیین می گردد.

اصل ۱۶۹

آرم کشور اتحاد شوروی سوسیالیستی نقشی است از یک داس و چکش بر پهنه کره زمین میان اشعه خورشید و در هاله ای از خوشه های گندم با شعار زحمتشان تمامی کشور ها : « متحد شوید » که به زبان تمامی ملل جمهوریهای متحده نوشته شده است . بخش قانونی آرم به یک ستاره پنج پر منتهی می گردد.

اصل ۱۷۰

پرچم دولت اتحاد جماهیر شوری سوسیالیستی عبارت است از یک قطعه پارچه چهار گوش سرخ رنگ که در زاویه بالای آن یعنی کنار پرچم تصویر یک داس و چکش زرین و بالای داس و چکش یک ستاره سرخ پنج پر که محدود به خطوط طلایی است . طول پرچم دو برابر عرض آن می باشد .

اصل ۱۷۱

سرود ملی اتحاد جماهیر شوری سوسیالیستی را هیأت ریسه شورای عالی اتحاد شوروی تصویب می نماید.

اصل ۱۷۲

پایتخت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی شهر « مسکو » می باشد .

اصل ۱۷۳

قانونه اساسی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی عالیتین قانون اتحاد شوروی است. تمام قوانین و مقررات و کلیه مصوبات سازمانهای دولتی باید به موجب قانون اساسی کشور صادر و با آن مطابقت داشته باشد.

اصل ۱۷۴

هر گونه تغییر قانون اساسی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی با تصمیم شورای عالی اتحاد شوروی و حداقل با اکثریت دو سوم آراء کل نمایندگان هر یک از مجلسین که تصویب شده باشد صورت می گیرد.

قوانین آموزشی

۱- قانون فدراسیون روسیه مصوب ژوئن سال ۱۹۹۶

آموزش بر مبنای اصول سیاست ایالتی و انعکاس کامل ارزشهای جدید آموزشی

دست یابی کلیه شهروندان روسی به برنامه های آموزشی با توجه بر ارزشها و شخصیت انسانی

تقویت حس دوست داشتن محیط وطن و خانواده در میان کلیه کودکان روسی

حفاظت و توسعه فرهنگ نژادی و سنتهای فرهنگی ناحیه ای و شناسایی آن در حالت چند ملیتی به واسطه

طراحی نظام آموزشی و فرهنگی فدارل

دست یابی جهانی به آموزش، قابلیت سازش نظام آموزشی نسبت به سطح اختصاصی دانش آموزان و توسعه یا

گیرنده و یاد گیری

فراهم سازی زمینه مناسب برای آموزش سکولار در موسسات آموزشی ایالتی

اتخاذ و اجرای سیاست آزادی و جمع گرایی در آموزش

اعمال دمکراسی در مدیریت آموزش ایالتی - عمومی

۲- بند ۶ قانون اساسی که بر مطالعه زبان روسی بعنوان زبان ملی فدراسیون روسیه در کلیه انستیتوهای تاکید

دارد. مطابق این بند قانونی، کلیه شهروندان روسی از حق آموزش زبان دوم به علاوه زبان ملی خود

برخوردار می باشند.

۳- بند ۱۴ قانون اساسی که بر محتوی آموزشی، شخصیت گرائی افراد و پرورش خلاقیت خویشتن شناسی

دانش آموزان تاکید دارد.

تفکیک و اختصاصی سازی پرورش دانش آموزان به نحویکه رشد دانش آموزان با قابلیت ها و منافع آنان

مطابقت داشته باشد.

بر خورداری کلیه دانش آموزان از حق انتخاب مسیر پیشرفت خویش و مشارکت در مدیریت کلیه فرایند های

آموزشی

۴- قانون مصوب سال ۱۹۹۲، در خصوص حذف امتیاز انحصاری ایالتی در آموزش و پرورش

مطابق این قانون، حق تأسیس نهادهای آموزشی به نهادهای محلی و ایالتی، نهادها و کار گزاران و شرکتهای

خارجی و داخلی، موقوفی، شرکتی و خصوصی و سایر اشخاص مادی، مؤسسات دولتی و خصوصی داخلی و

کلیساها صادر می گردد.

۵- حقوق آموزشی شهروندان روسی مصوب ژوئیه سال ۱۹۹۴

۶- ماده شاخص تأسیسات آموزشی فراگیر مصوب سال ۱۹۹۲

گفتنی است که قانون فوق مبنای پیشرفت امتیازات مؤسسات آموزشی فراگیر در انواع ابتدایی، پایه، مدارس فراگیر متوسطه، آموزشگاههای عالی و انجمن های ادبی به شمار می آید. در این مرحله نیز پایه سازی آموزش، حقوق و مسئولیتهای تحت نظر فضای آموزشی و مؤسسات آموزشی خود مختار تعریف شده است.

۷- قانون تساوی معیارها و محتوای دروس آموزشی کلیه شهروندان روسی در سطح پایه که به عنوان رکن اصلی ارزیابی سطح تربیتی دانش آموزان در نظر گرفته می شود.

۸- قانون آموزش رایگان و اجباری کودکان رده های سنی ۶ سال تا ۱۵ سال

قانون فدرال آموزش

باستثنای فعالیت قانونی در سطح فدرال، فعالیت در زمینه آموزش (بخصوص اجباری) در سطح فدرال تنظیم میگردد. تفکیک توانایی و مسئولیت مقامات دولت فدرال و مقامات دولتی فدراسیون روسیه در زمینه آموزشی اصلی ترین مفاد قانون مذکور می باشد.

مدیریت آموزشی

اداره نظام آموزش رسمی در سطح فدرال، در اولویت مسئولیت های وزارت آموزش و پرورش عمومی و تخصصی است. در داخل وزارت خانه سازمانی که مسئول تصمیم گیری در سطح فدرال است، تشکیلات وزارت آموزش و پرورش روسیه مشتمل بر سیاستمداران و نمایندگان از سازمانهای دولتی و مجامع علمی و آموزشی است. ریاست این تشکیلات نیز بر عهده وزیر آموزش و پرورش است. در ۸۹ واحد مستقل اجرایی، مدیریت آموزشی، توسط مقامات مختلف منطقه ای ایالت همچون وزیران (در جمهوریها) ادارات کل (در مسکو)، انجمن های

آموزشی ، یا افسران و اداره های محلی دیگر اداره می گردند. تفاوت در ساختار و نقش سازمانها در اداره آموزش ، به نژاد ، فرهنگ و ویژگیهای اقتصادی مناطق بستگی دارد . مقامات آموزش محلی نیز به اداره آموزش در منطقه خود مبادرت می نمایند. این در حالیست که ساختار سازمانی آنها توسط سازمانهای مستقل تعیین می گردد.

مطابق قانون آموزش و پرورش ، سازمانهای فدرال عهده دار مسئولیتهایی به شرح ذیل می باشند :

- طراحی و اجرای خط مشی فدرال و آیین نامه های قانونی آموزشی و پرورشی
 - برقراری روند تنظیم و تجدید سازمان و تأسیس نهاد های آموزشی ، مجوز تأسیس و تأیید و اعتبار محلی
 - تهیه و تصویب مقررات استاندارد مراکز آموزشی
 - اعطای گواهی نامه به کادر آموزشی
 - تعیین نرخ کاری و هنجارهای فدرال در پرداخت و حقوق کادر آموزشی و تعیین حداقل نرخ حقوق و دستمزد
 - تعیین سهم سالانه درآمد فدرال برای امور مالی آموزشی و پرورشی و تشکیل صندوق های پولی به منظور یسرفت آموزش و پرورش
 - ارائه اطلاعات و حمایت علمی در جهت توسعه رشته های تحصیلی و واحدهای درسی جدید،تهیه متون درسی و سایر تجهیزات کمک درسی و برقراری نظام واحد اطلاع رسانی آموزشی در داخل کشور
 - تشکیل نظام فدرال تربیتی و آموزش ضمن خدمت آموزگاران و مدیران آموزش و پرورش
 - نظارت بر اجرای قانون و تضمین دستیابی به استانداردهای دولت فدرال
- مقامات محلی نیز عهده دار مسئولیتهایی به شرح ذیل می باشند :

- پیشرفت و تکمیل خط مشی آموزشی مطابق با حساسیت فدرال در حمایت مالی از تحصیلات پایه و

رایگان

- تدارک و تکمیل برنامه های آموزشی جمهوری و منطقه ای در جهت نیل به پیشرفتهای آموزشی بر حسب

ویژگیهای هر یک از مناطق

- تأسیس سازمانهای آموزشی و تجدید مجوز نهاد های آموزشی

- تدوین آیین نامه های مختلف در حوزه های ملی و منطقه ای بر مبنای استانداردهای آموزشی

- اخذ مالیات های محلی در جهت حمایت از پیشرفت های آموزشی

- حمایت های مادی از دانش آموزان و معلمان علاوه بر تشویق های دولت فدرال

- تهیه و تصویب مقررات و هنجارهای محلی

سطوح مدیریتی

کشور روسیه از نظام ۳ بعدی مدیریت آموزشی (سطح فدرال، ناحیه ای و شهری) برخوردار است.

مدیریت آموزشی در سطح فدرال

نهادهای مرکزی

رئیس جمهوری فدراسیون روسیه

در حوزه اجرائی رئیس جمهور دپارتمان ناظر بر گزارشات اجرائی آموزشی کشور است.

انجمن فدرال متشکل از کمیته ای آموزشی، علمی، فرهنگی، بهداشتی و اکولوژیک

دومای ایالتی و کمیته آموزش و علوم

رئیس دولت فدراسیون روسیه

دولت فدراسیون روسیه که بخش ساختاری آن بر وزارت آموزش و پرورش و دیگر وزارتخانه ها مشتمل می گردد که تاسیسات آموزشی را زیر چتر خود دارد.

مدیریت آموزشی در سطح ناحیه ای

مدیریت آموزشی در سطح ناحیه ای، در زمره مسوولیت های اولیای امور محلی کشور است. گزارشات مدیریت نظام آموزشی کشور روسیه بنا بر بندهای ۳۷-۲۸ قانون اساسی و فدرال در زمینه آموزش تنظیم می گردد. در کشور روسیه ۸۹ واحد اجرائی مشتمل بر استانهای خود مختار، کریس ها و جمهوری های خود مختار نظیر ۲ شهر بزرگ مسکو و پترزبورگ ساختار سازمانی آموزش ناحیه ای را بر عهده دارند. در راس معمولاً رئیس جمهور، فرماندار استانهای خود مختار و کریسها و شهردار رییس مناطق شهری است. علاوه بر این اداره اجرائی ناحیه ای با عنوان شورای وزارت یا دولت فعالیت دارد که بر دپارتمان آموزش مشتمل می گردد. اداره اجرائی ناحیه ای نیز بطور معمول بر دپارتمان آموزش و شورهای ایالتی و غیر ایالتی مشتمل می گردد. دپارتمان ناحیه ای آموزش به تعیین سیاست آموزش ناحیه پرداخته و بر کلیه تاسیسات آموزش تخصصی فدراسیون روسیه مشتمل می گردد.

مناطق روستائی و حومه شهری نیز از ساختار آموزشی مخصوص بخود برخوردار می باشند. از آنجاییکه مناطق روستایی از تعداد مدارس کمتر تحت نظارت قوه قضایی نسبت به مناطق شهری برخوردار می باشند از نظام مدیریتی بسیار آسان تری نیز برخوردار می باشند.

نظام جدید مدیریت آموزشی

به منظور اجرای سیاست آموزشی واحد در آگست سال ۱۹۹۶، وزارت آموزش و پرورش و کمیته های آموزش ایالتی با یکدیگر ادغام گردیده و از آگست سال ۱۹۹۹ تحت عنوان وزارت آموزش عمومی و حرفه ای مبادرت به فعالیت نمودند. سیاست وزارت مذکور در بسیاری از موارد به واسطه پیچیدگی ارتباطات سیاسی و اقتصادی میان دولت فدرال و دولتهای ناحیه ای دیکته گردد.

اهداف اصلی مدیریتی

- اتخاذ سیاست راهبردی آموزشی
- توسعه الگوهای استاندارد آموزش و تثبیت نظام آموزشی با کیفیت تضمینی مطابق با استانداردهای آموزش ملی
- همکاری با دولت در جهت تدارک بودجه به منظور اجرای مسئولیت های محوله
- اعمال سیاست تمرکز زدایی در حوزه آموزش و تشریح عناصر آن
- اعمال قوانین آموزش محلی
- برقراری تساوی حقوق آموزشی و معطوف داشتن توجه عمده به افراد نیازمند
- اعمال سیاست تثبیت توسعه آموزشی و برقراری هماهنگی میان نواحی مختلف
- اتخاذ سیاستی جهت احترام به نیازمندیهای مراکز آموزشی نواحی مختلف کشور از نظر شرایط و فرهنگ
- جمع آوری و تحلیل اطلاعات آموزشی و اهداف ملی
- انجام تحقیق و توسعه به منظور کمک به توسعه نظام آموزشی

- وضع استانداردهای کلی برای ناشرین کتب درسی و تشویق این افراد به انتشار کتب درسی با کیفیت بالا
- تهیه گزارش و انعکاس عمومی پیشرفت ها و دستاوردهای آموزشی

توسعه مدیریتی

- تداوم در توسعه نظام ارتباطی میان مدیریت فدرال و مدیریت آموزش محلی و توسعه و اصلاح روش تداخل عمل میان این دو
- برقراری موافقت میان مدیریت فدراسیون روسیه و اتباع فدراسیون روسیه در گزارشات مربوط به مدیریت نظام آموزشی
- فعال سازی حوزه نظارت آموزشی، بطور کاملاً تخصصی و توسعه این حوزه میان سطوح مختلف مدیریت و انتقال مدیریتی از سطح فدرال به سطح ناحیه ای
- آموزش تکمیلی مدیران آموزشی کشور و آشناسازی آنان با متدها و شیوه های مدیریتی روز جهان

مدیریت آموزش عالی

ساختار اداری و مدیریتی

- ۱- کمیته دولتی آموزش دانشگاهی که عهده دار مسوولیت تأمین مالی ۲۱۹ موسسه آموزش دانشگاهی ، اعطای مجوز فعالیت به موسسات جدید آموزشی ، اعطای اعتبار ، ارائه طرحهای پیشنهادی به دولت مبنی بر توسعه هر چه بیشتر موسسات آموزش دانشگاهی است.
- ۲- مجمع روسای دانشگاه دولتی روسیه
- ۳- انجمن دانشگاه ملی مسکو

۴- موسسات آموزش غیر دولتی

۵- موسسه تحقیقاتی آموزش دانشگاهی

بودجه و هزینه های آموزشی

نرخ بودجه و هزینه های آموزشی سطوح مختلف آموزشی طی سالهای ۱۹۹۴-۱۹۹۸

۱۹۹۸	۱۹۹۷	۱۹۹۶	۱۹۹۵	۱۹۹۴	شاخصهای مالی
۲۸۴۰	۲۷۲۵۷۱۷	۲۳۰۰۰۰۰	۱۵۸۰۰۰۰	۶۳۰۰۰۰	نرخ درآمد ناخالص ملی
۴۹۹/۹	۵۲۹۷۶۶/۲	۴۳۵۷۵۰	۲۸۴۷۷۸/۲	۱۹۰۳۰۰	نرخ بودجه کل
۱۷/۲۵۳	۱۸۴۷۰/۹	۱۵۱۸۹/۴	۱۰۹۸۱/۴	۷۳۱۰	بودجه آموزش پیش دانشگاهی
%۶۱	%۶۸	/۶۶	%۷۰	۱/۱۶	نسبت بودجه پیش دانشگاهی به درصد درآمد ناخالص ملی
۳/۴۵	۳/۴۹	۳/۴۹	۳/۶۶	۳/۸۴	درصد بودجه آموزش پیش دانشگاهی
۱۰/۰۰۳	۱۰۰۶۸/۶	۸۶۸۵	۶۳۵۱	۳۹۶۰	نرخ بودجه آموزش عالی
%۳۵	%۳۹	%۳۸	%۴۰	%۶۳	نسبت بودجه آموزش دانشگاهی به درصد درآمد ناخالص ملی
۲	۱/۹۹	۱/۹۹	۲/۲۳	۲/۰۸	نرخ کل بودجه
۵۷/۹۸	۵۷/۲۲	۵۷/۱۸	۵۷/۸۳	۵۴/۱۷	درصد هزینه های آموزش عالی

هزینه های آموزش عالی

حداقل شهریه و مخارج دانشجویان خارجی ۱۰۰۰ دلار و حداکثر ۸۰۰۰ دلار می باشد .

تعداد تخت بیمارستانی برای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت	تعداد پزشک برای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت	تعداد تیراژ روزنامه برای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت	تعداد صندلی سینما برای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت	تعداد موزه	تعداد دانشجوی نسبت به ۱۰ هزار نفر جمعیت کشور	کشور
۱۳۴	۳،۴۴	۷۰۸	۹۰۳	۱۳۷۹	۱۹۰	روسیه
۱۳۵	۴۴	۲۵۱	۱۰۷۳	۲۲۵	۱۷۰	اوکراین
۱۳۲	۴۱	۲۸۶	۱۰۲۱	۱۲۱	۱۸۴	روسیه سفید
۶۵	-	۳۹۴	-	-	۱۲۰	انگلستان
۱۲۷	۵،۲۵	۲۰۹	۱۸۷	۱۲۰۰	۱۸۲	فرانسه
۱۰۵	۳،۳۵	۳۵۶	۱۰۱	۳۳۱۴	۱۴۳	آلمان
۶۸	-	۱۰۶	۱۹	۱۲۰	۱۶۵	ایتالیا
۱۲۷	۶،۳۳	۵۵۸	۱۳۳	۵۷۲	۲۲۰	فنلاند
۱۳۶	۵،۲۲	۵۸۷	-	۷۹۹	۱۵۸	ژاپن
۴۷	۸،۲۸	۲۴۹	-	۴۶۰۹	۲۵۹	آمریکا

منابع تامین کننده

سطح فدرال که عهده دار مسئولیت تامین بودجه کلیه انستیتوهای عالی، ۳۰٪ از تاسیسات آموزش حرفه ای متوسطه و ۸۰٪ از تاسیسات آموزش حرفه ای پایه و محدوده ای از تاسیسات پیش دبستانی و دبستانی است. می باشد. تا سال ۱۹۹۶، سطح فدرال تامین کننده هزینه آموزش فدرال و بودجه آموزش نواحی مختلف کشور بود. سطح محلی که عهده دار مسوولیت تامین بودجه مدارس جامع است.

سرمایه گذاری آموزشی

سرمایه گذاری آموزشی در کشور روسیه بر سرمایه گذاریهای فدرال، ناحیه ای و محلی مشتمل می گردد. در کل نرخ سرمایه گذاری ناحیه ای بیش از ۸۰٪ (۴۰٪ در آمد خام محلی) و نرخ سرمایه گذاری فدرال ۱/۶٪ از در آمد خام محلی است. از سال ۱۹۹۲، سرمایه گذاری فدرال تقلیل یافته و نوع محلی آن افزایش یافته است به نحویکه عمده منابع مالی آموزش عمومی متوسطه از محل اعتبارات محلی تامین می گردد. به طور کل میتوان گفت که سرمایه گذاری فدرال بر ۱/۴٪ در حوزه آموزش پیش دبستانی، ۱/۱٪ در حوزه آموزش متوسطه، ۹/۷٪ در حوزه آموزش پایه حرفه ای، ۱/۵٪ در حوزه نشر کتب درسی و ۰/۶٪ در حوزه حساب در گردش مدارس مشتمل می گردد. طبق آمار بدست آمده طی سال ۱۹۹۸ منابع بودجه رسمی عمومی مورد نیاز نظام آموزشی فدرال بر ۵۵ میلیون بالغ می گردد.

نرخ سرمایه گذاری آموزشی در سطح فدرال طی سال ۱۹۹۸

آموزش پیش دبستانی ۰/۰۱۹ بلیون روپل

آموزش ابتدایی و متوسطه ۰/۰۳۴ بلیون روپل

آموزش حرفه پایه ۳/۴۳۱ بلیون روپل

آموزش متوسطه حرفه ای ۰/۹۲۴ بلیون روپل

آموزش بزرگسالان و سواد آموزی ۰/۰۴۷ بلیون روپل

آموزش عالی ۷/۰۲۴ بلیون روپل

تاسیسات و سایر هزینه های جانبی ۰/۱۱۸ بلیون روپل

نرخ سرمایه گذاری آموزشی در سطح منطقه ای طی سال ۱۹۹۸

فدراسیون روسیه ۱/۶ میلیون روپل

ناحیه شمالی ۱ میلیون روپل

ناحیه شمال - غربی ۱/۴ میلیون روپل

منطقه مرکزی ۱/۵ میلیون روپل

ناحیه ولگایاتکا ۲ میلیون روپل

منطقه مرکزی چرنزیم ۲/۴ میلیون روپل

ناحیه ولگا ۲/۳ میلیون روپل

ناحیه شمال قفقاز ۱ میلیون روپل

ناحیه اورال ۱/۵ میلیون روپل

ناحیه غرب سبیری ۱/۵ میلیون روپل

ناحیه شرق سبیری ۱/۹ میلیون روپل

ناحیه خاور دور ۳/۲ میلیون روپل

ناحیه اویلاست کالیتین گراد ۱/۱ میلیون روپل

نرخ سرمایه گذاری در حوزه آموزش عمومی و حرفه ای طی سال ۱۹۹۸

توسعه آموزشی - ۷۵/۲ میلیون روپل

آموزش کودکان بی سرپرست ۱۱۸/۲ میلیون روپل

اسکان دانش آموزان بی سرپرست ۱۱/۶ میلیون روپل

اختصاص ۱/۶ میلیون روپل در بودجه فدرال به انتشار کتب درسی ویژه کودکان نابینا

اختصاص ۲/۰۲ بیلیون روپل به انتشار کتب درسی ویژه زبان افراد اقلیتهای شمالی